

Współpraca z podwykonawcami w aspekcie bhp

– przykłady dobrych praktyk

pod red. Agnieszki Szczygielskiej

Opracowano i wydano w ramach programu wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” (II etap) finansowanego w zakresie zadań służb państwowych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Koordinator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

www.ciop.pl/prewencja_wypadkowa

mgr Agnieszka Szczygielska – Ośrodek Promocji CIOP-PIB

Projekt okładki

Jolanta Maj

© Copyright by Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
Warszawa 2012

CIOP PIB

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Czerniakowska 16, 00-701 Warszawa
tel. (48-22) 623 36 98, fax (48-22) 623 36 93,
www.ciop.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	7
BUDOWNICTWO	
Kampania „Bezpieczeństwo Wykonawców” Grupa Ożarów S.A.	9
Wsparcie podwykonawców w zakresie bezpiecznego wykonywania prac na rusztowaniach Itawskie Przedsiębiorstwo Budowlane IPB Sp. z o.o.	20
Zestaw działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy podwykonawców Polimex-Mostostal S.A.	28
Standardy bhp dla podwykonawców Skanska S.A.	42
Szkolenie informacyjne bhp Skanska S.A.	44
Seminarium dla firm budowlanych – podwykonawców Stabilator Sp. z o.o.	48
Wdrożenie standardów postępowania z podwykonawcami w zakresie bhp Stabilator Sp. z o.o.	52
TRANSPORT/LOGISTYKA	
„Powrót Taty” – szkolenie kierowców DB Schenker Sp. z o.o.	56
DYSTRYBUCJA PALIW GAZOWYCH	
Określenie zasad doboru dostawców usług i warunków współpracy z nimi w kontekście nadzoru nad ryzykiem i poprawy stanu bhp Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	59
GAZOWNICTWO	
Instrukcja dla podwykonawców GAZ-SYSTEM S.A.	63

PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY

Współpraca z podwykonawcami w zakresie kształtowania bezpiecznych warunków pracy

Grupa Żywiec S.A., Browar Elbląg..... 69

PRZEMYSŁ CHEMICZNY/FARMACEUTYCZNY

System zarządzania bezpieczeństwem pracy podwykonawców

GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A. w Poznaniu 89

PRZEMYSŁ NAFTOWY/PALIWOWY, PETROCHEMICZNY, ENERGETYCZNY

Klauzula *Bezpieczeństwo pracy* w umowach z kontrahentami na wykonanie prac inwestycyjnych, remontowych, projektowych, badawczych

PKN ORLEN S.A. 102

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

System dobrej współpracy z podwykonawcami w zakresie bhp

Zakłady Chemiczne ZACHEM S.A. 106

PRZEMYSŁ SAMOCHODOWY

Wspólne szkolenia praktyczne – warsztaty bhp – dla pracowników i podwykonawców

Fiat Auto Poland 111

HUTNICTWO

Zwiększenie bezpieczeństwa pracy podczas eksploatacji narzędzi i elektronarzędzi w trakcie wykonywania remontów przez podwykonawców

Huta Bankowa Sp. z o.o. 115

Wpływ metody „przywództwo przez przykład” na poprawę warunków bhp

Huta Miedzi „Głogów” 126

HUTNICTWO METALI NIEŻELAZNYCH

Szkolenie informacyjne dla podwykonawców

Huta Miedzi „Cedynia” 130

GÓRNICTWO POZOSTAŁYCH RUD METALI NIEŻELAZNYCH

Działania na rzecz bezpieczeństwa pracy podwykonawców

Zakłady Wzbogacania Rud 132

KOPALNICTWO RUD METALI NIEŻELAZNYCH z wyjątkiem rud uranu i toru

Zasady obowiązujące zewnętrzne podmioty gospodarcze i ich pracowników wykonujących prace w ruchu zakładu górniczego – w kopalni

Zakłady Górnicze „Lubin” 134

ODZYSK SUROWCÓW Z MATERIAŁÓW SEGREGOWANYCH

Bezpieczeństwo pracowników wykonujących prace na terenie innego pracodawcy

Zakład Hydrotechniczny w Rudnej..... 139

RZEMIOSŁO OGÓLNOBUDOWLANE

Kształtowanie kultury bezpieczeństwa w trakcie współpracy z podwykonawcami
usługowego zakładu ogólnobudowlanego

Murarstwo i Posadzkarstwo, Mosina..... 141

FORUM
LIDERÓW
BEZPIECZNEJ
PRACY

Opracowane przykłady dobrych praktyk pochodzą z przedsiębiorstw należących do Forum Liderów Bezpiecznej Pracy.

Forum Liderów Bezpiecznej Pracy funkcjonuje przy Centralnym Instytucie Ochrony Pracy – Państwowym Instytucie Badawczym od 1998 roku. W tym czasie jego działalność skupiała się na budowaniu partnerskich kontaktów między Instytutem a przedsiębiorstwami reprezentowanymi przez pracodawców i pracowników, którzy wykorzystują w praktyce osiągnięcia nauki i techniki w kształtowaniu warunków pracy zgodnie z wymaganiami polskiego prawa oraz prawa Wspólnot Europejskich. Jego członkowie współpracują z Instytutem m.in. w zakresie działalności promocyjnej i szkoleniowej. W ramach tej współpracy pracownicy służby bhp uzupełniają wiedzę specjalistyczną i podnoszą kwalifikacje zawodowe. Promowanie bezpieczeństwa pracy, realizowane przez członków Forum Liderów, obejmuje wszelkie działania, które mają na celu kształtowanie właściwych postaw pracowniczych opartych na wiedzy, która pomaga zrozumieć zasady bezpiecznej pracy i skłania do stosowania się do obowiązujących w tym zakresie reguł.

W 2011 r. członkowie Forum Liderów skupiali się głównie na upowszechnianiu dobrych praktyk z zakresu bezpieczeństwa pracy podczas konferencji, seminariów i innych spotkań, a także w formie działań mających na celu promowanie bezpieczeństwa pracy nie tylko wśród pracowników i kierownictwa przedsiębiorstw, lecz także wśród współpracowników, podwykonawców oraz klientów.

Więcej informacji na stronie www.ciop.pl/FL

Wprowadzenie

Zagadnienia związane z wykonywaniem prac na terenie innych zakładów przez podwykonawców/poddostawców usług są przedmiotem uregulowań zawartych w kodeksie pracy, przepisach wykonawczych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, normach dotyczących systemów zarządzania oraz procedurach zachodnich koncernów, w skład których wchodzi polskie firmy. Nakładają one na współpracujące ze sobą strony, podczas wykonywania prac w tym samym miejscu, określone prawa i obowiązki.

Z doświadczeń przedsiębiorstw wiadomo, że zdecydowanie najmniej problemów wiąże się ze współpracą z wysoce wyspecjalizowanymi podwykonawcami, którzy zajmują się wykonaniem robót o wysokim zaawansowaniu technicznym i wymagających wysokich kwalifikacji. Podwykonawcy tego rodzaju angażują niebagatelne środki w swój rozwój i w efekcie spełniają najwyższe wymagania z zakresu bezpieczeństwa pracy. Jednak przedsiębiorstwa, zlecając prace czy zadania podwykonawcom, muszą brać także pod uwagę konieczność współpracy z innym typem firm – takich, których działania nie są związane z użyciem zaawansowanych technologii, a opierają się jedynie na sumienności, staranności i dokładności w wykonywaniu powierzonych zadań. Takie firmy niejednokrotnie wymagają wsparcia ze strony zlecającego, poświęcenia większej uwagi oraz jasno określonych wymagań dotyczących bezpieczeństwa pracy.

Przykłady tzw. dobrych praktyk należą obecnie do popularniejszych narzędzi wspierających przedsiębiorstwa, w szczególności małe i średnie, w podnoszeniu poziomu bezpieczeństwa pracy. Jednym z celów funkcjonowania Forum Liderów Bezpiecznej Pracy jest budowanie bezpiecznych miejsc pracy, m.in. poprzez promowanie dobrych praktyk z zakresu bezpieczeństwa pracy. W ramach realizacji tego celu członkowie Forum przygotowali materiały pomocne w rozwiązywaniu problemu wspólnego dla wielu polskich przedsiębiorstw – zapewnienia bezpiecznego prowadzenia prac przez podwykonawców.

W poradniku przedstawiono 22 przykłady działań z zakresu regulowania kwestii bezpieczeństwa pracy we współpracy z podwykonawcami lub wspierania podwykonawców w przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa pracy, obowiązujących w przedsiębiorstwach. Przykłady zostały udostępnione przez przedsiębiorstwa reprezentujące następujące sektory gospodarki: budownictwo, transport i logistyka, dystrybucja oraz transport paliw gazowych, przemysł naftowy/paliwowy, przemysł spożywczy, farmaceutyczny, chemiczny, motoryzacja, hutnictwo, górnictwo i kopalnictwo, odzysk surowców z materiałów segregowanych oraz świadczenie usług ogólnobudowlanych.

Niniejszy materiał przygotowano z myślą o wszystkich przedstawicielach przedsiębiorstw, którzy potrzebują wsparcia w działaniach na rzecz uregulowania relacji z podwykonawcami w kontekście bhp, a także przedstawicielach firm prowadzących prace jako podwykonawcy. Jednocześnie może stanowić praktyczną ilustrację oczekiwań oraz wymagań, które podwykonawcy powinni brać pod uwagę podejmując się realizacji prac.

Poradnik jest również dostępny na stronie internetowej CIOP-PIB, pod adresem: www.ciop.pl/FL

Nazwa firmy: **Grupa Ożarów S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **630**

Adres: **Grupa Ożarów S.A., ul. Ks. I. Skorupki 5, 00-546 Warszawa**

Siedziba firmy: **27-530 Ożarów Karsy 77**

Strona internetowa: **www.ozarow.com.pl**

Osoba do kontaktu: **Piotr Pucuła, tel. 602 390 375**

Kampania „Bezpieczeństwo Wykonawców”

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

W ostatnich latach odnotowano wzrost liczby prac realizowanych na terenie Grupy Ożarów S.A. przez wykonawców zewnętrznych. Wykonawcy ci są angażowani w Grupie Ożarów S.A. do realizacji prac remontowych, transportowych i budowlanych, w tym do prac zaliczanych do niebezpiecznych (m.in. prace na wysokości oraz w przestrzeniach zamkniętych). Prace te wiążą się z wieloma zagrożeniami zawodowymi o szczególnym nasileniu i wysokim ryzykiem wypadkowym, z możliwością skutków ekstremalnych.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Okolo 800 osób (okolo 50 firm).

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Kampania „Bezpieczeństwo Wykonawców” została zaplanowana na okres od listopada 2011 r. do maja 2012 r. Jej celem jest usprawnienie systemu zarządzania pracami realizowanymi przez podwykonawców w zakresie lokalizacji, identyfikacji oraz eliminacji ujawnionych braków i słabych punktów. Przyjęto następujący harmonogram:

- **listopad 2011 r.** – formalne rozpoczęcie kampanii poprzez prezentację jej założeń zarządom spółek podwykonawczych
- **grudzień 2011 r.** – **styczeń 2012 r.** – przeprowadzenie przez służbę bhp weryfikacji wykonawców i sporządzenie raportu
- **luty 2012 r.** – przekazanie wytycznych/pakietu pomocniczego zarządom spółek

- **marzec 2012 r.** – przegląd raportu przez dyrektora generalnego wraz z kierownikiem działu bhp. Celem analizy jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy wykonawcy realizujący zlecone prace spełniają standardy bezpieczeństwa pracy przyjęte w Grupie Ożarów S.A., oraz czy dopuszczenie tych firm do pracy na terenie Grupy nie spowoduje powstania zagrożeń nie tylko dla pracowników wykonawcy, ale również dla osób zatrudnionych w Grupie Ożarów
- **kwiecień 2012 r.** – przygotowanie sprawozdania zbiorczego obejmującego plan działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa pracy wykonawców
- **kwiecień – maj 2012 r.** – podsumowanie kampanii.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

- Egzekwowanie wymagań Grupy Ożarów S.A.
- Eliminacja firm, osób, których praca niesie ze sobą wysokie ryzyko (brak znajomości ryzyka, instrukcji bezpiecznego wykonywania prac, szkoleń, bezpośredniego nadzoru własnego przy wykonywaniu prac).
- Ocena wykonawcy (dostawcy towarów i usług) w KBPW.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
800 osób.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość

Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

Wspieraniem w realizacji działań kampanii „Bezpieczeństwo Wykonawców” jest dla Grupy Ożarów S.A. Okręgowy Inspektorat Pracy w Kielcach oraz CIOP-PIB. Kampania wpisuje się w działania z zakresu promocji standardów bhp w budownictwie, podejmowane przez OIP oraz w kampanie społeczne z zakresu bezpieczeństwa pracy, prowadzone przez CIOP-PIB. OIP Kielce wspiera działania kampanii w zakresie merytorycznym, udostępniając m.in. wydawnictwa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zapewnia udział specjalistów Inspekcji we wspólnych przedsięwzięciach promujących zagadnienia bhp.

Z powyższego wynika, że chcąc prowadzić efektywne działania w omawianym zakresie, niezbędne jest profesjonalne wsparcie podmiotów statutowo zajmujących się dziedziną bezpieczeństwa i higieny pracy.

 Załącznik:

1. Karta bezpieczeństwa pracy wykonawcy

- 1) O konieczności wypełnienia karty decyduje Procedura QPD-P-03 obowiązująca w Grupie Ożarów S.A.
- 2) Formularz wypełnia Wykonawca prac oraz Kierownik /Działu/Wydziału Grupy Ożarów S.A., lub osoba przez niego upoważniona.
- 3) Wypełnienie Karty nie zwalnia Wykonawcy prac z przestrzegania zasad i przepisów BHP zawartych we wszystkich odrębnych dokumentach, przepisach.

Karta Bezpieczeństwa Pracy Wykonawcy / Contractor Safety Checklist

- 1)Based on a risk assessment the Company Safety Officer decided about necessity of fill out a Checklist.
- 2) Form should be completed by Contractor in conjunction with location Manager or other authorized person.
- 3)Completion of this form do not exempt Contractor from obey all safety rules and instructions stated in other relevant acts.

1. Dane podstawowe / General information	
Data wypełnienia karty <small>Date of completion</small>	Miejscowość: <small>Place:</small>
Zleceniodawca <small>Client</small>	Grupa Ożarów S.A.
Wykonawca: <small>Contractor</small>	
Rodzaj wykonywanej pracy / <small>ryzyko Nature of Work / risk</small>	Ryzyko wykonywanej pracy : A – Wysokie B – Średnie C – Niskie
<small>Dotychczasowe doświadczenia Wykonawcy w realizacji podobnych prac: / Previous experience of the Contractor in carrying out such work</small>	
<small>Data rozpoczęcia prac Work beginning date:</small>	<small>Czas trwania zlecenia: Work duration</small>
<small>Osoby wyznaczone do kontaktów w miejscu wykonywania prac: / Contact Person in charge on site:</small>	
<small>Ze strony Zleceniodawcy : / from Klient (imię, nazwisko, tel. kontakt / name, surname, phone number)</small>	
<small>Ze strony Wykonawcy: / from Contractor (imię, nazwisko, tel. kontakt / name, surname, phone number)</small>	
<small>Koordynatorem ds. BHP jest: Safety coordinator: (imię, nazwisko, firma, tel. kontakt / name, surname, company, phone number)</small>	
<small>Każde zdarzenie WYPADKOWE lub Sytuacje i Zdarzenia Zagrożące Bezpieczeństwem Wykonawca zgłasza do: /All accidents and incidents are reported to:</small>	
<p style="margin: 0;">Lekarza z PSMP przy Grupie Ożarów S.A w przypadku I pomocy tel. wew. 13-76</p> <p style="margin: 0;">Kierownika zmiany lub prowadzącego zmianę na Centralnej Sterowni tel. wew. 112 lub 015 839 11 12,</p> <p style="margin: 0;">Kierownika Działu BHP tel. wew. 11-51 lub 015 839-11-51 w przypadku wypadku przy pracy.</p>	
<small>O wszystkich wypadkach zgłaszanych do organów państwowego nadzoru nad warunkami pracy (PIP, OUG) Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie poinformować Zleceniodawcę. / All accident/incident reported to Polish authority under law obligation must be also notified to the Client Contact Person</small>	

2. Wypadki przy pracy / Accidents

Czy Wykonawca w ciągu ostatnich 5 lat otrzymał zakaz wykonywania prac od organów urzędowo zajmujących się nadzorem nad bezpieczeństwem pracy (PIP, Inspekcja Budowlana, OUG, inne)? / Did the contractor have works stopped by any Safety Authority (Health and Safety, Inspection, Mining Inspection etc.) within last 5 years? (zaznaczyć znakiem X) / (mark with "X")

- Tak / Yes - Nie / No

Czy w ostatnich 5-ciu latach działalności Wykonawca zanotował zdarzenia wypadkowe?

Did any accident happen to Contractor within last 5 years? (zaznaczyć znakiem X) / (mark with "X")

- Tak / Yes - Nie / No Łączna liczba wypadków: w tym śmiertelnych

Total number of accident

1. Na żądanie Zleceniodawcy, Wykonawca zobowiązuje się dostarczyć do wglądu protokoły powypadkowe z zaistniałych zdarzeń.
1. Contractor must provide an accident details if it's required by Client.

3. Oświadczenie Wykonawcy o znajomości zagrożeń oraz przepisów BHP / Contractor Safety

Statement

Oświadczam, że zostałem zapoznany z odpowiednimi przepisami i zasadami BHP obowiązującymi w: **Grupie Ożarów S.A.**

I confirm that I aware of safety rules and procedures valid in: **Grupie Ożarów S.A.** oraz zobowiązuje się do ich przestrzegania. / and I'll be follow with them.

Kierownictwo Zakładu poinformowało mnie również o potencjalnych zagrożeniach mogących wystąpić w miejscu wykonywania prac. / I've been also informed about any potential danger in work place.

Odpowiednie instrukcje wykonywania prac obowiązujące w Grupie Ożarów S.A. patrz załącznik nr 5:

Relevant safety instruction/procedure valid in Grupa Ożarów S.A.

Podpis wykonawcy / Contractor signature

4. Uwagi: / Notes

.....
.....

Oświadczam, że wszystkie przedstawione przeze mnie dane są zgodne ze stanem faktycznym. **I confirm**

Kartę sporządził: / Prepared by:	Kartę przyjął: / Accepted by:
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Wykonawca (data i podpis) / Contractor (signature and date)	Zleceniodawca (data i podpis) / Client (signature and date)

5. Ocena Wykonawcy (dostawy towarów i usług):

5 bardzo dobra 4 dobra 3 dostateczna 2 niedostateczna

Uwagi pozytywne	Uwagi negatywne

Zleceniodawca (data i podpis) / Client (signature and date)

Załącznik Nr 1

Pracownicy wykonawcy: / **Contractors personnel:**

Badania lekarskie

Szkolenie BHP

Imię i nazwisko: / **Name and surname:**

Stanowisko/uprawnienia

ważne do (data):

ważne do (data):

Job description/qualification

Medical certification valid till:

Safety training valid till:

Lp				
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

Uwagi / Note

1. Wszyscy pracownicy, niezależnie od rodzaju wykonywanej pracy muszą mieć skończone 18 lat oraz na żądanie Zleceniodawcy powinni niezwłocznie dostarczyć do wglądu pisemne potwierdzenia uprawnień do wykonywania zawodu, badań lekarskich, szkoleń BHP.
 2. Wszystkie zmiany personelu Wykonawcy/Podwykonawcy muszą być natychmiast zgłoszone osobie kontaktowej reprezentującej Zleceniodawcę.
 3. Pracownicy zostali zapoznani z instrukcjami BHP obowiązującymi na każdym ich stanowisku pracy.
 4. Dla wszystkich pracowników Wykonawcy została dokonana ocena ryzyka zawodowego a pracownicy pisemnie potwierdzili zapoznanie się w jej wynikami..
Ocena ryzyka do wglądu Zleceniodawcy.
1. All Contractor Employees, irrespective of job activity, must be over the age of 18 and written details of Safety training /qualification /medical certification must be provided.
 - 2.All changes in personnel (including Sub-contractors) must be notified to Client Contact Person.
 3. All Employees are aware of safety rules during their activities.
 4. For all employees a Risk Assessment have been carried out and personnel written confirm awareness of it. Copy of Risk Assessment is available on site for Client inspection.

Załącznik Nr 2

Posiadane ubezpieczenie Wykonawcy / Contractor Insurance (zaznaczyć znakiem "X"
odpowiednie pole wyboru) / (mark with "X")

1 Ubezpieczenie OC używanych pojazdów i maszyn (nie dotyczy poj. prywatnych) : / **Motor / vehicle Insurance (Not including private vehicles)**.

Ubezpieczyciel, rodzaj polisy, numer i data ważności polisy / **Insurance Company, type of policy, policy No. and validity date**

TAK / YES

NIE / NO

2 Ubezpieczenie OC pracodawcy, OC z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, wykonywanego zawodu itp:

Employer Liability Insurance and Public Liability Insurance

Ubezpieczyciel, rodzaj polisy, numer i data ważności polisy / **Insurance Company, type of policy, policy No. and validity date**

TAK / YES

NIE / NO

3 Ubezpieczenie ryzyka prowadzonych prac budowlanych, montażowych i remontowych

nsurance of the risk of erection/construction work

Ubezpieczyciel, rodzaj polisy, numer i data ważności polis

TAK / YES

NIE / NO

Załącznik nr 3

Wymagane środki ochrony osobistej / Required Personal Protective Equipment (PPE)

oraz czynniki szkodliwe, uciążliwe (zaznaczyć znakiem "X" odpowiednie pole wyboru) / (mark with "X")

- Kask / *Helmet*
- Okulary ochronne / *Eye Protection*
- Obuwie ochronne/*Safety Footwear*
- Rękawice ochronne/*Protective Gloves*
- Maski przeciwpyłowe /*Protective Gloves*

Inne środki ochrony osobistej: / **Additional protection equipment requirements:**

- odzież roboczą o podwyższonej widzialności
- odzież roboczą i kamizelki odblaskowe w kolorze:
 - pomarańczowym
 - żółtym
- kombinezony
 - przeciwpyłowe
 - przeciwolejowe

- kamizelki odblaskowe w kolorze:
 - pomarańczowym
 - żółtym

Szkodliwe – uciążliwe czynniki środowiska pracy;

☐ - hałas	☐ - niedostateczne oświetlenie
☐ - tak / yes	☐ - tak / yes
☐ - nie / no	☐ - nie / no
☐ - zapylenie	☐ - wibracja
☐ - tak / yes	☐ - tak / yes
☐ - nie / no	☐ - nie / no
☐ - zmienny mikroklimat	☐ - inne.....
☐ - tak / yse	
☐ - nie / no	

Załącznik nr 4

Maszyny i urządzenia: / Equipment on site:

Sprzęt, maszyny, urządzenia, pojazdy, narzędzia używane przez Wykonawcę podczas prowadzenia prac:
/Vehicles, machinery and other equipment use on site by Contractor:

Wykonawca prac gwarantuje, iż używane przez niego maszyny, urządzenia i narzędzia spełniają wymogi norm i przepisów bezpieczeństwa.

/Contractor guarantee that all equipment used on site meet national safety standards requirement.

L.p.	Rodzaj używanego sprzętu (nazwa, marka, typ, nr rej, inne dane charakterystyczne) Type of equipment (characteristic data – manufacturer, registration number, etc.)	Wiek Age	Badania techniczne, kontrole elektryczne, odbiór UDT oraz inne odpowiednio wymagane sprawdzenia Required machinery inspection (mechanical, electrical, and other)	
			ostatnia kontrola data last inspection – date	kolejna kontrola data next inspection – date
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
35				
36				
37				

Załącznik nr 5

Otrzymane instrukcje:

- Instrukcja bezpiecznej organizacji pracy podczas korzystania z telefonów komórkowych o symbolu ZP – IBOPPKzTK
- Wykonywanie Prac Szczególnie Niebezpiecznych w Elektrofiltrach o symbolu ZC-WPSNwE
- Instrukcja Wykonywania Prac w Przestrzeniach Zamkniętych o symbolu ZC-IWPwPZ
- Instrukcja Wykonywania Prac w Kanałach i Studzienkach o symbolu ZC-IWPwKiS
- Instrukcja Wykonywania Prac przy Urządzeniach i Instalacjach Energetycznych o symbolu ZC-IWPpUiE
- Instrukcja Wykonywania Prac na Wysokości +formularz o symbolu ZC-IWPnW
- Instrukcja Wykonywania Prac podczas Pneumatycznego Rozładunku Wagonów o symbolu ZC-IWPpPRW
- Instrukcja Bezpiecznej Organizacji Pracy pod Liniami Energetycznymi o symbolu EW-IBOPpLE
- Instrukcja Bezpiecznej Pracy z Wykorzystaniem Dźwigów o symbolu MW-IBPzWD
- Instrukcja BHP Czyszczenia Wymienników Ciepła o symbolu S.C.-IBHPCWC
- Instrukcja Wykonywania Prac Budowlanych, Rozbiórkowych, Remontowych i Modernizacyjnych Prowadzonych bez Wstrzymania Ruchu Zakładu o symbolu ZC-IWPBRRiMPbWRZ
- Instrukcja Wykonywania Prac w Wykopach o symbolu ZC-IWPwW
- Instrukcja Użytkowania Zawiesi o symbolu ZC-IUZ
- **Instrukcja Postępowanie w Przypadku Awarii Środowiskowej o symbolu ZC-PwPAŚ**
- Instrukcja zabezpieczenia urządzeń elektrycznych przed samorozruchem w Grupie Ożarów S.A.
- Instrukcja Przewozu Cementu w Silonaczepach i Popiołów w stanie suchym o symbolu ZC-IPCwSiPwSS
- **Instrukcja BHP na stanowisku kierowca wózka jezdniowego o symbolu TP - IBHPnSKWJ**
- Instrukcja Przewozu Materiałów Ciągnikami Samochodowymi o symbolu WT - IPMCS

Inne:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

zostały przekazane Wykonawcy / has been provided to Contractor.

Ochrona środowiska

Załącznik do Karty Bezpieczeństwa Pracy Wykonawcy

1. Substancje chemiczne (niebezpieczne) używane podczas prowadzenia prac:

Lp.	Nazwa substancji	Używana ilość (jedn. masy, objętości)	Niebezpieczne właściwości substancji (np. palna, toksyczna, drażniąca, inne)	Posiadane sorbenty
1				
2				
3				

- 1) Karty charakterystyki wszystkich używanych niebezpiecznych substancji chemicznych są dostępne w miejscu wykonywania robót.
- 2) Wykonawca zobowiązuje się postępować z substancjami chemicznymi zgodnie z instrukcjami zawartymi w ich kartach charakterystyk.

2. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

- 1) Jeśli to możliwe zlikwidować źródło wycieku lub innej emisji.
- 2) Zawiadomić otoczenie o awarii oraz osobę ze strony Zleceniodawcy wyznaczoną do kontaktu w miejscu wykonywania prac.
- 3) W trakcie neutralizacji wycieku lub innej emisji należy postępować zgodnie z zaleceniami umieszczonymi w karcie charakterystyki niebezpiecznej substancji chemicznej.

3. Postępowanie z odpadami wytworzonymi podczas prowadzenia prac

L.p.	Nazwa odpadu	Kod odpadu (wypielnia posiadający pozwolenie)	Posiadane pozwolenia na wytworzenie odpadów (zaznaczyć krzyżykiem)		Ilość odpadu (przewidywana)	Odpowiedzialny za odpady (zaznaczyć krzyżykiem)	
			TAK	NIE		Wykonawca	Zleceniodawca
1							
2							
3							

Numer i data ważności posiadanych pozwoleń

1) Wykonawca ma obowiązek usunięcia z terenu

na własny koszt odpadów, które wytworzył z materiałów własnych. Inny sposób postępowania musi być uzgodniony ze Zleceniodawcą prac.

2) Wykonawca gwarantuje, że wszystkie odpady usunięte z terenu zakładu (w tym odpady niebezpieczne) zostaną przewiezione na teren odpowiedzialni do ich składowania, odzyskiwania, utylizowania, unieszkodliwiania zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przez wyspecjalizowane firmy posiadające stosowne pozwolenia.

3) Odpady wytworzone podczas prowadzenia prac będą zbierane do pojemników Wykonawcy lub magazynowane w miejscu wskazanym przez Zleceniodawcę. Inny sposób postępowania musi być uzgodniony ze Zleceniodawcą.

4) Zakazane jest wylewanie ścieków do kanalizacji sanitarnej i burzowej.

4. Oświadczenie Wykonawcy o znajomości zasad postępowania związanych z ochroną środowiska

Oświadczam, że zostałam zapoznany z Polityką Ochrony Środowiska oraz zasadami postępowania w zakresie ochrony środowiska obowiązującymi w:

oraz zobowiązuje się do ich przestrzegania.

Odpowiednie instrukcje postępowania na wypadek awarii obowiązujące w zostały przekazane Wykonawcy.

Wykaz instrukcji procedur w załączeniu.

--	--

Data i podpis Wykonawcy

Załącznik przyjęli ze strony Zleceniodawcy, data i podpisy

Nazwa firmy: **ławskie Przedsiębiorstwo Budowlane IPB Sp. z o.o. w ławie**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **245**

Adres: **ul. Lubawska 3, 14-200 ława**

Strona internetowa: **www.ipbilawa.com.pl**

Osoba do kontaktu: **Elżbieta Bożejewicz**

Wsparcie podwykonawców w zakresie bezpiecznego wykonywania prac na rusztowaniach

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Pracownicy firm podwykonawczych często wykonują prace budowlane z wykorzystaniem rusztowań. Z doświadczenia wynika, że pracownicy ci nie zawsze wiedzą, jak prawidłowo zmontować i rozmontować rusztowanie, a także jak bezpiecznie wykonywać prace na rusztowaniach. W rezultacie zdarzały się wypadki związane z przewracaniem się rusztowań. Częstym problemem dla tych firm jest również prawidłowe przygotowanie protokołu odbioru rusztowania.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

5 firm podwykonawczych.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Spółka IPB przygotowała i udostępniła podwykonawcom *Instrukcje pracy na rusztowaniu, montażu i demontażu wraz z protokołem odbioru*. W przypadku, gdy pracownicy podwykonawcy nie mają uprawnień do montażu rusztowań, IPB zapewnia swoich pracowników z uprawnieniami.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Po udostępnieniu podwykonawcom *Instrukcji* montaż rusztowań prowadzony przez podwykonawców jest prawidłowy – nie odnotowano przypadków przewrócenia się rusztowań na budowach. Praca na rusztowaniach odbywa się w sposób zgodny

z przepisami bezpieczeństwa pracy. Nie odnotowano wypadków przy pracy, związanych z użytkowaniem rusztowań.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy 60 osób.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość

Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego rozwiązania bhp.

Prace podwykonawców IPB Sp. z o.o. na rusztowaniach

Załączniki:

1. Przykładowa instrukcja pracy na rusztowaniu, montażu, demontażu
2. Formularz protokołu odbioru rusztowania

I N S T R U K C J A

PRACY NA RUSZTOWANIU, MONTAŻU, DEMONTAŻU

1. CEL I PRZEDMIOT INSTRUKCJI

Celem instrukcji jest zapewnienie bezpiecznej pracy na rusztowaniach budowlanych poprzez:

- prawidłowy montaż
- użytkowanie
- demontaż.

2. ZAKRES ZASTOSOWANIA INSTRUKCJI

Do stosowania w jednostkach organizacyjnych wykonujących prace na rusztowaniu.

3. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Kierownik jednostki organizacyjnej lub wyznaczony pracownik nadzoru technicznego odpowiada za zapoznanie się montażystów z niniejszą instrukcją przed przystąpieniem do montażu rusztowania.

Użytkownik /montażysta odpowiada za przestrzeganie niniejszej instrukcji.

4. OPIS POSTĘPOWANIA

4.1. Czynności przed rozpoczęciem prac:

- zapoznać się z dokumentacją techniczną wznoszonego rusztowania lub ze szczegółowymi wytycznymi kierownika budowy
- przygotować odpowiednie materiały; rury i elementy metalowe nie mogą być skorodowane ani pocięte, drewno nie może być przegniłe ani popękane i musi być odpowiedniej klasy
- przygotować podłoże; usunąć zbędne elementy i odpady, wyrównać teren; podłoże powinno zapewniać stabilność rusztowania oraz odpływ wód opadowych od budynku
- wygrodzić i oznakować teren budowy rusztowania; w odległości nie mniejszej niż 5 m od miejsca budowy umieścić tabliczki z napisem: UWAGA – PRACE NA WYSOKOŚCI.

4.2. Warunki wykonywania pracy:

- przy wykonywaniu robót na wysokości pracownicy powinni być zabezpieczeni szelkami bezpieczeństwa umocowanymi do stałych elementów konstrukcji lub rusztowania
- pomost roboczy powinien mieć szerokość minimum 1,0 m
- obciążenia robocze pomostów przy rusztowaniu typu lekkiego: 100-200 kg/m², typu ciężkiego: 250-400 kg/m²
- wysokość każdej kondygnacji rusztowania powinna wynosić 1,8-2,0 m
- odległości między pionami komunikacyjnymi nie mogą przekraczać 40 m, a stanowisko pracy najbardziej oddalone od pionu komunikacyjnego nie może być w odległości większej niż 20 m
- drabinki komunikacyjne powinny wystawać ponad pomost roboczy o co najmniej 0,75 m, a pochylenie powinno wynosić nie mniej niż 65°
- pomosty robocze powyżej 1 m nad poziomem otoczenia powinny być zabezpieczone poręczą o wysokości 1,1 m od pomostu, poręczą pośrednią na wysokości 0,6 m od pomostu oraz krawężnikiem od strony zewnętrznej o wysokości 0,15 m
- przejścia w pobliżu rusztowań lub pod rusztowaniem powinny być zabezpieczone deskami ochronnymi ze spadkiem w stronę budowli; deski powinny być szczelne, o wysokości co najmniej 2,4 m; szerokość deski powinna być większa od szerokości przejścia lub przejazdu o co najmniej 1 m; wysięg powinien wynosić: dla rusztowań o wysokości do 20 m – minimum 2,2 m, ponad 20 m – minimum 3,5 m od zewnętrznego rzędu stojaków
- rusztowania o konstrukcji metalowej powinny być uziemione i powinny chronić przed wyładowaniami atmosferycznymi (wg PN-78/M-47900/01)
- użytkowanie rusztowania dopuszczalne jest po dokonaniu jego odbioru przez nadzór techniczny, potwierdzonego zapisem w dzienniku budowy
- na rusztowaniu powinna być wywieszona tablica informująca o odebraniu rusztowania i dopuszczalnym obciążeniu pomostów
- rusztowania ruchome wiszące powinny być wykonane zgodnie z polską normą (PN) oraz przepisami Urzędu Dozoru Technicznego; montaż i eksploatacja tych rusztowań powinna odbywać się ściśle według instrukcji producenta
- rusztowania o konstrukcji nośnej z rur powinny być ustawione na stalowych podstawach zwykłych lub śrubowych, których płyty oporowe powinny wynosić minimum 0,18 x 0,1 m
- poszczególne kondygnacje rusztowania i całe rusztowanie powinno być dokładnie wypoziomowane w kierunku poziomym i pionowym oraz starannie zakotwiczone do ścian budowli

- w przypadku wykonywania pomostów roboczych z desek, każda deska pomostu powinna opierać się na 3 poprzecznicach, a połączenie desek powinno być wykonane na poprzecznicach na nakładkę o długości 0,3 m.

4.3. Czynności zabronione:

1. Zabrania się budowy i demontażu rusztowań:
 - o zmroku, jeśli brak jest dobrego oświetlenia
 - w czasie gęstej mgły, opadów deszczu, śniegu oraz gołoledzi
 - podczas burzy i wiatru o prędkości powyżej 10 m/s.
2. Zabrania się budowy i demontażu rusztowań w odległości (licząc w poziomie) od skrajnych przewodów linii elektrycznej bliższej niż:
 - 2 m – dla linii NW
 - 5 m – dla linii WN do 15 kV
 - 10 m – dla linii WN do 30 kV
 - 15 m – dla linii WN 30 kV.
3. Niedopuszczalne jest używanie rusztowania z uszkodzonymi elementami lub bez poręczy ochronnych i desek krawężnikowych na pomostach roboczych.
4. Niedopuszczalne jest prowadzenie jednocześnie pracy na dwóch poziomach rusztowania (pomostach) w jednym pionie oraz użytkowanie pomostów niezgodnie z przeznaczeniem.
5. Nie wolno montować punktów oświetleniowych bezpośrednio na rusztowaniu – dopuszczalne jest stosowanie oświetlenia lampami bateryjnymi.

4.4. Dopuszczenie rusztowania do użytkowania po zakończeniu wszystkich robót montażowych:

- rusztowanie wolno dopuścić do użytkowania po komisyjnym odbiorze rusztowania zmontowanego przez uprawnionych do tego montażystów rusztowań
- komisja odbiera rusztowanie zgodnie z DTR lub projektem rusztowania
- komisja sporządza protokół komisyjnego odbioru rusztowania
- komisja odnotowuje odbiór w dzienniku budowy.

4.5. Skład komisji odbioru rusztowań:

- inspektor nadzoru budowlanego
- kierownik budowy lub majster budowy
- brygadzysta montażystów.

4.6. Uwagi końcowe:

1. Przeglądy codzienne powinny być dokonywane przez osoby użytkujące rusztowanie.

2. Przeglądy dekadowe powinny być przeprowadzane co 10 dni przez brygadzystę lub kierownika budowy, majstra budowy.
3. Przeglądy doraźne przeprowadza się zawsze po dłuższej niż dwutygodniowej przerwie w użytkowaniu rusztowania i po każdej burzy o sile wiatru ponad 6 stopni w skali Beauforta.
4. Do pracy przy montażu rusztowań może być dopuszczony pracownik, który:
 - ma dobry stan zdrowia, jest dopuszczony do pracy na wysokości, co jest potwierdzone świadectwem lekarskim
 - ukończył kurs montażysty rusztowań, zdał egzamin przed komisją egzaminacyjno-kwalifikacyjną
 - ukończył 18 lat.
5. Każdy wypadek przy pracy należy zgłosić swojemu przełożonemu, a stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim zdarzył się wypadek.
6. W razie złego samopoczucia montera rusztowań, powinien on zgłosić ten fakt przełożonemu, celem uzyskania zwolnienia od pracy na wysokości.
7. W razie wątpliwości co do bezpieczeństwa przy wykonywaniu powierzonej pracy, monter ma prawo przerwać pracę i zwrócić się do przełożonego o wyjaśnienie sytuacji.

5. Sprzęt:

Do montażu i demontażu stosować wysięgnik z atestowanym wielokrążkiem do transportu pionowego.

6. Osobiste zabezpieczenia:

- kask ochronny
- atestowane szelki bezpieczeństwa z linką
- nieślizgające się buty
- pas narzędziowy lub torba narzędziowa.

Sporządził: Elżbieta Bożejewicz

Zatwierdził:

Załącznik 2.

PROTOKÓŁ ODBIORU TECHNICZNEGO RUSZTOWANIA/ POMOSTU ROBOCZEGO*

1. Nr protokołu:
2. Data odbioru i przekazania rusztowania do użytkowania:
3. Zespół w składzie:
 - kierownik budowy/robót, inż. budowy lub majster
 -
imię i nazwisko, nr tel.
 - wykonawca montażu rusztowania.....
 -
imię i nazwisko/ nazwa, organizacji, nr tel.*
 - użytkownik rusztowania.....
 -
imię i nazwisko, nazwa organizacji, nr tel.*
4. Miejsce montażu rusztowania i jego powierzchnia:
.....
5. Przeznaczenie rusztowania:
.....
.....
6. Typ rusztowania:
.....
7. Dopuszczalna nośność podestów roboczych: $1,5 \text{ kN/m}^2$, $2,0 \text{ kN/m}^2$,
 $2,5 \text{ kN/m}^2$ *
8. Wyniki z pomiaru oporności uziomu*
.....
9. Kierownik budowy/robót zapoznał użytkownika (zapis w dzienniku szkoleń stanowiskowych) z*:
 - instrukcją bezpiecznego użytkowania rusztowania
 -
10. Ustalone terminy przeglądów rusztowania (odpowiedzialny kierownik budowy lub wyznaczony pracownik – przegląd potwierdzony zapisem w „Dzienniku monitorowania stanu bhp”) określa aktualne rozporządzenie ministra infrastruktury w sprawie bhp podczas wykonywania robót budowlanych.

11. Oświadczenie: Wykonawca montażu rusztowania oświadcza, że posiada uprawnienia do montażu zgodnie z aktualnym rozporządzeniem ministra gospodarki w sprawie bhp podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych.

12. Podpisy zespołu:

1.
2.
3.

* niepotrzebne skreślić.

Nazwa firmy: **Polimex-Mostostal S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **10 000**

Adres: **ul. Czackiego 15/17, 00-950 Warszawa**

Strona internetowa: **www.polimex-mostostal.pl**

Osoba do kontaktu: **Leszek Chaciński**

Zestaw działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

- polepszenie warunków pracy, zmniejszenie liczby wypadków oraz ograniczenie ich ewentualnych skutków
- lepsza koordynacja prac, ujednoczenie wymogów oraz kontrola wykonywanych prac.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Trudna do określenia, ale jest to liczba duża (kilka tysięcy).

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

- wydanie „Polecenia służbowego nr 7/11 Prezesa Zarządu w sprawie programu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy w Polimex-Mostostal S.A.”
- opracowanie instrukcji wprowadzania podwykonawców na teren firmy, w celu ustanowienia jednolitych zasad wprowadzania, szkolenia oraz kontroli bezpieczeństwa wykonywania prac, podwykonawców wykonujących te prace na terenie Polimex-Mostostal S.A.
- opracowanie foldera *Pracujemy bezpiecznie i chronimy środowisko*, zawierającego regulamin dla klientów i gości Polimex-Mostostal S.A. oraz firm zewnętrznych prowadzących prace na jego terenie.
- ustalenie jednolitych zasady bhp umieszczanych w umowach z podwykonawcami.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

- podniesienie i uwidocznienie roli bhp wśród pracowników
- zmniejszenie liczby wypadków o około 30%
- możliwość kontroli pracy podwykonawców i wpływania na jej polepszenie pod względem bhp.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
Trudna do określenia, ale jest to liczba duża (kilka tysięcy).

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

Załączniki:

1. Polecenie służbowe nr 7/11 Prezesa Zarządu w sprawie programu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy w Polimex-Mostostal S.A.
2. Instrukcja wprowadzania podwykonawców na teren firmy
3. Folder zawierający regulamin dla klientów i gości Polimex-Mostostal S.A. oraz firm zewnętrznych prowadzących prace na jego terenie
4. Jednolite zasady bhp umieszczane w umowach z podwykonawcami

**Polecenie Służbowe Nr 7/11
Prezesa Zarządu Polimex-Mostostal S.A.
z dnia 12 maja 2011 r.**

w sprawie: **wprowadzenia programu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy
w Polimex-Mostostal S.A.**

Mając na celu ciągłe polepszanie warunków pracy, zmniejszenie ilości wypadków oraz ograniczenie ich ewentualnych negatywnych skutków, polecam co następuje:

§1

Promocja w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

1. Przewodniczącego Komisji BHP zobowiązuję do uwzględniania co roku w planie pracy Komisji wyboru tematu przewodniego kampanii dotyczącej bezpieczeństwa pracy.
Termin realizacji: Komisja BHP **do 30 listopada roku poprzedniego** dokona wyboru tematu przewodniego kampanii dotyczącej bezpieczeństwa pracy na rok następny.
2. Kierownika Działu BHP zobowiązuję do:
 - a. prowadzenia cyklicznych audycji w radiowęźle, podczas których poruszane będą sprawy związane z tematem kampanii, o której mowa w ust. 1, oraz bieżące problemy związane z bezpieczeństwem pracy w Spółce,
 - b. dostarczania i aktualizowania materiałów związanych z tematyką bezpieczeństwa (np. ulotki, plakaty, zdjęcia dobrych i złych praktyk), tak aby były one ogólnodostępne dla pracowników,
 - c. do propagowania - z wykorzystaniem wcześniej przygotowanych materiałów - tematyki bezpiecznej pracy w Spółce, a w szczególności w zakładach produkcyjnych oraz na budowach.
3. Redaktorów „Mojej firmy” zobowiązuję do wydzielenia stałej rubryki poświęconej tematyce BHP na łamach pisma oraz Dyrektorów Zakładów, Kierowników Budów i Służbę BHP zobowiązuję do stałej współpracy przy przygotowywaniu treści artykułów i informacji związanych z bezpieczeństwem pracy.
4. Dyrektora Biura Komunikacji i Promocji zobowiązuję do stałej współpracy ze Związkami Zawodowymi celem propagowania idei bezpiecznej pracy na łamach pisma „Informacje”.
5. Służbę BHP zobowiązuję do współpracy ze Związkami Zawodowymi oraz SIP celem opracowania zasady konkursu BHP, którego zadaniem będzie propagowanie bezpiecznej pracy oraz premiowanie zespołów pracowników szczególnie wyróżniających się w tym zakresie.
Termin realizacji: **do 31 maja 2011r.**
6. Dyrektora Biura Spraw Osobowych zobowiązuję do zmodyfikowania kart zadań, tak aby pierwsze pozycje dotyczyły obowiązków pracowniczych związanych z BHP.
Termin realizacji: **do 31 maja 2011r.**
7. Dyrektorów Zakładów oraz Kierowników Budów zobowiązuję do omawiania tematów związanych ze stanem bezpieczeństwa na budowie na każdym spotkaniu poświęconym procesom produkcyjno-budowlanym.

§2

Działania edukacyjne i szkolenia BHP

1. Wszystkich brygadzystów zobowiązuję do omawiania codziennie z podległymi im pracownikami bieżącego zakresu prac, metod i sposobów ich bezpiecznego wykonania przed rozpoczęciem pracy w trakcie ustalania codziennych zadań do wykonania w procesach produkcyjnych i budowlanych.
2. Mistrzów zobowiązuję do omawiania z podległymi im pracownikami tematów związanych z aktualnymi problemami BHP, a w szczególności związanych z zagrożeniami na stanowiskach pracy.
3. Służbę BHP zobowiązuję do przeprowadzania spotkań z pracownikami, podczas których omawiane będą przyczyny i okoliczności zaistniałych wcześniej w Spółce zdarzeń wypadkowych i potencjalnie wypadkowych oraz zidentyfikowane zagrożenia wraz ze sposobami ich eliminowania.
4. Służbę BHP zobowiązuję do organizowania raz do roku szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej dla pracowników wyznaczonych zgodnie z Poleceniem Służbowym Nr 14/09.
5. Służbę BHP zobowiązuję do organizowania obowiązkowego doształcania Kierowników i Mistrzów w Zakładach, w których kwartalny współczynnik częstotliwości zdarzeń wypadkowych przekroczy średnią w branży.

§3

Współpraca z podwykonawcami

1. Biuro Prawne zobowiązuję do opracowania przy udziale Służb BHP jednolitych zapisów stanowiących obowiązkową część umów zawieranych z podwykonawcami i partnerami Spółki, a dotyczących bezpieczeństwa pracy, ppoż, gospodarki odpadami i ochrony mienia oraz ochrony środowiska.
Termin realizacji: **do 31 maja 2011r.**
2. Dyrektorów Projektów i Kierowników Budów zobowiązuję do stałej współpracy z Koordynatorami BHP w egzekwowaniu od podwykonawców dostosowania się do zasad i przepisów BHP obowiązujących na terenie budów prowadzonych przez Spółkę.
3. Koordynatorom BHP na budowach zalecam organizowanie nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie cyklicznych spotkań z wyznaczonymi pracownikami podwykonawców odpowiedzialnymi za BHP, PPOŻ, ZŚ, OM, w celu omówienia bieżących problemów.
4. Kierownika Działu BHP zobowiązuję do przygotowania **do 31 maja 2011r.** folderu dotyczącego zasad BHP w Spółce, zawierającego niezbędne informacje o Służbie BHP (tel. BHP, SIP) a Kierowników Budów zobowiązuję do przekazywania tego folderu podwykonawcom.

§4

Realizację zaakceptowanych przez Zarząd rekomendacji poaudytowych nr 11/2010

1. Bezpośredni nadzór nad zgłaszaniem, rejestracją i prowadzeniem postępowań powypadkowych sprawuje Przewodniczący Komisji BHP.
2. Wszystkim pracownikom przypominam o obowiązku zgłaszania Służbie BHP zdarzeń potencjalnie wypadkowych w Zakładach i na budowach Polimex-Mostostal S.A.

3. Kierownika Działu BHP oraz Kierowników Sekcji BHP zobowiązuję do:
- dokonania weryfikacji i ewentualnej aktualizacji Rejestru ryzyk zawodowych DH,
 - zakończenia oceny ryzyka zawodowego dla wszystkich stanowisk pracy w Spółce, a w szczególności w nowych zakładach produkcyjnych w Siedleach,
 - zamieszczenia w folderze, o którym mowa w §3 ust. 4., informacji na temat obowiązku zgłaszania przez podwykonawców zdarzeń wypadkowych związanych z realizacją projektów dla Spółki,
- Termin realizacji pkt a) – c): **do 31 maja 2011r.**
- ujmowania w rejestrze wypadków przy pracy sporządzanym w programie STER (lub innym podobnym programie) wszystkich Zakładów Spółki,
 - stosowania średniego zatrudnienia w danym okresie jako podstawy do wyliczenia wskaźników częstotliwości (dla celów prowadzenia statystyk wypadkowych),
 - zwiększenia nadzoru Służb BHP nad merytoryczną zawartością tabelaryczną zestawień informujących o wypadkach przy pracy.

§ 5

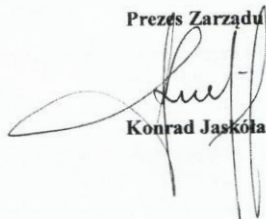
Odpowiedzialność porządkowa pracowników

Służbę BHP, Dyrektorów i Kierowników jednostek organizacyjnych oraz Budów zobowiązuję do wnioskowania o zastosowanie przez Pracodawcę kar przewidzianych w Art. 108 Kodeksu Pracy (kary upomnienia, nagany, pieniężne, do zwolnienia dyscyplinarnego włącznie) w stosunku do pracowników, którzy nie przestrzegają ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy oraz przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 6

- Traci moc Polecenie Służbowe Nr 18/10 Prezesa Zarządu Polimex-Mostostal S.A. z dnia 24 września 2010r. w sprawie wprowadzenia doradczego programu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy w Polimex-Mostostal S.A.
- Polecenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezys Zarządu

Konrad Jaskóła

Rozdzielnik: H

Załącznik 2.

	Obszar działania: Polimex-Mostostal S.A.	IN/M/305
		Wydanie 01
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	Nazwa dokumentu: Instrukcja wprowadzania na teren firmy podwykonawców	Data wydania: 24.03.2011 Strona: 1 Stron: 5

I. Cel instrukcji.

Celem instrukcji jest ustanowienie jednolitych zasad wprowadzania, szkolenia oraz kontroli bezpieczeństwa wykonywania prac, podwykonawców wykonujących te prace na terenie Polimex-Mostostal S.A.

II. Zastosowanie instrukcji.

1. Instrukcja stanowi uzupełnienie Zarządzenia Nr 9/2004 Wiceprezesa Zarządu – Dyrektora Operacyjnego Polimex-Mostostal S.A. z dnia 28.09.2004 r.
1. Instrukcja dotyczy podwykonawców wykonujących prace remontowe, naprawcze, budowlane oraz wykonujących wszelkie inne prace na terenie firmy Polimex-Mostostal S.A. Zakład w Siedlcach.
2. Instrukcja nie dotyczy kierowców przywożących i odbierających materiały, konstrukcje, wyroby z wyjątkiem wymogów określonych w punkcie VI pp. 4.

III. Osoby odpowiedzialne.

1. Kierownictwo zakładów, za podpisywanie umów z podwykonawcami zgodnych z wymogami niniejszej instrukcji (punkt IV), wymogami przepisów oraz kontrole prawidłowości wykonywania pracy zgodnie z podpisaną umową.
2. Dział Kadr za wystawianie Karty identyfikacyjnej podwykonawcy (przepustki), stanowiącej załącznik do niniejszej instrukcji oraz za prowadzenie ewidencji wystawianych identyfikatorów zgodnie z Zarządzeniem nr 9/04.
2. Ochrona firmy, za wpuszczanie na teren Polimex-Mostostal pracowników podwykonawcy zgodnie z wymogami tej instrukcji.
3. Służba bhp, za przeprowadzanie szkoleń informacyjnych (wprowadzających) dla pracowników firm podwykonawczych oraz kontrolę wykonywania ich pracy pod względem bhp.

IV. Zapisy dotyczące uwarunkowań bhp w zawieranych umowach z podwykonawcami.

Minimalne wymagania BHP dla podwykonawcy – standardy do spełnienia:

1. Obowiązek okazania dokumentów potwierdzających ważność szkoleń bhp, badań lekarskich oraz odpowiednich uprawnień i świadectw kwalifikacyjnych.
2. Przedstawienie dokumentacji oceny ryzyka zawodowego w zakresie związanym z wykonywanymi czynnościami w Polimex-Mostostal.
3. Zapewnienie bezpośredniego nadzoru nad swoimi pracownikami oraz wyznaczenie osoby do bezpośredniego kontaktu z kierownictwem zlecającym wykonanie zadań w Polimex-Mostostal.
4. Aktywny udział w monitorowaniu stanu BHP.

	Obszar działania:	IN/M/305
	Polimex-Mostostal S.A.	Wydanie 01
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	Nazwa dokumentu:	Data wydania: 24.03.2011
	Instrukcja wprowadzania na teren firmy podwykonawców	Strona: 2 Stron: 5

- Niezwłoczne zgłaszanie, do służby BHP, wszelkich potencjalnych zdarzeń wypadkowych, awarii i wypadków przy pracy zaistniałych podczas wykonywania zleconych zadań.
- Propozycje udzielania kar oraz innych działań w wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów i zasad BHP. – kary pieniężne, usuwanie osób naruszających ustalenia, usunięcie firmy podwykonawczej.

V. Wymogi dla podwykonawców warunkujące wejście na teren Polimex-Mostostal S.A.

Wymienione niżej wymogi, musi sprawdzić komórka wprowadzająca podwykonawcę na teren Polimex-Mostostal S.A.

- Właściwy, zgodny z przepisami i normami ubiór roboczy i/lub ochronny, obuwie ochronne, kamizelka, hełm ochronny i inne środki ochrony wg. specyfiki wykonywanych prac.
- Odbycie szkolenia informacyjnego (wprowadzającego) przeprowadzanego przez służby bhp Polimex-Mostostal po wejściu na jego teren.
- Instrukcje bezpiecznego wykonywania robót.
- Wykaz imienny pracowników podwykonawcy z obowiązkiem jego aktualizacji na bieżąco.
- Przedłożenie wykazu podstawowych maszyn i sprzętu podwykonawcy wwożonych na teren Polimex-Mostostal.
- Ubezpieczenia OC firmy i pracowników.
- Aktualne badania lekarskie pracowników – orzeczenia lekarskie do wglądu.
- Aktualne szkolenia BHP – zaświadczenia do wglądu.
- Uprawnienia personelu technicznego – elektrycy, operatorzy sprzętu, spawacze, hakowi, UDT – zaświadczenia do wglądu wraz z obowiązkiem posiadania ich na stałe przez uprawnionych.
- Dokumentacja UDT – rejestry, dopuszczenia, świadectwa, przeglądy, konserwacje – przy stosowanych maszynach;
- Karty ocen ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy wraz z poświadczeniem o zapoznaniu z nimi pracowników - do wglądu.

VI. Identyfikacja pracowników na terenie Polimex-Mostostal S.A.

- Imienne identyfikatory podwykonawcy (przepustki) – wydawane każdemu pracownikowi po zweryfikowaniu jego dokumentacji warunkującej rozpoczęcie pracy, odbyciu szkolenia informacyjnego, sprawdzeniu i wymogów wg. p. V.
- Identyfikator (wg załączonego wzoru) wystawia Dział Kadr na podstawie wcześniejszego zgłoszenia komórki, która zatrudnia firmę podwykonawczą. Karta identyfikacyjna zastępuje dotychczasową przepustkę dla pracownika podwykonawcy.
 - identyfikatory odbiera i dostarcza je, przed wejściem na teren firmy, pracownikom podwykonawcy komórka ich zatrudniająca.
 - ochrona firmy wpuszcza pracowników podwykonawcy na teren firmy w celu przeszkolenia informacyjnego (wprowadzającego) BHP,

	Obszar działania: Polimex-Mostostal S.A.	IN/M/305
		Wydanie 01
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	Nazwa dokumentu: Instrukcja wprowadzania na teren firmy podwykonawców	Data wydania: 24.03.2011
		Strona: 3 Stron: 5

- służba bhp dokonuje wpisu na przepustce po dokonaniu przeszkolenia informacyjnego (wprowadzającego) BHP,
 - podczas następných wejść, ochrona firmy wpuszcza pracowników podwykonawcy tylko na podstawie wypełnionej „Karty identyfikacyjnej podwykonawcy” z podpisem pracownika służby bhp.
3. W razie naruszenia obowiązujących regulaminów, w tym przepisów i zasad BHP, będą wobec pracowników podwykonawcy zastosowane następujące sankcje:
- w przypadku drastycznego naruszania przepisów i zasad BHP (*- praca na wysokości bez zabezpieczenia, obsługa maszyn, urządzeń, środków transportu bez wymaganych uprawnień, praca pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, wynoszenie przedmiotów, materiałów itp. należących do Polimex-Mostostal bez zezwolenia*), będzie odebrana przepustka i będzie pracownik podwykonawcy usuwany z terenu Polimex-Mostostal, do czasu jej odzyskania – np. egzamin sprawdzający, dodatkowy instruktaż, konsekwencje administracyjne.
 - w przypadku mniejszych naruszeń przepisów i zasad BHP, będzie pracownikowi odrywany jeden czerwony narożnik z przepustki. Utrata trzech narożników skutkować będzie usunięciem pracownika z terenu Polimex-Mostostal z konsekwencjami j/w.
 - odebrania karty oraz odrywania narożników mogą dokonywać:
 - służba bhp
 - kierownictwo zakładu/działu w którym pracują podwykonawcy.
 - ewidencję pracowników podwykonawców, którzy dopuścili się naruszenia przepisów i zasad bhp prowadzi sekcja BHP.
4. Ochrona firmy oraz pracownicy kancelarii w budynku biurowym produkcji, mają obowiązek:
- nie wpuszczania pracowników podwykonawcy bez ważnej przepustki (data ważności i brak podpisu służby BHP- nie dotyczy pierwszego wejścia) lub z przepustką pozbawioną trzech czerwonych narożników,
 - nie wpuszczanie wszelkich innych osób bez posiadania helmu ochronnego (np. kierowcy, klienci indywidualni wjeżdżający po zakup/odbiór wyrobów i materiałów).

VII. Rola służby BHP.

1. Doradztwo przed, w trakcie i po kontroli.
2. Pełne wsparcie pod względem BHP dla nadzoru liniowego projektu.
3. Udzielanie wskazówek, rad i rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo przygotowywanych do realizacji robót oraz robót będących w toku.
4. Kontrola wszystkich uczestników procesu – siły własne, podwykonawcy, dostawcy usług oraz towarów, maszyn i sprzętu.
5. Prewencja wypadkowa.
6. Udział w procesach szkoleniowych – praca nad programami szkoleń, wybór dostawców usług szkoleniowych, prowadzenie warsztatów wewnętrznych, doskonalących,

	Obszar działania:	IN/M/305
	Polimex-Mostostal S.A.	Wydanie 01
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	Nazwa dokumentu:	Data wydania: 24.03.2011
	Instrukcja wprowadzania na teren firmy podwykonawców	Strona: 4 Stron: 5

opracowywanie własnych materiałów szkoleniowych.

7. Program szkolenia wprowadzającego (informacyjnego) dla pracowników podwykonawcy powinien zawierać:

- Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące na terenie firmy
- Zagrożenia ppoż. i ochrona ppoż. podczas prowadzenia prac na terenie firmy.
- Środki zapobiegawcze.
- Zasady poruszania się po terenie firmy
- Postępowanie w razie wypadku przy pracy.
- Wymogi dotyczące stosowania środków ochrony osobistej.

OPRACOWAŁ:

KIEROWNIK
DZIAŁU BHP.
Leszek Chacinski

ZATWIERDZIŁ:

Aleksander Jonak
Wiceprezys Zarządu

	Obszar działania: Polimex-Mostostal S.A.	IN/M/305
		Wydanie 01
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	Nazwa dokumentu: Instrukcja wprowadzania na teren firmy podwykonawców	Data wydania: 24.03.2011
		Strona: 5 Stron: 5

ZAŁĄCZNIK do instrukcji

1 strona

2 strona

**KARTA
IDENTYFIKACYJNA
PODWYKONAWCY** Nr

Firma:

Nazwisko:

Nr dowodu:

Potwierdzenie szkolenia BHP:

.....

Data wydania: Data ważności:

.....

W razie wypadku, pożaru lub innego niebezpiecznego zdarzenia powiadom:

Ochronę firmy: 6439211, 6439911
 Służbę bhp: 6439334, 6439474
 SIP: 6439236; 514604845
 Przychodnię Zakładową: 6439208

Pogotowie Ratunkowe : 999
 Straż Pożarna: 998
 Policja : 997
 Ogólny tel. ratunkowy : 112

Naruszenie następujących zasad BHP skutkuje natychmiastowym usunięciem z terenu firmy:

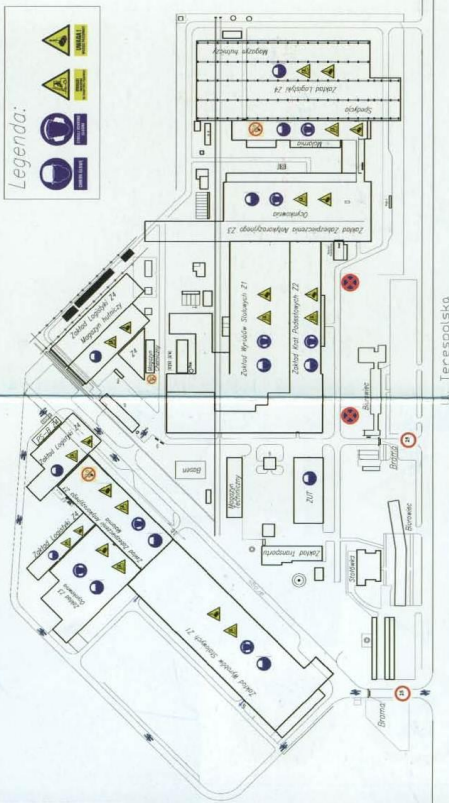
- Praca na wysokości bez zabezpieczenia,
- Obsługa maszyn, urządzeń, środków transportu bez wymaganych uprawnień,
- Praca pod wpływem alkoholu lub środków odurzających
- Wynoszenie przedmiotów, materiałów itp. należących do Polimex-Mostostal bez zezwolenia.

Papier sztywny, wymiar ok. 85x65

REGULAMIN

Dla klientów i gości odwiedzających
POLIMEX-MOSTOSTAL S.A.
oraz firm zewnętrznych
prowadzących prace na jego terenie

„Pracujemy bezpiecznie
i chronimy środowisko”

SZANOWNI GOSĆIE, KLIENCI I PRACOWNICY FIRM ZIEWIEZTRZANYCH

Witamy Was serdecznie w Polimexie-Mostostal S.A. Prosimy abyście znaleźli chwilę czasu na przeczytanie tego regulaminu, ponieważ ze względu na bezpieczeństwo pracy i ogólnie bezpieczeństwo musíme stosować się do określonych zasad zakreślonych w nim.

Poruszanie się po firmie i osoby odpowiedzialne za Wasz pobyt.

Poruszanie się po terenie firmy może odbywać się samodzielnie pod warunkiem że nie będziecie wchodzić (wjeżdżać) na teren hal produkcyjnych i magazynowych. W takim przypadku należy posiadać odpowiednie pozwolenie na wjazd pracowników do którego przysługującej, pracownicy firmy muszą posiadać odpowiednie środki i powini, uzgodnić z osobą nadzorującą wykonanie pracy. W szczególnych przypadkach zasady te ustali, oraz przekazać waszych pracowników, służba BHP.

Poruszanie się i praca na terenie hal produkcyjnych i estakad magazynowych (strefy o ograniczonej ilości ruchu) może się odbywać tylko w kierunku kaskad, które oznaczają od pracowników do którego przysługującej lub od odwrotny kierunek.

Poruszając się po drogach z zachowaniem szczególnej ostrożności (duży ruch samochodowy).

Wjeżdżać (wjeżdżać) na teren firmy.

Wjazd i wyjazd z firmy odbywać się tylko przez bramy główne, natomiast cały ruch osobowy przez budynek biurowy.

Przed wjazdem na teren firmy należy zgłosić się do pracowników ochrony przy bramie głównej aby zarejestrować cel przyjazdu i posiadać już ładunek. Przy opuszczeniu firmy, ochrona do której należy, ponownie się zgłosić, sprawdzi zgodność ładunku z dokumentami przewozowymi.

Wjeżdżać na teren firmy przez kanciadek ogólną w budynku biurowym odbywać się, po okazaniu dokumentu tożsamości i wsg. zasad określonych przez pracownika kancelarii.

Wnoszenie przedmiotów z terenu firmy.

Na wysydkie wnoszone przedmioty ze są własności firmy należy mieć przepakowane, wystawione przez upoważnionego pracownika, który odwydaj przemieć ochrona firmy. Aby uniknąć nieporozumień, zgłoszenie ochronie przedmioty i narzędzia wnoszone na teren firmy.

Pracownicy bezpieczeństwa.

Do bezpieczeństwa pracy przywiązujemy bardzo duże znaczenie. Podczas pobytu u nas i pracy dla nas, obowiązują wszystkie ogólne przepisy bezpieczeństwa oraz nasze wewnętrzne instrukcje i instrukcje regulaminu, z którymi możecie zapoznać się w dziale BHP. Za wszystkie szkody spowodowane przez Was, odpowiedzialny jest Wasz pracodawca, a w szczególnych wypadkach Wy sami. Wychodzimy z założenia, że robicie dla swego bezpieczeństwa wszystko co jest możliwe i konieczne.

(Pamiętajcie o stosowaniu kasków i okularów ochronnych).

Planowa pomoc medyczna.

W razie doznania jakiegokolwiek urazu zwracacie się do naszych punktów pierwszej pomocy, które znajdują się w pomieszczeniach mistrzów, lub bezpośrednio do przychodni zakładowej tel. 208 gdzie otrzymacie fachową pomoc. Jeśli wujarzy się wypadek informujcie swego kierownika maszyny BHP.

Prakolgi i przepisy ruchu drogowego.

Jeśli do swego pracu i pracy odpowiadającego transportu, to powinniście należeć do kategorii kierowców posiadających prawo jazdy, lub osódek nadzoru. Wszelkie prace. Na terenie naszej firmy obowiązują przepisy, kodysi dozwolonego i ograniczenie prędkości do 25 km/h. Firma nie ponosi odpowiedzialności za pozostawienie pojazdu.

Zakaz fotografowania obowiązują na terenie oczekiwani.

Prosimy o przestrzeganie niniejszego regulaminu. Jest to bardzo ważne dla Waszego bezpieczeństwa.

W obszarach oznaczonych znakami obowiązują:

STOSUJ ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

CHROŃ GŁOWĘ

UWAGA! WYKOPANKA

UWAGA! WYPADKI

ZYCZYMY PRZYJEMNEGO I BEZPIECZNEGO POBYTU NA TERENIE NASZEJ FIRMY!

Zarząd

Na terenie Polimex-Mostostal S.A. występują potencjalnie zagrożenia:

- Urządzenia do transportu wewnętrznego (wozki, samowozy);
- Prace związane z wykopaniem i kolony szarym;
- Hałas w halach produkcyjnych i magazynowych;
- Niebezpieczne substancje i substancje chemiczne w zakładzie Z3;
- Prace remontowe i inwestycyjne.

Materiały, sprzęt i stanowiska pracy oraz ogólne uwagi bhp.

Na stanowiska pracy należy używać ład i porządki, a nie pozostawiać urządzeń i narzędzi leżących w nuchu. Pozaawstawkich i bez kontroli stanów i urządzeń będących dla innych. Na stanowiskach produkcyjnych nie można gromadzić więcej materiałów niż wymaga tego niezbedna konieczność. Miejsce pracy musi być utrzymane w czystości i bez odpadów. Jeśli macie wyznaczone zadanie możecie przebywać tylko w miejscu jego wykonywania. Zabronione jest wchodzenie do pomieszczeń które nie mają związku z Waszym zadaniem i samowolne włączanie maszyn i urządzeń.

Za zgodą odpowiednich osób (inżynierów, kierowników) i tylko jeśli macie odpowiednie uprawnienia możecie korzystać z naszych warsztatów, środków transportu, energii, drabin, ruszowników itp.

Ochrona przeciwpożarowa.

Na terenie firmy palenie tytoniu dozwolone jest tylko w wyznaczonych do tego celu miejscach. W przypadku zauważenia pożaru prosimy dostosować się do ogłoszonych zaleceń polegających na powiadomieniu osób mogących przebywać w zagrożonych pomieszczeniach, opuszczeniu miejsca objętego pożarem drogą ewakuacyjną. Należy również niezwłocznie powiadomić ochronę firmy tel. wewn. Z11 a w wypadkowej sytuacji bezpośrednio jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą w Siedlcach tel. 998.

Ochrona środowiska.

Wjeżdżając i przebywając na terenie firmy powinniście stosować wszelkie formy zapobiegania, oraz jak najwykasz, możliwe ograniczenia w powstawaniu odpadów. Odpady, których nie można uniknąć należy segregować w taki sposób, aby maksymalnie zmniejszyć powstawanie odpadów, które można zawrócić do obiegu gospodarczego. Specjalnej kontroli podlegają odpady typu: oleje, farby, chemikalia, itp., które to nie mogą być wyrzucane razem z innymi odpadami oraz nie mogą przedostać się do ziemi, kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Materiały opornulowe, transportowe pochodzące z dosaracznych urządzeń i części jak również oddziały pochodzące z remontów, napraw należy zabierać z powrotem do oddziału tych odpadów.

Alkohol – spożywanie.

Na terenie naszej firmy spożywanie alkoholu (pod każdą postacią), jest surowo zabronione. Nika nie może wchodzić ani przebywać na terenie firmy w stanie wskazującym na spożycie alkoholu.

Załącznik 4.

§

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy

1. Podwykonawca (oraz jego dalsi Podwykonawcy) zobowiązuje się do stosowania następujących zasad współdziałania, które pozwolą Wykonawcy i uczestnikom procesu budowlanego na właściwe prowadzenie budowy i prawidłowe kształtowanie warunków pracy:
 - a) przeszkolenia z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przed dopuszczeniem do realizacji zakresu robót wszystkich pracowników Podwykonawcy oraz jego dalszych Podwykonawców przez Służbę BHP Wykonawcy lub przez Koordynatora BHP Wykonawcy, a jeśli jest to nie możliwe przez służbę bhp Podwykonawcy wg. wymogów ustalonych ze służbą bhp lub Koordynatorem Wykonawcy;
 - b) okazania Wykonawcy potwierdzeń odbycia szkoleń ogólnych i stanowiskowych
 - c) posiadania na budowie przez wszystkich pracowników Podwykonawcy oraz jego dalszych Podwykonawców niezbędnych dokumentów w zakresie aktualnych badań lekarskich, zaświadczeń o odbytych szkoleniach BHP, uprawnień zawodowych;
 - d) wyznaczenia swoich przedstawicieli odpowiedzialnych za Bezpieczeństwo i Higienę Pracy na budowie, którzy zobowiązani będą:
 - do uczestnictwa w cyklicznych spotkaniach z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie organizowanych przez Koordynatorów BHP Wykonawcy;
 - kontrolni stanu BHP w zakresie wykonywanych robót;
 - e) prawidłowego wykonywania robót zgodnie z wymogami zasad i przepisów BHP (stosowanie przepisów branżowych i specjalistycznych), w zakresie technicznego bezpieczeństwa pracy;
 - d) bieżącego informowania przedstawiciela Wykonawcy o stanie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy;
 - f) nadzorowanie stanu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy;
 - e) kontroli nad przestrzeganiem przez pracowników Podwykonawcy przepisów oraz zasad Bezpieczeństwa i Higieny Pracy;
 - g) kontrolowanie terminów badań lekarskich z zakresu medycyny pracy;
 - h) kontrolowanie ważności szkoleń BHP oraz ważności uprawnień pracowniczych;
 - i) przygotowania dokumentów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia uwzględniające etapy poszczególnych prac w tym do opracowania:
 - instrukcji bezpiecznego wykonywania robót obejmującą technologię i organizację przewidzianych do realizacji robót ze wskazaniem zastosowanych środków bezpieczeństwa sprowadzających ryzyko do poziomu akceptowalnego (zgodnie z § 2 rozp. Min. Infrastruktury z dnia 06.02.2003 r. , w spr. BHP podczas wykonywania robót budowlanych - Dz.U. nr 47, poz.401)
 - j) przestrzegania przepisów i zasad BHP podczas wykonywania robót na terenie budowy – przez wszystkich pracowników Podwykonawców oraz jego dalszych Podwykonawców (także osób zatrudnionych w oparciu o umowy cywilno-prawne, prowadzące działalność gospodarczą) realizujących roboty związane z prowadzoną inwestycją, zapewniających dostosowanie się do wymogów obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, zwłaszcza w odniesieniu do:
 - zabezpieczenia stanowisk pracy, ze szczególnym uwzględnieniem pracy na wysokościach oraz zabezpieczenia otworów technologicznych w stropach i ścianach wznoszonych obiektów, właściwych barier i schodni,
 - stanu zabezpieczeń instalacji elektrycznych (posiadania przez poszczególnych Podwykonawców badań skuteczności ochrony przeciwporażeniowej),
 - prawidłowego wykonania wykopów i ich zabezpieczenia zwłaszcza w miejscach dostępnych dla osób postronnych,
 - oznakowania robót drogowych prowadzonych przy częściowym wyłączeniu z ruchu (zgodnie z projektami organizacji ruchu),
 - k) wyposażenia wszystkich pracowników budowy we właściwy sprzęt ochrony osobistej,
 - l) stosowania przez Podwykonawców oraz jego dalszych Podwykonawców urządzeń i narzędzi posiadających stosowne certyfikaty bądź deklaracje zgodności,
 - m) zabezpieczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
 - n) wybierając środki bezpieczeństwa i ochrony pracy należy preferować środki do działania zespołowym przed środkami o działaniu indywidualnym;

- o) należy stosować bezpieczną technikę, zamiast środków bezpieczeństwa pracy wprowadzonych dla uniknięcia zagrożeń;
 - p) bezpieczna technika powinna być przedkładana nad kształtowanie postaw człowieka do stosowania bezpiecznych metod pracy;
 - q) bezpieczna technika i środki bezpieczeństwa pracy powinny działać niezależnie od woli i decyzji pracowników;
 - r) środki bezpieczeństwa pracy powinny być integralnie związane z procesem budowlanym;
 - s) montaż i demontaż urządzeń zabezpieczających nie powinien być bardziej niebezpieczny niż wykonanie operacji technologicznej bez takich urządzeń zabezpieczających;
 - t) uwzględniać obowiązujące instrukcje i procedury dotyczące BHP oraz zapewnić ich przestrzeganie w trakcie wykonywania pracy przez swoich pracowników;
 - u) komunikować się przed rozpoczęciem wykonywania pracy z koordynatorem BHP lub kierownictwem budowy w sprawie posiadania i stosowania właściwych środków ochrony osobistej, ubrań i obuwia roboczego;
 - v) niezwłocznie zgłaszać do kierownictwa budowy z ramienia Wykonawcy wypadki przy pracy i zdarzenia potencjalnie wypadkowe swoich pracowników i pracowników dalszych Podwykonawców;
 - w) podnosić świadomość zagrożeń na stanowiskach pracy w trakcie trwania pracy;
2. W przypadku niedostosowania się do zapisów określonych w niniejszym paragrafie oraz nie wypełnianie wszelkich ustaleń związanych z bezpieczeństwem pracy będą nałożone każdorazowo na Podwykonawcę kary finansowe w wysokości 5 000zł za każde zdarzenie, a w dalszej konsekwencji usunięcie pracownika Podwykonawcy lub jego dalszego Podwykonawcy z budowy. Ponadto w przypadku nieskuteczności nałożonych na Podwykonawcę kar Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od umowy z winy Podwykonawcy.

Nazwa firmy: **Skanska S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże**

Adres: **ul. Gen. J. Zajączka 9, 01-518 Warszawa**

Strona internetowa: **www.skanska.pl**

Osoba do kontaktu: **Krzysztof Marszałek, tel. 502 746 207**

e-mail: **krzysztof.marszalek@skanska.pl**

Standardy bhp dla podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Standardy bhp określają minimalne wymagania z zakresu bezpieczeństwa, jakie należy spełnić, przygotowując oraz prowadząc pracę na każdym stanowisku. Ich treść wynika z obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy określonych w polskich przepisach prawnych, a także ze szczegółowych norm dotyczących maszyn, urządzeń, narzędzi, zabezpieczeń oraz wskazówek technologicznych dotyczących różnych rodzajów robót. Standardy powstały również na podstawie dobrych praktyk, wypracowanych przez naszą organizację przez ponad sto lat działalności i uznanych przez nas za właściwe i skuteczne.

Nasze standardy bhp są opracowywane i stosowane na dwóch poziomach – głównym i szczegółowym. Na bazie przepisów, norm i procedur wewnętrznych opracowaliśmy 21 standardów głównych. Natomiast 110 standardów szczegółowych to dużo szersze spojrzenie na wymagania i nasze obowiązki z zakresu bhp. W każdym z tych standardów znajdują się szkice i rysunki odnoszące się do ważniejszych zagrożeń związanych z konkretnym zakresem opisywanych prac lub pokazujące w czytelny sposób metody zabezpieczeń.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Okolo 28 tys. pracowników firm podwykonawczych.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Standardy bhp zostały opracowane przez doświadczonych pracowników służby bhp Skanska w Polsce, na bazie przepisów, norm i procedur wewnętrznych.

Standardy szczegółowe bhp zostały uzupełnione o rysunki i grafiki, które ilustrują wybrane zagadnienia i obszary. Wszystkie dokumenty funkcjonują w formie drukowanej i elektronicznej – są ogólnodostępne poprzez stronę internetową www.skanska.pl/bhp. Proces pisania standardów trwał ok. 9 miesięcy. Zostały zaprezentowane i omówione podczas zorganizowanych w całej Polsce konferencji bhp adresowanych do kadry zarządzającej firm podwykonawczych.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Firmy podwykonawcze wykazały duże zainteresowanie przygotowanymi przez nas standardami bhp. Ich przedstawiciele okazali to, uczestnicząc aktywnie w zorganizowanych przez naszą firmę konferencjach dotyczących bhp i deklarując podniesienie poziomu bezpieczeństwa pracy w swoich jednostkach. Na naszych obiektach obserwujemy lepsze przygotowanie kierowników robót firm podwykonawczych do realizacji prac.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Standardy bhp zostały przekazane na nośniku CD do 395 firm podwykonawczych, podczas konferencji bhp. Od października 2011 r. stroną ze zbiorem naszych standardów bhp – www.skanska.pl/bhp – odwiedziło ok. 23 250 użytkowników.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

Nazwa firmy: **Skanska S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże**

Adres: **ul. Gen. J. Zajączka 9, 01-518 Warszawa**

Strona internetowa: **www.skanska.pl**

Osoba do kontaktu: **Krzysztof Marszałek, tel. 502 746 207**

e-mail: **krzysztof.marszalek@skanska.pl**

Szkolenie informacyjne bhp

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Szkolenia informacyjne bhp to szkolenia, podczas których zapoznajemy pracowników z zagrożeniami występującymi na danej budowie oraz wewnętrznymi standardami w zakresie bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia. Są one prowadzone przez wykwalifikowanych koordynatorów bhp wg przyjętego programu. Stanowią bardzo ważny element efektywnego zarządzania bezpieczeństwem na placach budów. Analizując sposób prowadzenia szkoleń na budowach, zauważyliśmy dużą różnorodność: formy, poziomu, wykorzystania materiałów pomocniczych oraz środków przekazu. Mając na uwadze, jak istotnym procesem jest odpowiednie przygotowanie i wprowadzenie wszystkich pracowników na teren budowy, w Skanska wprowadzono nowy – ujednolicony – standard szkolenia informacyjnego bhp.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Wszyscy pracownicy rozpoczynający pracę na budowie. Średnio miesięcznie szkolimy ok. 3 tys. pracowników.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Naszym celem jest poprawa bezpieczeństwa pracy na budowach i zmniejszenie liczby wypadków przy pracy poprzez zbudowanie świadomości i kultury bezpiecznej pracy wśród wszystkich pracowników przebywających na budowie. Szkolenie informacyjne bhp kierujemy zatem do **wszystkich** osób przebywających na terenie realizowanego obiektu: pracowników Skanska i firm podwykonawczych, dostawców

towarów i usług oraz gości. Aby nasz przekaz był jak najbardziej efektywny, usprawniliśmy go w trzech kluczowych dla tego rozwiązania obszarach, którymi są:

- program szkolenia informacyjnego bhp
- materiały szkoleniowe
- wykwalifikowana kadra prowadząca szkolenia.

Na **nowy program szkolenia informacyjnego bhp** składają się 2 części:

- ogólna, zawierająca informacje na temat strategii i standardów pracy obowiązujących w Skanska. Ta część ma charakter uniwersalny i może być wykorzystywana na każdej budowie. Informujemy i przestrzegamy przed zagrożeniami, które mogą wystąpić podczas świadczenia pracy na obiektach realizowanych przez naszą firmę
- szczegółowa, zawierająca informacje dostosowane do specyfiki projektu, na którym prowadzone jest szkolenie.

Konsultując nową wersję szkolenia informacyjnego bhp z pracownikami budów zdiagnozowaliśmy dwa problemy, których eliminacja znacząco przyczyni się do poprawy przekazu, a tym samym również do poprawy bezpieczeństwa na naszych budowach. Dla każdego z tych problemów opracowaliśmy i przygotowaliśmy stosowne rozwiązania naprawcze.

⇒ **Problem: brak narzędzi do prowadzenia szkoleń**

Rozwiązanie: opracowaliśmy i przygotowaliśmy oryginalny materiał – segregator prezentacyjny, dzięki któremu będzie możliwe prowadzenie szkolenia informacyjnego bhp bez konieczności uruchamiania komputerów i rzutników. Segregator zawiera wydrukowaną wersję prezentacji, jest odporny na zniszczenie (ważne ze względu na miejsce prowadzenia szkoleń – plac budowy), łatwy w użytkowaniu.

⇒ **Problem: brak umiejętności prowadzenia szkoleń oraz brak kompetencji dotyczących wystąpień publicznych**

Rozwiązanie: umiejętność prowadzenia szkolenia ma kluczowe znaczenie w odniesieniu do skuteczności przekazywania informacji związanych z bezpieczeństwem pracy. Zależy nam, aby osoby prowadzące były dobrze przygotowane do tego zadania. Zdajemy sobie sprawę, że efektywne szkolenie powinno być urozmaicone, a prowadzący musi skupiać uwagę słuchaczy. Z tego powodu wraz z zewnętrzną firmą szkoleniową – Norman Benett – przygotowaliśmy szkolenie „Metodyka prowadzenia instruktażu stanowiskowego i szkoleń wewnętrznych”. Ma ono formę warsztatu doskonalącego umiejętności prezentacyjne i komunikacyjne, opartego na krótkich wystąpieniach każdego z uczestników. Bazuje na wiedzy z zakresu pedagogiki i dydaktyki dorosłych. Do tej pory w szkoleniu wzięło udział ok. 1300 osób – kierowników

budów, kierowników robót oraz koordynatorów ds. bhp. Dla uczestników szkolenia przygotowano następujące materiały:

- *Podręcznik prowadzącego szkolenie informacyjne bhp*, przewodnik po slajdach. Pod każdym ze slajdów znajdują się komentarze – informacje, które trener powinien przekazać, omawiając dany slajd. Zwrócono uwagę na elementy szczególnie istotne i kluczowe dla omawianego zagadnienia
- *Metodyka prowadzenia instruktazu stanowiskowego i szkoleń wewnętrznych*, podręcznik zawierający informacje – wskazówki, których znajomość i stosowanie pomaga efektywnie prowadzić szkolenia i prezentacje.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Od momentu wdrożenia szkolenia informacyjnego bhp na naszych budowach odnotowaliśmy istotną poprawę warunków bezpieczeństwa pracy wśród firm podwykonawczych, świadczących pracę na rzecz Skanska S.A. Znacznie wzrosła ich świadomość bezpiecznej pracy. Coraz częściej podejmują własne inicjatywy mające na celu poprawę w swoich firmach standardów bhp.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
Około 30 tys. pracowników firm podwykonawczych rocznie.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

 stabilator

*budujemy
zaufanie
na lata*

Specjalistyczne usługi budowlane:

- ratowanie zabytków kultury
- fundamentowanie
- hydrotechnika
- inżynieria sanitarna

www.stabilator.com.pl

Nazwa firmy: **Stabilator Sp. z o.o.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **średnie**

Adres: **ul. Nowy Świat 42/44, 80-299 Gdańsk**

Strona internetowa: **www.stabilator.com.pl**

Osoby do kontaktu: **Magdalena Strzelecka, Mariusz Butowski**

Seminarium dla firm budowlanych – podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Firma Stabilator chciała podzielić się swoimi doświadczeniami w zakresie kultury bezpieczeństwa, jak również pozyskać wiedzę i inspiracje dotyczące dobrych praktyk od zaprzyjaźnionych firm budowlanych, stowarzyszeń i instytutów. Z tego powodu zorganizowano seminarium nt.: „Upowszechnianie dobrych praktyk eliminujących nieprawidłowości i zagrożenia na budowach” (10 maja 2010 r. w siedzibie firmy w Gdańsku). Jego celem było stworzenie forum do podzielenia się dobrymi praktykami bhp, wymiany doświadczenia oraz poruszenia problematyki, z jaką mają do czynienia pracownicy podczas realizacji inwestycji budowlanych.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

W seminarium udział wzięło około 25 osób.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

- Przygotowanie tematyki, materiałów na seminarium.
- Rozesłanie zaproszeń do uczestnictwa w seminarium (również jako prelegentów) do firm budowlanych, stowarzyszeń i instytutów.
- Przeprowadzenie seminarium.

W programie seminarium znalazły się, m.in., następujące kwestie:

- dobre praktyki z zakresu bhp wdrażane w firmie Stabilator Sp. z o.o.
- kampania informacyjno-prewencyjna PIP w budownictwie
- zasady bezpieczeństwa pracy na budowach, obowiązujące w Łławskim Przedsiębiorstwie Budowlanym IPB Sp. z o.o.
- działalność CIOP-PIB na rzecz bezpieczeństwa pracy w budownictwie
- zagrożenia w pracach na wysokości.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Seminarium było jednym z wielu działań realizowanych przez Spółkę w ramach poprawy stanu bezpieczeństwa na realizowanych przez Spółkę budowach, zarówno wśród pracowników własnych, jak i pracowników podwykonawców. Efektami przeprowadzonego przez Spółkę seminarium są:

- wzrost bezpieczeństwa pracowników na placach budów
- wzrost świadomości pracowników podwykonawców w zakresie bhp
- ograniczenie strat wynikających z niewłaściwego stanu bhp
- wzrost zaangażowania pracowników w bhp
- poprawa jakości i wydajności pracy pracowników
- udoskonalenie funkcjonowania ogólnego systemu zarządzania przedsiębiorstwem.

Dzięki nieustannemu wdrażaniu rozwiązań służących poprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w 2011 roku **osiągnięty został cel** wynikający z polityki zarządzania Spółki, jakim jest redukcja wypadków przy pracy. Miarą osiągniętego celu jest wartość współczynnika LTIF (wyrażającego stosunek całkowitego czasu utraconego w wyniku wypadku do liczby przepracowanych godzin wszystkich pracowników na dany rok):

Cel: LTIF = 1% LTIF 2011 = 0,15%

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy Około 40 osób.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

Organizacja seminariów, konferencji, warsztatów jest dobrą okazją do wspólnej dyskusji nad problematyką bhp, wymiany doświadczeń oraz wypracowania wspólnych rozwiązań w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Seminarium dla podwykonawców w Stabilator Sp. z o.o.

Załącznik:
1. Program seminarium

Załącznik 1.

SEMINARIUM

„Upowszechnianie dobrych praktyk eliminujących nieprawidłowości i zagrożenia na budowach”

Uczestnicy: członkowie Forum Liderów Bezpiecznej Pracy – Zespołu Tematycznego „Budownictwo” oraz przedstawiciele firm budowlanych.

Termin: 10.05.2010 r., godz. 9³⁰–14⁰⁰.

Miejsce: Stabilator Sp. z o.o.
Gdańsk, ul. Szymanowskiego 2

Organizator : Stabilator Sp. z o.o. – członek Forum Liderów Bezpiecznej Pracy

Program seminarium:

- 9³⁰ – 9⁴⁵ – Przybycie uczestników seminarium
- 9⁴⁵ – 9⁵⁵ – Oficjalne otwarcie seminarium
Prezes Zarządu Stabilator Sp. z o.o. Pani Barbara Kwiatkowska
- 9⁵⁵ – 10¹⁰ – Prezentacja firmy Stabilator sp. z o.o.
Petnomocnik Zarządu ds. BHP Mariusz Butowski
- 10¹⁰ – 10²⁰ – Kampania informacyjno-prewencyjna PIP w budownictwie
przedstawiciel OIP w Gdańsku
- 10²⁰ – 10⁴⁰ – Zasady bezpieczeństwa pracy na budowach
Elżbieta Bożejewicz – lider Zespołu Tematycznego „Budownictwo”
- 10⁴⁰ – 11⁰⁰ – Działania CIOP-PIB na rzecz bezpieczeństwa pracy w budownictwie
przedstawiciel CIOP-PIB
- 11⁰⁰ – 11¹⁵ – Przerwa kawowa
- 11¹⁵ – 11³⁵ – Zagrożenia w pracy na wysokości
Mariusz Butowski, ekspert ds. bhp, certyfikowany przez CIOP-PIB
- 11³⁵ – 12⁰⁰ – Działania Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP na rzecz bezpieczeństwa na budowach
Marek Nościsz – Prezes ZG OSPPS BHP
- 12⁰⁰ – 12¹⁵ – Przerwa kawowa
- 12¹⁵ – 12²⁵ – Dobre praktyki – członek Forum Liderów Bezpiecznej Pracy
- 12²⁵ – 13³⁵ – Dobre praktyki – członek Forum Liderów Bezpiecznej Pracy
- 12³⁵ – 13⁴⁵ – Dobre praktyki – członek Forum Liderów Bezpiecznej Pracy
- 13⁴⁵ – 13⁵⁰ – Dyskusja
- 13⁵⁰ – 14⁰⁰ – Podsumowanie i zakończenie seminarium

Nazwa firmy: **Stabilator Sp. z o.o.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **średnie**

Adres: **ul. Nowy Świat 42/44, 80-299 Gdańsk**

Strona internetowa: **www.stabilator.com.pl**

Osoby do kontaktu: **Magdalena Strzelecka, Mariusz Butowski**

Wdrożenie standardów postępowania z podwykonawcami w zakresie bhp

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

- Podniesienie świadomości kierownictwa budowy nt. postępowania z podwykonawcami w zakresie bhp.
- Zapewnienie skutecznych metod stałego komunikowania i współpracy z podwykonawcą, uwzględniających zasady informowania o zagrożeniach oraz związanych z nimi środkach zapobiegawczych i ochronnych.
- Zapewnienie, że podwykonawcy znają i przestrzegają obowiązujące na terenie organizacji procedury i rozwiązania organizacyjne w zakresie bhp.
- Zapewnienie, że działania podwykonawcy są okresowo monitorowane pod kątem bhp.
- Zapewnienie rejestrowania wypadków przy pracy, chorób zawodowych i zdarzeń potencjalnie wypadkowych wśród pracowników podwykonawcy podczas wykonywania pracy na rzecz Stabilator Sp. z o.o.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Okolo 30 osób.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

- Opracowanie załącznika do umów: *Warunki bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące wszystkich podwykonawców na budowach prowadzonych przez Stabilator Sp. z o.o.* Do każdej umowy podwykonawczej załączany jest powyższy dokument informujący o konieczności przestrzegania wymogów bhp.

- Opracowanie i wdrożenie do stosowania dokumentu: *Postępowanie z podwykonawcami w zakresie bhp*. Każdy nowo przyjęty pracownik zapoznaje się z instrukcją. Jej treść obejmuje, m.in.:
 - działania podejmowane przez kierownika budowy przed podpisaniem nowego kontraktu
 - dokumenty wymagane od podwykonawców
 - działania w trakcie współpracy.
- Kontrola dokumentów podwykonawców podczas audytów wewnętrznych na budowach.
- Specjalista ds. bhp oraz pełnomocnik zarządu ds. ZSZ przeprowadzają audyty wewnętrzne na prowadzonych budowach, sprawdzając każdorazowo dokumenty podwykonawców, zgodność z prawem oraz obowiązującymi w Spółce procedurami.
- Nieustanne podnoszenie świadomości kierowników budów nt. współpracy z podwykonawcami, m.in. poprzez informacje zamieszczane w comiesięcznej gazetce: *Aktualności firmowe*.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

- Określenie standardów postępowania z podwykonawcami w zakresie bhp.
- Wzrost świadomości kierownictwa budowy odnośnie do postępowania z podwykonawcami.
- Brak wypadków przy pracy wśród podwykonawców.
- Zmniejszenie liczby zgłaszanych zdarzeń potencjalnie wypadkowych.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy 30 pracowników Spółki oraz pracownicy firm podwykonawczych.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

Wdrożenie przedstawionych działań znacznie ułatwia i porządkuje współpracę z podwykonawcami na placach budów.

Załącznik:

1. Informacja: Postępowanie z podwykonawcami w zakresie bhp

Stabilator Sp. z o. o.

Aktualności

PAŹDZIERNIK 2010

Organizacja

Postępowanie z podwykonawcami w zakresie BHP

Zgodnie z art. 304 Kodeksu Pracy, Pracodawca zobowiązany jest zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę (plac budowy), a także osobom prowadzącym w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę na własny rachunek działalność gospodarczą.

Zasady postępowania z podwykonawcami w zakresie BHP opisuje instrukcja BHP_I.01 (dostępna w Intranecie: dokumenty/zarządzanie bhp)

PRZYPOMNAMY:

Działania wstępne:

Przed podpisaniem nowego kontraktu Kierownik Budowy dokonuje przeglądu nowej firmy (podwykonawcy) pod względem przestrzegania przepisów BHP. Kierownik Budowy informuje Specjalistę ds. BHP o rozpoczęciu budowy.

Wynikiem przeprowadzonej kontroli są następujące dokumenty:

1. Kopia oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy, którego będzie dotyczyć umowa lub pisemne stwierdzenie podwykonawcy, że ryzyko na stanowisku pracy jest akceptowalne.
2. Kopie badań lekarskich profilaktycznych.

pracę na rzecz Stabilator Sp. z o.o. będzie od planowanego czasu trwania dla Wykonanie badań lekarskich oraz ilator Sp. z o.o. stanowi warunek /kontrywania pracy.

HP:

odpowiednie szkolenie w zakresie

owe kwalifikacje, dotyczy to głównie enia techniczne do robót ziemnych, ile związane z wykonywanymi pracami owym, sprawienia do obsługi maszyn i spawalnicze itp.).

zyn i urządzeń za pomocą których onawcy dotyczących BHP (instrukcje

Działania w trakcie współpracy

Umowa o podwykonawstwo robót budowlanych jak również uzupełnienia oraz zmiany tej umowy powinny zostać zawarte w formie pisemnej pod rygorem nieważności!

Dla każdego podwykonawcy tworzy się akta dotyczące zagadnień BHP, które są przechowywane na budowie:

1. załączniki wymienione wyżej,
2. kopia umowy,
3. lista pracowników podwykonawcy,
4. podpisany przez podwykonawcę dokument: ECO_F_07 Wymogi środowiskowe dla podwykonawców.

Zapisy zawierające dane osobowe podwykonawców powinny być każdorazowo niszczone przez Kierownika Budowy po skończeniu realizacji projektu.

Każdy pracownik podwykonawcy musi być wyposażony w odpowiednią odzież roboczą oraz środki ochrony osobistej.

Ww. dokumenty kontrolowane będą w trakcie audytów wewnętrznych.

Wypadki przy pracy

Wypadki przy pracy, choroby zawodowe i zdarzenia potencjalnie wypadkowe występujące wśród pracowników podwykonawcy podczas wykonywania pracy na rzecz Spółki powinny być zgłaszane przez podwykonawców do Kierowników Budów, którzy przekazują te informacje do Pełnomocnika ds. BHP.

Lista kontrolna budowa

W Intranecie dostępna jest **Lista kontrolna budowa BHP_F_02**

Kierownik Budowy przystępujący do realizacji projektu budowlanego powinien wykorzystać tę listę do samokontroli przed wizytą inspektora pracy.

Pytania zawarte w listach kontrolnych dotyczą obszarów, w których – jak wynika z kontroli przeprowadzonych przez inspektorów pracy – występuje największe nieprawidłowości. Narzędzie to jest wykorzystywane przez inspektorów pracy podczas kontroli w zakładach pracy.

№	Przebieg choroby budowlanej	Objawy	Objawy	Objawy	Objawy	Objawy	Objawy

Proces:	Procesy związane:	Data wydania:
BHP - Zarządzanie	ECO, AQAP, ISO, REALIZACJA ZLECENIA	2011-12-16
Bezpieczeństwem		

Dokumenty aktualnie zamieszczone są w INTRANECIE. Wydrukowana kopia dokumentu jest nie nadzorowana. Oryginał jest przechowywany przez Referat Techniczny Zarządu ds. ZS2.

Opracował: P. MATAŁA; Sprawdził: M. Strzelecka; Wydał: B. Kwiatkowska; podpis:

Rejestracja zmian:

De wersja	Cel modyfikacji	Typ modyfikacji	Wprowadzono	Data
3.0	So dzenie informacji od osobnej formy umownej	D	MS	2009-03-31
4.0	Poprawka oświadczenia po audycie wewnę.	D	SK	2009-10-08
5.0	Aktualizacja dokumentu	D	MS	2011-12-16

* Typ modyfikacji: DK - Działania korygujące; DZ - Działania zapobiegawcze; D - Dokończenie; Inna

** Dla identyfikacji zmianie zmiany oznacza linią na marginesie

Spis treści:

1	CEL I ZAKRES.....	1
2	ODPOWIEDZIALNOŚĆ I UPRAWNIENIA.....	2
3	TERMINOLOGIA.....	2
4	OPIS POSTĘPOWANIA.....	2
5	ZAPISY.....	4
6	WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW I FORMULARZY.....	4

1 CEL I ZAKRES

Celem niniejszego dokumentu jest:

- zapewnienie skutecznych metod stałego komunikowania i współpracy z podwykonawcą, uwzględniających zasady informowania o zagrożeniach oraz związanych z nimi środków zapobiegawczych i ochronnych,
- zapewnienie, że podwykonawcy znają i przestrzegają obowiązujące na terenie organizacji procedury i rozwiązania organizacyjne w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zapewnienie, że działania podwykonawcy są okresowo monitorowane pod kątem bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zapewnienie rejestrowania wypadków przy pracy, chorób zawodowych i zdarzeń potencjalnie wypadkowych wśród pracowników podwykonawcy podczas wykonywania pracy na rzecz Stabilator Sp. z o.o.

Zakres:

- wszyscy podwykonawcy.

Uwaga: Niniejszy dokument jest własnością STABILATOR Sp. z o.o. Niezależnie prawa autorstwa zastrzeżone. Zabrania się dokonywania zmian treści dokumentu, a także kopiowania i rozpowszechniania dokumentu bez zgody

**Warunki bezpieczeństwa i higieny
Podwykonawców na bud
Stabilato**

Obowiązkiem pracowników Stabilator Sp. z i stosowanie się do wszystkich wymaganych i ochrony przeciwpożarowej oraz wymogów

I. DOKUMENTACJA

1. Dokumenty pracownika

Przed przystąpieniem do pracy podwykonawca powinien przedstawić Kierownikowi budowy lub Inspektorowi BHP Stabilator Sp. z o.o. następujące dokumenty :

- Zaświadczenie o szkoleniu wstępnym, okresowym w zakresie BHP pracownika,
- Udokumentowane przeszkolenie pracownika w zakresie BHP na stanowisku pracy,
- Orzeczenie lekarskie o zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku,
- Zaświadczenie kwalifikacyjne (np. do obsługi maszyn budowlanych, uprawnień spawalniczych, uprawnień energetycznych, U.D.T. itp.),
- Uprawnienia budowlane dla pracowników nadzoru
- Kopie oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy, którego będzie dotyczyć umowa lub pisemne stwierdzenie Podwykonawcy, że ryzyko na stanowisku pracy jest akceptowalne.
- Kopie wewnętrznych dokumentów Podwykonawcy dotyczących BHP (instrukcje stanowiskowe, procedury zachowań).

2. Dokumentacja maszyn i urządzeń

Na terenie budowy podwykonawca powinien posiadać wszystkie dokumenty wymagane przepisami szczegółowymi dotyczącymi BHP np.:

- Aktualne badania ochrony przeciwpożarowej maszyn, urządzeń, elektronarzędzi itp.
- Aktualne wpisy dokumentujące kontrolę zawiesi,
- W przypadku wprowadzenia na teren budowy maszyny budowlanej lub innego

Nazwa firmy: **DB Schenker Sp. z o.o.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **1800**

Adres: **ul. Ordona 2a, 01-237 Warszawa**

Strona internetowa: **www.dbschenker.pl**

Osoba do kontaktu: **Tadeusz Leszczyński**

„Powrót Taty” – szkolenie kierowców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Dla Spółki DB Schenker, jako wiodącego operatora logistycznego na polskim rynku, bardzo istotne znaczenie ma współpraca z podwykonawcami, jakimi są przewoźnicy i zatrudniani przez nich kierowcy. Podwykonawcy ci świadczą podstawowe usługi transportowe na rzecz DB Schenker. Współpracujemy z ponad 3000 kierowców i jest to główna i najliczniejsza grupa naszych podwykonawców.

Jednym z ważnych problemów w transporcie jest bezpieczeństwo. Jest to wielowymiarowy obszar i dotyczy przede wszystkim bezpieczeństwa kierowcy. Ale nie tylko. Nie można zapomnieć również o bezpieczeństwie innych użytkowników dróg, bo kierowca ciężkiego pojazdu może w znaczący sposób zagrozić ich bezpieczeństwu. Ważnym elementem jest bezpieczeństwo ładunku, który niekiedy ma bardzo dużą wartość materialną. Wreszcie nie można pomijać zagrożeń dla środowiska stwarzanych przez niesprawny pojazd lub w razie awarii pojazdu, np. rozszczelnienia opakowań przesyłek zawierających towary niebezpieczne. Wszystkie te aspekty są znane kierowcom, ale bardzo często wiedza ta jest pobieżna i mało praktyczna.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Ponad 3 tysiące kierowców – podwykonawców współpracujących ze Spółką DB Schenker w Polsce.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Bezpieczeństwo kierowców podczas transportu (jazda, parkowanie, zabezpieczenie ładunku itp.) jest zagadnieniem bardzo ważnym, a jednocześnie niedocenianym w czasie obowiązkowych szkoleń kierowców. Przesłanki te spowodowały, że w DB

Schenker w 2010 roku powstał zespół, który zajął się opracowaniem programu szkolenia dla kierowców w zakresie bezpieczeństwa w czasie transportu.

Podstawowym założeniem było stworzenie szkolenia atrakcyjnego dla kierowców zarówno co do formy jak i treści. Przy tworzeniu programu wykorzystano materiały policji polskiej i europejskiej, wytyczne unijne, strony internetowe oraz doświadczenia własne i firm współpracujących w tym zakresie z DB Schenker.

Szkoleniem objęto wszystkich (ponad 3 tys.) kierowców, którzy stale współpracują z DB Schenker prowadząc własne firmy transportowe lub są zatrudnieni przez przewoźników stale współpracujących z DB Schenker w ramach podpisanych umów.

Szkolenie składa się z kilku modułów i trwa około 4 godzin. Często przekształca się w ożywioną wymianę poglądów, przez co czas trwania wydłuża się niejednokrotnie o 2 godziny.

Szkolenie prowadzą specjalnie przeszkoleni trenerzy, którzy korzystają z prezentacji, poradnika metodycznego, zestawów ćwiczeń oraz specjalnie wydrukowanych zasad bezpieczeństwa wręczanych uczestnikom w trakcie szkolenia.

Na zakończenie szkolenia każdy uczestnik zdaje test i – w przypadku pozytywnego wyniku – otrzymuje świadectwo ukończenia szkolenia. Dodatkowo uczestnik otrzymuje miniapteczkę pierwszej pomocy.

Dobrym pomysłem okazało się wplecenie między poszczególne moduły prezentacji fragmentów wiersza A. Mickiewicza „Powrót taty”. Umiejętnie dobrane wersety wiersza są formą przerywników relaksujących i są świetnie odbierane przez uczestników szkolenia.

Treść szkolenia zawiera takie moduły, jak: „metody zaboru pojazdu oraz metody obrony przed atakiem w transporcie”, „metody bezpiecznego parkowania”, „metody bezpiecznego załadunku i rozładunku”, „metody zabezpieczania przesyłek na pojeździe” itp.

Program szkolenia został opracowany w 2010 roku, a następnie poddano go testom. Po pomyślnym wyniku testów wprowadzono uzupełnienia i w połowie 2011 roku szkolenie wdrożono w całej Spółce.

Zarówno forma jak i treść szkolenia okazały się strzałem w dziesiątkę. Przeszkoliliśmy w ciągu kilku miesięcy ponad połowę wszystkich kierowców i nie mamy żadnego problemu z frekwencją. Kierowcy zapisują się na szkolenie z wyprzedzeniem i niecierpliwie oczekują na wyznaczony termin. Zainteresowanie szkoleniem wykazują również przewoźnicy i duże grupy pracowników zajmujących się spedycją i organizacją przewozów w firmie.

Program jest stale udoskonalany i rozwijany.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Efekty trudne do oszacowania, bo w szkoleniu chodziło o podniesienie świadomości kierowców i nauczenie dostrzegania niebezpieczeństw oraz nabycie umiejętności ich minimalizowania. Cele te są osiągane w sposób bardziej efektywny niż na innych szkoleniach.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Do końca 2011 roku przeszkolono ponad 1500 kierowców. Szkolenia trwają.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość

Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego rozwiązania bhp.

Nazwa firmy: **Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże**

Adres: **ul. Krucza 6/14, 00-537 Warszawa**

Strona internetowa: **www.msgaz.pl**

Osoba do kontaktu: **Jolanta Weselińska**, e-mail: **jola.weselinska@msgaz.pl**

Określenie zasad doboru dostawców usług i warunków współpracy z nimi w kontekście nadzoru nad ryzykiem i poprawy stanu bhp

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. jako właściciel sieci dystrybucyjnej ponosi w pełni odpowiedzialność za funkcjonowanie i stan techniczny zarządzanego systemu gazowego. Prowadząc eksploatację, konserwację oraz rozbudowę sieci dystrybucyjnej i przyłączanie nowych odbiorców Spółka realizuje procesy specjalistyczne o dużej skali złożoności, wspierając się innymi przedsiębiorstwami.

W związku z powyższym w ramach funkcjonującego systemu zarządzania jakością szczególną uwagę zwrócono na współpracę z kontrahentami, w tym z dostawcami usług w zakresie eksploatacji, budowy, modernizacji i remontów sieci gazowej.

Z uwagi na fakt, iż w końcowym rozrachunku to na MSG, jako zarządzającym siecią i świadczącym usługi transportu gazu, spoczywa odpowiedzialność za jakość zrealizowanych przez podwykonawców prac, Spółka dąży do tego, aby świadczone przez te podmioty usługi spełniały najwyższe standardy jakościowe. W tym celu Spółka określiła swoje oczekiwania stawiane firmom oraz stworzyła jasne i przejrzyste zasady, według których prowadzony jest dobór i weryfikacja kontrahentów.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Obecnie na liście kwalifikowanych dostawców usług znajduje się 380 firm.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Ocena i kwalifikacja dostawców Mazowieckiej Spółki Gazownictwa prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurami systemu zarządzania jakością. Na

ich podstawie przyznawane są dostawcom MSG miana „kwalifikowanego dostawcy usług”. Kwalifikowanym dostawcą usług może być każde przedsiębiorstwo świadczące usługi polegające na projektowaniu i budowie sieci gazowej, wykonywaniu robót gazowniczych i innych prac im towarzyszących, spełniające odpowiednie kryteria. Na swoich stronach internetowych MSG zaprasza przedsiębiorstwa do złożenia wniosków o wpis do „Wykazu partnerów i dostawców usług dla zamówień MSG sp. z o.o.”

MSG korzysta z usług podwykonawców w zakresie:

- budowy gazociągów
- budowy i eksploatacji stacji gazowych
- wykonywania prac ziemnych
- robót specjalistycznych (takich jak prace geodezyjne, projektowe, kontrola sieci, ochrona katodowa, obsługa aparatury kontrolno-pomiarowej czy naprawa nawierzchni).

Specyfika działalności oraz ryzyko wystąpienia awarii lub innych zagrożeń, wymagają zapewnienia wyjątkowej dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo pracowników. Zadanie to jest realizowane poprzez zastosowanie wdrożonych procedur bezpieczeństwa oraz informowanie pracowników innego pracodawcy o zagrożeniach mogących wystąpić w trakcie wykonywania zlecanej pracy. Na etapie kwalifikacji firma ubiegająca się o miano kwalifikowanego dostawcy usług deklaruje posiadanie odpowiednio przygotowanego zawodowo personelu oraz potrzebnego do wykonywania zadań z danej kategorii robót sprzętu, posiadającego odpowiednie dopuszczenia i certyfikaty. Osoba reprezentująca firmę dołącza do wniosku „Oświadczenie dotyczące przestrzegania przepisów bhp i ppoż.”, w którym deklaruje, że: „zobowiązuje się do wykonywania prac zgodnie z aktualnym poziomem wiedzy i szczególną starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy i przeciwpożarowymi oraz że posiada odpowiednie szkolenia, aktualne kwalifikacje i uprawnienia do wykonywania powierzonych prac”. MSG oczekuje od swoich podwykonawców, że w czasie realizacji prac na jej rzecz będą stosować najlepsze dostępne rozwiązania dla zapewnienia akceptowalnego poziomu ryzyka, zapobiegania wypadkom i chorobom zawodowym swoich pracowników.

Zawierając umowę, wykonawcy deklarują odpowiedzialność za bezpieczeństwo w obszarze prowadzonych prac na rzecz MSG poprzez:

- zapewnienie bhp osobom zatrudnionym przy realizacji prac
- zabezpieczenie mienia przed uszkodzeniem w obszarze prac
- określenie zasad realizacji prac, zgodnie z przepisami bhp
- zapewnienie niezbędnych szkoleń odnośnie do bezpiecznego wykonywania prac
- korygowanie niebezpiecznych praktyk i niebezpiecznych warunków pracy.

Mazowiecka Spółka Gazownictwa jako zamawiający wykonanie robót i usług określiła minimalne wymagania dotyczące bezpieczeństwa pracy, których spełnienie podczas realizacji zawartych umów umożliwia wykonawcom organizowanie i prowadzenie prac w sposób zapewniający bezpieczeństwo i higienę pracy oraz bezpieczeństwo przeciwpożarowe.

Firmy wykonujące roboty i usługi dla MSG sp. z o.o. zobowiązane są organizować, przygotowywać oraz prowadzić prace w sposób zapobiegający:

- wypadkom przy pracy
- zdarzeniom potencjalnie wypadkowym w odniesieniu do bhp i środowiska
- chorobom zawodowym
- pożarom
- pogorszeniu środowiska pracy
- uszkodzeniom maszyn i urządzeń.

Prace na naszą rzecz, których realizacja wiąże się ze spełnieniem szczególnych warunków, takie jak:

- prace niebezpieczne
- prace w przestrzeniach zamkniętych
- prace pożarowo niebezpieczne
- prace przy urządzeniach elektroenergetycznych wykonywane w warunkach szczególnego zagrożenia dla zdrowia i życia
- prace budowlane

muszą być prowadzone przez wykonawców z wyjątkową uwagą i starannością.

Na podstawie otrzymanych dokumentów, w tym informacji o występujących zagrożeniach na terenie prac wykonywanych na zlecenie MSG sp. z o.o., przed przystąpieniem do wykonywania umowy uprawniony przedstawiciel potwierdza w imieniu swojej firmy fakt zapoznania się z procedurami obowiązującymi w Spółce. Podpisuje również oświadczenie zobowiązujące go do poinformowania każdego pracownika zatrudnionego przez jego firmę (łącznie z dozorem) przy wykonywaniu robót i usług o zagrożeniach dla bezpieczeństwa i zdrowia występujących w miejscu wykonywania pracy. Fakt poinformowania każdy pracownik potwierdza podpisaniem stosownego oświadczenia.

W sytuacji, gdy w tym samym miejscu jednocześnie pracę wykonują osoby zatrudnione przez różnych wykonawców, oddział, na którego terenie kwalifikowany dostawca usług realizuje warunki umowy, wyznacza koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w danym miejscu. Należy podkreślić, że wyznaczenie koordynatora nie zwalnia poszczególnych wykonawców z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy zatrudnionym przez nich osobom. Prowadzenie prac nadzorowane jest

równolegle przez służby techniczne poszczególnych oddziałów zlecających prace oraz służby bhp przeprowadzające rutynowe kontrole bezpieczeństwa pracy. Wprowadzenie dobrowolnej kwalifikacji dostawców ma na celu zapewnienie wysokich standardów usług, a sam proces kwalifikacji jest dobrym sposobem na zakomunikowanie wymagań i oczekiwań Spółki stawianych wykonawcom świadczącym usługi na rzecz i na terenie MSG. Pozwala też oczekiwać, że angażowane firmy będą działały zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i zasadami bhp oraz że przestrzegają w swojej działalności biznesowej praw człowieka i pracownika, co na etapie wdrażanego w MSG Zintegrowanego Systemu Zarządzania BHP i Ochrony Środowiska jest jedną z podstawowych zasad, które nasza Spółka stara się propagować.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Ze względu na kluczowe znaczenie realizacji inwestycji MSG sp. z o.o. wdrożyła specjalne procedury bezpieczeństwa. Inwestycje są prowadzone z udziałem wielu firm zewnętrznych, dlatego wszystkie osoby uczestniczące w pracach są szczegółowo informowane na temat zasad postępowania na terenie zakładu i przechodzą intensywne szkolenie z zakresu bhp. Zewnętrzni wykonawcy pracujący na terenie Spółki podlegają corocznej ocenie również pod kątem spełniania wymogów bhp. Specjaliści bhp MSG na bieżąco nadzorują wykonywanie prac przez firmy zewnętrzne. Wdrożony model szerokiej popularyzacji zagadnień dotyczących ochrony warunków pracy i ochrony poż. ma zasadniczy wpływ na podwyższenie świadomości pracowników odnośnie do występujących zagrożeń dla zdrowia i życia w środowisku pracy oraz sposobu zabezpieczenia się przed nimi. W efekcie przyczynia się do zmniejszenia wypadkowości, a w ostatecznym rozrachunku – do stworzenia bezpiecznego miejsca pracy.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

- kwalifikowani dostawcy usług – 380 firm (przedsiębiorstwa małe, średnie, duże)
- pracownicy MSG
- zleceniobiorcy prac, pracownicy firm współpracujących

(orientacyjnie: kilka tysięcy osób).

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość

Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego rozwiązania bhp.

Nazwa firmy: **Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **2161**

Adres: **ul. Mszczonowska 4, 02-337 Warszawa**

Strona internetowa: **www.gaz-system.pl**

Osoby do kontaktu: **Paweł Mońka, tel. 603 209 659**

Waldemar Wrzeziński, tel. 723 100 265

Instrukcja dla podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Instrukcja dla podwykonawców powstała w 2007 roku wraz z wdrożeniem w GAZ-SYSTEM S.A. systemu zarządzania jakością, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz środowiskiem. Wychodząc naprzeciw wymaganiom normy PN-N-18001 w zakresie nadzoru nad podwykonawcami, zespół wdrożeniowy opracował wymagania określające: zasady odpowiedzialności, uprawnienia, kanały komunikowania się oraz rozwiązania organizacyjne zapewniające, że wewnętrzne wymagania w zakresie bhp lub inne będą stosowane w odniesieniu do podwykonawców i ich pracowników (4.4.1; 4.4.4; 4.4.10). Podstawowym celem opracowania *Instrukcji* było przedstawienie zasad postępowania w zakresie wywierania wpływu na środowisko oraz bezpieczeństwo i higienę pracy przez wykonawców zewnętrznych podczas realizacji zadań na rzecz Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

W okresie od lipca 2007 roku do lutego 2012 roku spółka zawarła kontrakty z 3 tysiącami dostawców. Oświadczenie o akceptacji warunków *Instrukcji* dla podwykonawców podpisali prawie wszyscy kontrahenci. Należy podkreślić, że wybrani do-

stawcy zawarli umowy z GAZ-SYSTEM S.A wielokrotnie, co zwiększa liczbę pracowników, którzy mając kontakt z naszymi standardami aktualizowali i ugruntowali wiedzę dotyczącą wymagań naszej spółki.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Instrukcja dla podwykonawców została zaprojektowana i wdrożona wraz z uruchomieniem Zintegrowanego Systemu Zarządzania w obszarze zarządzania jakością, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz zarządzania ochroną środowiska. Od momentu zatwierdzenia dokumentacji systemu przez Zarząd spółki wymagania *Instrukcji* stały się obowiązujące dla pracowników GAZ-SYSTEM S.A. i przyszłych wykonawców zewnętrznych. Proces wdrożenia *Instrukcji* przebiegał według następującego harmonogramu:

- uruchomienie projektu wdrożenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania (BHP i Zarządzanie Środowiskiem)
- identyfikacja stanu początkowego współpracy z wykonawcami i nadzoru nad nimi (audyt zerowy)
- opracowanie wymagań w ww. zakresie – *Instrukcja dla podwykonawców* (powołanie się w *Instrukcji* na procedury z zakresu bhp w GAZ-SYSTEM S.A.)
- zmiana regulacji wewnętrznych dotyczących wyboru dostawców oraz zawierania umów (*Instrukcja udzielania zamówień w GAZ-SYSTEM S.A.*) – wprowadzono obowiązek zapoznawania wykonawcy z *Instrukcją dla podwykonawców* oraz przyjmowania odpowiednich oświadczeń
- uruchomienie procedur wyboru dostawców z nowymi wymaganiami
- audytowanie skuteczności wdrożenia praktyki
- doskonalenie wymagań na podstawie doświadczeń (wyniki audytów, wniosków o zmianę dokumentacji).

Instrukcja w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również w zakresie ochrony środowiska naturalnego obliuguje do uruchomienia pewnych mechanizmów, które w znaczący sposób wpływają na bezpieczeństwo pracowników firm zewnętrznych, pracowników GAZ-SYSTEM S.A, osób trzecich oraz infrastruktury, w tym na stan/usterkowość narzędzi i sprzętu. W *Instrukcji* ujęto następujące zasady:

- Firmy zewnętrzne są zobligowane do zapoznania swoich pracowników z wymogami bezpieczeństwa i higieny pracy w ramach obowiązującego Zintegrowanego Systemu Zarządzania GAZ-SYSTEM S.A., a odpowiednie służby w GAZ-SYSTEM S.A. – do przeprowadzenia szkoleń dla wykonawców przed przystąpieniem do realizacji przedmiotu umowy.
- Wykonawca zewnętrzny przed przystąpieniem do realizacji umowy/zlecenia jest zobowiązany przedstawić przedstawicielowi GAZ-SYSTEM S.A. nadzoru-

jącemu prace wykonawcy stosowne uprawnienia pracownicze do wykonywania prac.

- Przedmiotowe wymaganie daje audytorom wewnętrznym, koordynatorom ds. ZSZ, pracownikom służby bhp prawo audytowania miejsc świadczenia usług oraz wydawania pracownikom wykonawcy zaleceń w przedmiotowym zakresie.
- Zidentyfikowanie przez pracownika GAZ-SYSTEM S.A. nieprzestrzegania zaleceń bezpieczeństwa i higieny pracy przez wykonawcę uprawnia ww. pracownika do zgłoszenia tej informacji do koordynatora ds. ZSZ, który za pośrednictwem dyrektora oddziału podejmie odpowiednie działania. Zachowanie wykonawcy zewnętrznego nie pozostaje bez wpływu na relacje kontrahentów, może spowodować np. zaniechanie przyszłej współpracy.
- Magazynowanie na terenie GAZ-SYSTEM S.A. niezbędnych materiałów potrzebnych do wykonania prac (w tym materiałów niebezpiecznych), może się odbywać tylko w miejscach wyznaczonych i uzgodnionych z osobą odpowiedzialną za nadzorowanie wykonania usługi z ramienia GAZ-SYSTEM S.A. Zapewnia to ergonomię użytkownika powierzchni magazynowych i placów składowych oraz uniemożliwia kontakt osób postronnych z tymi substancjami. Instrukcja zapewnia weryfikację wwożonych materiałów oraz wymusza ich odpowiednie zabezpieczenie już na terenie GAZ-SYSTEM S.A. lub terenie budowy w związku z wykonywaną usługą/dostawą. Wykonawca ma także obowiązek zabezpieczenia środków neutralizujących ewentualne wycieki i zanieczyszczenia, pojemników, do których byłyby one zbierane oraz środków ograniczających ich rozprzestrzenianie się. W ten sposób chronione jest nie tylko środowisko naturalne, ale również życie i zdrowie ludzi.
- Zakazuje się wykonawcy używania ognia w innym celu niż realizacja usługi zgodnie z procesem technologicznym, a w szczególności zakazuje się spalania jakichkolwiek substancji, przedmiotów, odpadów itp., które zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (DzU 2001 nr 62 poz. 628) stanowią odpad. Powyższy zapis ogranicza możliwość niewłaściwego postępowania z odpadami i jednocześnie minimalizuje prawdopodobieństwo zmaterializowania się ryzyka zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników procesu.
- Wykonawca ma obowiązek ograniczania niekorzystnego oddziaływania hałasu na otoczenie, w tym również na ludzi. Jest zobligowany m.in. do prowadzenia prac z zachowaniem obowiązujących norm w zakresie emisji hałasu oraz do wdrożenia odpowiednich rozwiązań w razie przekroczenia dopuszczalnych wartości (w tym również wstrzymania prac).

- Na wykonawcę nakłada się bezwzględny obowiązek informowania o zakłóceniach w realizacji usługi i o awariach.
- Wykonawca ma obowiązek natychmiastowego informowania przedstawiciela GAZ-SYSTEM S.A. o wystąpieniu wypadku przy pracy, zdarzenia potencjalnie wypadkowego bądź zdiagnozowania choroby zawodowej podczas pracy na terenie GAZ-SYSTEM S.A. Dodatkowo, po zakończeniu pracy wykonawca zobowiązany jest do przekazania w formie udokumentowanej informacji o zaistniałym wypadku przy pracy, zdarzeniu potencjalnie wypadkowym czy chorobie zawodowej.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Wdrożenie *Instrukcji dla podwykonawców* dało następujące efekty:

- Poprzez szkolenia podniosła się świadomość pracowników firm zewnętrznych co do zagrożeń dla życia i zdrowia, jakie wiążą się z wykonywaniem prac na terenie i w związku z działalnością GAZ-SYSTEM S.A.
- Przegląd posiadanych uprawnień do wykonywania prac, zwłaszcza dodatkowych uprawnień wymaganych przy niektórych rodzajach prac szczególnie niebezpiecznych, spowodował zminimalizowanie ryzyka dopuszczenia do pracy pracowników nieposiadających kompetencji do wykonywania prac, które niosą ze sobą zagrożenia.
- Możliwość reagowania na nieprawidłowości w trakcie audytów wewnętrznych i kontroli zapobiega stwarzaniu niebezpiecznych sytuacji i zasila bazę wiedzy GAZ-SYSTEM S.A. na temat możliwych zagrożeń.
- Wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy mają wszyscy pracownicy spółki. Prosty mechanizm zgłaszania zauważonych nieprawidłowości eliminuje zagrożenia w miejscu ich powstawania. Zaletą szybkiej reakcji i przekazania informacji jest krótki czas przywracania właściwego stanu bezpieczeństwa. Mechanizm gromadzenia informacji przez koordynatorów ds. ZSZ i pracowników służby bhp pozwala skutecznie prowadzić monitoring reaktywny i proaktywny w innych jednostkach organizacyjnych spółki.
- Wdrażany z bardzo dobrym skutkiem proces oceny i kwalifikacji dostawców umożliwi wkrótce pełną kwalifikację wszystkich firm współpracujących z GAZ-SYSTEM S.A. oraz otworzy drogę do audytowania tych organizacji i kreowania współpracy.
- Informacja o awariach (zdarzeniach awaryjnych) daje odpowiedzialnym pracownikom po stronie GAZ-SYSTEM S.A. możliwość podejmowania środków odpowiednich do wagi i zakresu zdarzenia. Omawiany zapis daje wykonaw-

com wyraźny sygnał do wystrzegania się praktyki zatajania informacji o awariach, a przez to generowania ryzyka wystąpienia zagrożeń.

- Analogicznie do sytuacji wystąpienia awarii, informacja o wypadku, chorobie zawodowej bądź zdarzeniu potencjalnie wypadkowym daje służbom GAZ-SYSTEM S.A. możliwość podjęcia akcji i sprawnego powiadomienia właściwych służb zewnętrznych i organów.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
3 tys.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

Opisana praktyka stanowi jeden z elementów monitorowania stosowanych w GAZ-SYSTEM S.A.. Daje duże możliwości planowania profilaktyki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Służby zajmujące się bhp po stronie GAZ-SYSTEM S.A. postrzegają również opisaną praktykę jako możliwość doskonalenia rozwiązań przyjętych w spółce, przede wszystkim za pośrednictwem raportowania ze strony wykonawców. *Instrukcja dla podwykonawców* ułatwia gromadzenie danych statystycznych, podnosi świadomość wszystkich zainteresowanych. Spośród wszystkich zalet opisanego rozwiązania niewątpliwie najważniejsza jest możliwość natychmiastowego reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i higieny w procesie pracy.

Grupa Żywiec

Browar w Elblągu

Nazwa firmy: **Grupa Żywiec S.A., Browar w Elblągu**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **245 osób**

Adres: **ul. Browarna 71, 82-300 Elbląg**

Strona internetowa: **www.grupazywiec.pl**

Osoba do kontaktu: **Grażyna Niedzielska, starszy specjalista ds. bhp,**

e-mail: **grazyna.niedzielska@grupazywiec.pl**

Współpraca z podwykonawcami w zakresie kształtowania bezpiecznych warunków pracy

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Problematykę związaną z wykonywaniem prac na terenie innych zakładów przez podwykonawców/poddostawców usług reguluje kodeks pracy, przepisy wykonawcze w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, normy dotyczące systemów zarządzania oraz procedury zachodnich koncernów, w których skład wchodzi polskie firmy. Nakładają one na współpracujące ze sobą strony, podczas wykonywania prac w tym samym miejscu, określone prawa i obowiązki, dotyczące w szczególności:

- wyznaczenia koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników
- informowania o zagrożeniach zawodowych występujących podczas wykonywanych przez nich prac
- ustalenia zasad współdziałania, uwzględniających sposoby postępowania w razie wystąpienia awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników.

Dlatego też, biorąc pod uwagę powyższe zasady, w Browarze w Elblągu na pierwszym miejscu stawia się bezpieczeństwo i zdrowie wszystkich zatrudnionych osób. W opracowanych i wdrożonych zarządzeniach i instrukcjach określono normy postępowania dotyczące pracowników czasowo przebywających na terenie, jak również wykonujących prace na rzecz naszej firmy. Do ich tworzenia wykorzystano procedurę koncernu, przeznaczoną do ustalania czynników bezpieczeństwa, również w odniesieniu do prac zleconych, w celu zminimalizowania wypadków wśród zleceńobiorców. Ponadto, podstawowe zasady bezpieczeństwa, potencjalne zagrożenia oraz

krótki schemat organizacyjny zostały ujęte w wydanej ulotce, którą otrzymuje każda osoba wchodząca na teren zakładu.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

W zależności od rodzaju i terminu wykonywania prac – około 150 osób.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

- Opracowanie stosownych dokumentów regulujących dobór firm wykonawczych, tok postępowania przed wykonywaniem prac i w ich trakcie oraz ocenę po ich zakończeniu. W szczególności opracowano:
 - procedury wyboru i oceny firm do wykonywania poszczególnych robót (prace dorywcze, umowy roczne)
 - regulamin pracy dla pracowników firm zewnętrznych, określający ich obowiązki oraz konsekwencje w przypadku niestosowania się do zasad obowiązujących w Browarze
 - spis obowiązków z zakresu bhp dla firm podwykonawczych, dotyczący działań przed podjęciem robót oraz w trakcie ich wykonywania
 - zarządzenie dotyczące zachowania warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu robót inwestycyjnych, budowlano-montażowych i remontowych.
- Sporządzenie wykazu dokumentów, z którymi pracownicy firm podwykonawczych zapoznają się przed rozpoczęciem prac, a w których są uregulowane następujące zagadnienia bezpieczeństwa pracy w Browarze:
 - organizacja ruchu osobowo-kołowego na terenie zakładu
 - organizacja prac szczególnie niebezpiecznych
 - postępowanie w razie wypadku i zdarzenia potencjalnie wypadkowego, pożaru, awarii oraz innego miejscowego zagrożenia
 - zasady zapewnienia i stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej.
- Ustalenie wymogów dotyczących kwalifikacji pracowników firm prowadzących prace na terenie browaru, w zakresie:
 - badań profilaktycznych i badań do celów sanitarno-epidemiologicznych
 - uprawnień energetycznych, do prac na wysokości i innych
 - szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Określenie zasad dotyczących postępowania przed rozpoczęciem prac, obowiązków i praw Browaru oraz firm podwykonawczych w tym zakresie, w szczególności:
 - opracowanie dla podwykonawców prezentacji z zakresu bezpieczeństwa pracy i dobrych praktyk obowiązujących i stosowanych w Browarze

- przeszkolenie pracowników (zleceniodawca, zleceniobiorca)
- ocena ryzyka zawodowego (zleceniobiorca we współpracy ze zleceniodawcą)
- sporządzenie protokołu z przekazania frontu robót
- poświadczenie odpowiedzialności w zakresie bhp, ppoż. i ochrony środowiska
- kontrola sprzętu stosowanego do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych
- wydanie identyfikatorów i przepustek upoważniających do wejścia na teren zakładu oraz wprowadzenie ich do systemu rejestrowania wejść i wyjść na portierni
- przekazanie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i magazynowych oraz wyznaczenie miejsc do przechowywania materiałów szczególnie niebezpiecznych, np. na butle z gazami
- audyty, kontrole i inspekcje w trakcie wykonywania prac oraz realizacja wydanych poleceń mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości
- monitorowanie zachowań pracowników.
- Zapewnienie dostępności informacji dotyczących bhp i ochrony ppoż. obowiązujących w Browarze dla podwykonawców, poprzez:
 - przekazanie najważniejszych dokumentów regulujących zagadnienia z zakresu bhp oraz współpracę w zakresie wykonywanych prac
 - umożliwienie korzystania z wszelkich dostępnych form wizualizacji na terenie zakładu, mających na celu promowanie i utrwalanie właściwych zachowań oraz dobrych praktyk
 - uczestnictwo w organizowanych szkoleniach, wystawach i prezentacjach sprzętu oraz środków ochronnych
 - spotkania z właścicielami firm odpowiedzialnymi za prowadzenie prac.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

- Systematyczne podnoszenie poziomu świadomości w zakresie bhp personelu własnego oraz pracowników firm wykonujących zadania na terenie Browaru zaowocowało zwiększeniem bezpieczeństwa pracy na każdym odcinku. Dzięki prowadzonym spotkaniom oraz szkoleniom realizacja tego przedsięwzięcia w sposób znaczący przyczyniła się również do poprawy komunikacji pomiędzy podwykonawcami a kadrą zarządzającą.
- Szkolenia dla podwykonawców przyczyniły się do:
 - wzrostu świadomości pracowników w zakresie ogólnie pojętego bezpieczeństwa i higieny pracy

- wzrostu zaangażowania pracowników w zapobieganie wypadkom przy pracy i zdarzeniom potencjalnie wypadkowym
- stosowania się pracowników do przepisów i zasad w zakresie bezpieczeństwa, higieny i ochrony zdrowia
- wykonywania przez pracowników poleceń przełożonych i służb nadzorujących warunki pracy (bhp, ppoż., zasady higieny)
- zmniejszenia liczby błędów popełnianych przez pracowników podczas wykonywania pracy
- poprawy współpracy pomiędzy pracownikami firmy z przedstawicielami podwykonawców oraz atmosfery w pracy
- zgłaszania zdarzeń potencjalnie wypadkowych
- eliminowania, często w trybie natychmiastowym, wszelkich nieprawidłowości i niezgodności z wymaganiami w zakresie bhp i ppoż. ujawnionych podczas audytów i kontroli prowadzonych przez odpowiednie służby Browaru
- kształtowania kultury bezpieczeństwa pracy, w tym podnoszenia świadomości w dziedzinie przeciwdziałania zagrożeniom.
- Prowadzone audyty miały wpływ na:
 - aktywny udział i zaangażowanie właścicieli firm w prowadzone audyty
 - zapoznanie się z zarządzeniami, instrukcjami i innymi zasadami obowiązującymi w Browarze
 - pozyskanie dodatkowej wiedzy z zakresu bhp i ochrony ppoż.
 - uporządkowanie swojej dokumentacji i dostosowanie jej do wymogów bhp (przydatnej potem podczas kontroli, np. PIP).
- Dzięki wprowadzeniu stosownych zarządzeń i procedur można było:
 - ocenić zleceniobiorcę pod kątem przestrzegania bezpieczeństwa pracy na podstawie uzyskanej dokumentacji jeszcze przed przystąpieniem do wykonywania prac
 - dostarczyć dokumenty dotyczące przepisów bezpieczeństwa obowiązujących na terenie zakładu, których podpisanie oznacza zobowiązanie do ich przestrzegania
 - przeprowadzić inspekcje w trakcie wykonywania prac przez zleceniobiorcę oraz wydać zalecenia zobowiązujące do usunięcia wszelkich stwierdzonych nieprawidłowości
 - dokonać pisemnej oceny zleceniobiorcy pod kątem bezpieczeństwa po zakończeniu prac, a jej wyniki wykorzystać w trakcie przystępowania do podpisania nowej umowy ze zleceniobiorcą.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Pracownicy browaru i pracownicy zleceniobiorców – około 400 osób.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

W browarach należących do koncernu Heinekena obowiązują trzy priorytety, które obejmują bezpieczeństwo, jakość produktu i edukację wszystkich osób przebywających na ich terenie. Dlatego podwykonawców traktuje się jak własnych pracowników. Mają więc stworzone odpowiednie warunki nie tylko do pracy, ale również higieniczno-sanitarne. Przekłada się to potem na bezpieczeństwo we wszystkich obszarach zakładu, a potwierdzeniem celowości podjęcia takich działań jest między innymi bezwypadkowa praca.

Prowadzone szkolenia i spotkania, koncentrujące się na istotnych zagadnieniach z obszaru bhp, mają ogromny wpływ na przeciwdziałanie zagrożeniom, występującym w miejscu prowadzonych prac na terenie całego Browaru.

Natomiast realizowanie celów postawionych podwykonawcom przy współpracy wszystkich służb Browaru podnosi wiedzę i świadomość w zakresie bhp, prawa pracy oraz ochrony ppoż.

Śmiało więc wszyscy wchodzący do zakładu mogą przejrzeć się w „lustrze bezpieczeństwa” opatrzonym napisami: *To jest człowiek, który odpowiada za Twoje bezpieczeństwo oraz Zgłaszając zauważone nieprawidłowości, chronisz siebie i innych przed nieszczęśliwym wypadkiem.*

Załączniki:

1. Informator dla osób wchodzących
2. Komunikat dla poruszających się po zakładzie
3. Obowiązki z zakresu bhp dla firm podwykonawczych
4. Karta monitorowania niestandardowych zachowań
5. Organizacja wejścia i wyjścia z zakładu
6. Plakat o tematyce bhp
7. Procedura obiegu informacji
8. Przykłady pomieszczeń dla podwykonawców

INFORMACJA O ZASADACH BEZPIECZNEGO PRZEBYWANIA NA TERENIE FIRMY

**Browar w Elblągu
ul. Browarna 71
82-300 Elbląg
Dział BHP
tel. 55 239 04 20**

Browar w Elblągu

Grupa Żywiec

PLAN SYTUACYJNY - BROWAR W ELBLĄGU

- LEGENDA:**
- TUJESTES
 - WYKŁADZIE ENERGETYCZNE
 - WYKŁADZIE ŚRODKÓW CHEMICZNYCH
 - PROJEKTYWY ENERGETYCZNE
 - PODZIEMNE ENERGETYCZNE
 - HYDRANT ZWISZONY
 - MIEJSCE DO PALENIA
 - MIEJSCE ZBIORU DO EWAKUACJI
 - CIERNY AKBALBROWE
 - URZĄDZENIA TECHNOLOGICZNE
 - DRUGI PŁACE MANEWOWE
 - PARKINGI
 - PŁACE SKŁADOWE
 - DRUGI KOMUNIKACYJNE
 - CIĄGI PIEKARZE
 - DOSTAWA SIŁOWNIA
 - DOSTAWA MATERIAŁÓW POMOCNICZYCH
 - ODBIÓR WYPRĘBIŁOWY I DRUKOWANIA
- 1. BUDYNEK ZARZĄDZI
 - 2. BUDYNEK KUCHNI
 - 3. GARAŻ
 - 4. STACJA UZYSKIWANIA WODY
 - 5. BUDYNEK ZDZIAŁU TECHNICZNEGO (BHP)
 - 6. WARSZTAT NAPRAWY WADZÓW
 - 7. WARSZTAT BENTRYNY
 - 8. AKUMULATORSKI
 - 9. ZBIORNIK RETENCYJNY WODY
 - 10. PROCEBERIE
 - 11. GAZ
 - 12. WAGA
 - 13. MŁAZOWNIA (partia)
 - 14. MŁAZOWNIA (partia)
 - 15. MŁAZOWNIA (partia)
 - 16. MŁAZOWNIA (partia)
 - 17. MŁAZOWNIA (partia)
 - 18. MŁAZOWNIA (partia)
 - 19. MŁAZOWNIA (partia)
 - 20. MŁAZOWNIA (partia)
 - 21. MŁAZOWNIA (partia)
 - 22. MŁAZOWNIA (partia)
 - 23. MŁAZOWNIA (partia)
 - 24. MŁAZOWNIA (partia)
 - 25. MŁAZOWNIA (partia)
 - 26. MŁAZOWNIA (partia)
 - 27. MŁAZOWNIA (partia)
 - 28. MŁAZOWNIA (partia)
 - 29. MŁAZOWNIA (partia)
 - 30. MŁAZOWNIA (partia)
 - 31. MŁAZOWNIA (partia)
 - 32. MŁAZOWNIA (partia)
 - 33. MŁAZOWNIA (partia)
 - 34. MŁAZOWNIA (partia)
 - 35. MŁAZOWNIA (partia)
 - 36. MŁAZOWNIA (partia)
 - 37. MŁAZOWNIA (partia)
 - 38. MŁAZOWNIA (partia)
 - 39. MŁAZOWNIA (partia)
 - 40. MŁAZOWNIA (partia)
 - 41. MŁAZOWNIA (partia)
 - 42. MŁAZOWNIA (partia)
 - 43. MŁAZOWNIA (partia)
 - 44. MŁAZOWNIA (partia)
 - 45. MŁAZOWNIA (partia)
 - 46. MŁAZOWNIA (partia)
 - 47. MŁAZOWNIA (partia)
 - 48. MŁAZOWNIA (partia)
 - 49. MŁAZOWNIA (partia)
 - 50. MŁAZOWNIA (partia)
 - 51. MŁAZOWNIA (partia)
 - 52. MŁAZOWNIA (partia)
 - 53. MŁAZOWNIA (partia)
 - 54. MŁAZOWNIA (partia)
 - 55. MŁAZOWNIA (partia)
 - 56. MŁAZOWNIA (partia)
 - 57. MŁAZOWNIA (partia)
 - 58. MŁAZOWNIA (partia)
 - 59. MŁAZOWNIA (partia)
 - 60. MŁAZOWNIA (partia)
 - 61. MŁAZOWNIA (partia)
 - 62. MŁAZOWNIA (partia)
 - 63. MŁAZOWNIA (partia)
 - 64. MŁAZOWNIA (partia)
 - 65. MŁAZOWNIA (partia)
 - 66. MŁAZOWNIA (partia)
 - 67. MŁAZOWNIA (partia)
 - 68. MŁAZOWNIA (partia)
 - 69. MŁAZOWNIA (partia)
 - 70. MŁAZOWNIA (partia)
 - 71. MŁAZOWNIA (partia)
 - 72. MŁAZOWNIA (partia)
 - 73. MŁAZOWNIA (partia)
 - 74. MŁAZOWNIA (partia)
 - 75. MŁAZOWNIA (partia)
 - 76. MŁAZOWNIA (partia)
 - 77. MŁAZOWNIA (partia)
 - 78. MŁAZOWNIA (partia)
 - 79. MŁAZOWNIA (partia)
 - 80. MŁAZOWNIA (partia)
 - 81. MŁAZOWNIA (partia)
 - 82. MŁAZOWNIA (partia)
 - 83. MŁAZOWNIA (partia)
 - 84. MŁAZOWNIA (partia)
 - 85. MŁAZOWNIA (partia)
 - 86. MŁAZOWNIA (partia)
 - 87. MŁAZOWNIA (partia)
 - 88. MŁAZOWNIA (partia)
 - 89. MŁAZOWNIA (partia)
 - 90. MŁAZOWNIA (partia)
 - 91. MŁAZOWNIA (partia)
 - 92. MŁAZOWNIA (partia)
 - 93. MŁAZOWNIA (partia)
 - 94. MŁAZOWNIA (partia)
 - 95. MŁAZOWNIA (partia)
 - 96. MŁAZOWNIA (partia)
 - 97. MŁAZOWNIA (partia)
 - 98. MŁAZOWNIA (partia)
 - 99. MŁAZOWNIA (partia)
 - 100. MŁAZOWNIA (partia)

INFORMACJA O PRZEDSIĘBIORSTWIE

BROWAR W ELBLĄGU powstał w wyniku prywatyzacji Zakładów Piwowskich w Elblągu w 1991r. a od 1998r. wchodzi w skład Grupy Żywiec S.A., której głównym udziałowcem jest HEINEKEN International Beheer B.V. W 1997r. uzyskała certyfikat jakości ISO 9001. Kolejny certyfikat - systemu zapewnienia bezpieczeństwa produkcji żywności HACCP otrzymała w 2001r. a w 2002 r. certyfikat na **Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Ochroną Środowiska i Bezpieczeństwem Pracy**.

Jest również laureatem Złotej Karty Lidera Bezpiecznej Pracy nadanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy w Warszawie.

Nasze przedsiębiorstwo stosuje najnowocześniejsze technologie produkcji piwa przywiązując szczególną dbałość o środowisko naturalne oraz bezpieczeństwo i higienę pracy zatrudnionych w nim pracowników. Chcąc zapewnić również bezpieczeństwo wszystkim gości i partnerów, w tej krótkiej ulotce przekazujemy podstawowe informacje, które mają zorientować te osoby w zasadach bezpiecznego przebywania na terenie naszej firmy.

W strategii **BROWARU W ELBLĄGU** realizowana jest podstawowa zasada polityki firmy: **BEZPIECZNA** produkcja przy minimalnym **RYZyku** i oddziaływaniu na **ŚRODOWISKO NATURALNE**.

Dzięki stosowanemu proceduram zarządzania obszarem **OCHRONY PRACY** - nadzorowanym przez Dział BHP - udaje się rozwiązywać trudne problemy, które mogą mieć potencjalny wpływ na poziom **RYZyKA ZAWODOWEGO**.

Różnorodność procesów technologicznych jak i **procesów pomocniczych** wymaga stosowania substancji niebezpiecznych, czynników energetycznych a także operacji logistycznych (głównie transport międzyoperacyjny) o dużym potencjalnym zagrożeniu.

Szczególne zagrożenie związane jest z instalacją amoniakalną, która zapewnia chłodzenie niektórych pomieszczeń, zbiorników oraz piwa.

OGÓLNE ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS PRZEBYWANIA NA TERENIE PRZEDSIĘBIORSTWA

Poruszanie się i przebywanie w obiektach i na drogach zakładowych stwarza potencjalnie duże zagrożenie dla osób nie posiadających podstawowej informacji o możliwych zagrożeniach.

W BROWARZE W ELBLĄGU wdrożony **System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy** narzuca zasady postępowania ujęte w obowiązujących procedurach m.in.;

- każdy pracownik jest wielokrotnie szkolony w zakresie przepisów i zasad BHP i informowany o aktualnym **RYZyku ZAWODOWYM** związanym z wykonywanymi obowiązkami
- prowadzi się systematyczny i pełny monitoring środowiska pracy, identyfikując szkodliwości i uciążliwości co pozwala na ich eliminację bądź minimalizację do poziomu **AKCEPTOWALNEGO RYZyKA**

- obowiązuje system procedur wewnętrznych dla wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych
- w sytuacjach awaryjnych ustalone zasady postępowania i zachowania dotyczą zarówno wszystkich pracowników jak i innych osób przebywających na terenie naszej firmy.

Wejście na teren zakładu jest możliwe tylko za okazaniem imiennego identyfikatora. Osoby nie zatrudnione w **BROWARZE W ELBLĄGU** mogą przebywać na terenie przedsiębiorstwa pod warunkiem, że:

- zostaną wprowadzone przez osoby upoważnione wejściem od strony budynku Zarządu przy portierni nr 3 lub portierni nr 1 (dotyczy grup zwiedzających zakład)
- zgłoszą się na portierni nr 1 lub nr 3, gdzie uzyskają identyfikator gościa z oznaczeniem strefy przebywania (punkty wydawania identyfikatora oznaczone na mapce poz. 10)
- identyfikator wydaje się na podstawie okazanego aktualnego dowodu tożsamości i potwierdzeniu telefonicznym przez pracownika, do którego udaje się osoba wchodząca
- przy wydawaniu identyfikatora należy określić:
 - dzień i godzinę wejścia
 - komu składa się wizytę i na jakim dziale
- pracownik potwierdzający celowość wejścia osoby na teren przedsiębiorstwa ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo poruszania się gościa po terenie firmy
- opuszczając teren przedsiębiorstwa osoba odwiedzająca zobowiązana jest oddać identyfikator
- podwykonawcy mający stałe umowy na wykonywanie prac wchodzą na teren na podstawie wydanego imiennego identyfikatora, natomiast pozostali podwykonawcy, wykonujący prace doraźnie wchodzą za okazaniem identyfikatora gościa, który oddają przy wyjściu (portiernia nr 1)

Po terenie i działach produkcyjnych zakładu należy poruszać się zgodnie z wyznaczonymi trasami i ciągami komunikacyjnymi.

STOSOWANE OZNAKOWANIA

Na terenie naszej firmy wiele zagrożeń sygnalizowanych jest przez znaki bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej, ewakuacyjne oraz tablice informacyjne. Przykłady stosowanych znaków

- znaki zakazu

znaki nakazu -

- znaki ostrzegawcze - znaki ewakuacyjne

- znaki informacyjne - znaki ochrony p.poż.

Przed wejściem do każdego obiektu umieszczone są tablice informacyjne informujące jakie indywidualne środki ochronne powinny stosować wszyscy goście przebywający w tym obiekcie.

*nakaz stosowania
ochrony słuchu*

*nakaz stosowania
fartucha ochronnego*

*nakaz stosowania
ochrony głowy*

*nakaz stosowania
ochrony oczu*

PAMIĘTAJ !!!

PRZEBYWAJĄC W STREFIE OZNAKOWANEJ MASZ OBOWIĄZEK STOSOWAĆ ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

ZEZWOLENIA NA PRACĘ

Na obiektach należących do Browaru każdorazowo przed rozpoczęciem prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją, remontem lub innymi pracami realizowanymi przez **wykonawcę zewnętrznego** konieczne jest - zgodnie z zasadami istniejącego Zintegrowanego Systemu Zarządzania - pisemne przekazanie tzw. "frontu robót" i uzyskanie stosownego zezwolenia na ich wykonanie.

Każdorazowo wyznaczany jest **koordynator** - sprawujący nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy oraz bezpieczeństwem pożarowym wszystkich zatrudnionych przy tych pracach.

PAMIĘTAJ !!!

WSZYSTKIE OSOBY PRZEBYWAJĄCE NA TERENIE PRZEDSIĘBIORSTWA MUSZĄ BEZWZGLĘDNIE PRZESTRZEGAĆ PRZEPISY I ZASADY BHP OBOWIAZUJĄCE W BROWARZE W ELBLĄGU

RUCH KOŁOWY PO DROGACH ZAKŁADOWYCH

Na terenie przedsiębiorstwa obowiązują przepisy kodeksu drogowego takie same jak na drogach publicznych **Z WYJĄTKIEM:**

- *maksymalna dozwolona prędkość wynosi 10 km/h,*
- *ruch transportu ciężarowego odbywa się wyznaczonymi do tego celu trasami zgodnie z oznakowaniem*

ZAKAZY GENERALNE

Na terenie całego zakładu obowiązują :

- zakaz spożywania alkoholu

- zakaz palenia papierosów
można palić wyłącznie w miejscach wyznaczonych

- zakaz fotografowania bez zezwolenia

ALARM O ZAGROŻENIU AMONIAKIEM

Największe potencjalne zagrożenie dla osób przebywających na terenie firmy stanowi **AMONIAK** stosowany w systemie chłodniczym. Jest to gaz bezbarwny o silnie drażniącym, charakterystycznym zapachu. Działa głównie na błony dróg oddechowych, oczy i skórę. Większe stężenia powodują obrzęk krtani, obrzęk płuc niewydolność krążenia, zapaść i śmierć.

OGŁOSZENIE ALARMU CHEMICZNEGO

- komunikat słowny przez megafon a następnie dźwięk syreny trwający 10 sekund, powtarzany 3 razy, przez 3 minuty z przerwami 25-30 sek.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU OGŁOSZENIA ALARMU:

- osoby znajdujące się na terenie otwartym winny natychmiast opuścić rejon zagrożenia lub dostać się do najbliższego budynku (nie będącego źródłem awarii)
- jeżeli to możliwe założyć maskę gazową z pochłaniaczem na amoniak
- zamknąć okna, drzwi, uszczelnić wszystkie otwory wentylacyjne
- schować się do pomieszczeń położonych najniżej

W CZASIE PROWADZENIA AKCJI RATUNKOWEJ

- pozostać w dotychczasowych miejscach ukrycia
- nie zbliżać się do rejonu prowadzenia akcji ratunkowej
- wykonywać wszystkie polecenia dowodzącego akcją

ODWOŁANIE ALARMU

- komunikat słowny lub ciągły dźwięk syreny trwający 3 minuty
- po odwołaniu alarmu dokładnie przewietrzyć wszystkie pomieszczenia
- w przypadku złego samopoczucia, zgłosić się do lekarza.

NARAŻENIE NA HAŁAS

CZYNNIKAMI SZKODLIWYM, na który mogą być narażeni pracownicy i goście na niektórych działach produkcyjnych jest HAŁAS. Poziom ekspozycji na hałas powyżej 85 dB stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia. Dlatego bezwzględnie należy stosować indywidualne ochronniki słuchu wszędzie tam, gdzie jest umieszczony znak nakazu.

INNE POTENCJALNE ZAGROŻENIA

Na różnych etapach procesów technologicznych stosuje się substancje niebezpieczne, takie jak: kwas solny, ług sodowy, rozpuszczalniki organiczne. Stanowią one potencjalne zagrożenie podczas przedostania się do organizmu drogą układu pokarmowego, oddechowego lub powodując poparzenia chemiczne.

- ostrzeżenie przed substancjami żrącymi

W hali rozlewu piwa butelkowego, podczas napełniania butelek piwem oraz w czasie ich transportu przenośnikami może dochodzić do ich pęknięcia. Dlatego też należy uważać na ołtami szkła, które mogą spowodować skaleczenia. Ponadto mokre posadzki podczas mycia pomieszczeń i urządzeń produkcyjnych stwarzają zagrożenie poślizgnięcia się i upadku.

- ostrzeżenie przed śliską powierzchnią

Transport surowców i wyrobów gotowych prowadzony jest w działach produkcyjnych, magazynach oraz na terenie zakładu przy zastosowaniu wózków widłowych oraz samochodami. Ponieważ nie wszędzie są wydzielone drogi dla pieszych, korzystają oni często ze wspólnych tras komunikacyjnych i dlatego też należy zachować szczególną uwagę podczas poruszania się po nich.

- ostrzeżenie przed urządzeniami do transportu poziomego

Zasilanie większości maszyn i urządzeń odbywa się przy zastosowaniu energii elektrycznej. Jakikolwiek manipulowanie i ingerowanie w instalację elektryczną jest **SUROWO ZABRONIONE**.

GROMADZENIE ODPADÓW

W firmie obowiązuje selektywna zbiórka i gromadzenie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Odbywa się ona w wyznaczonych miejscach i do oznakowanych pojemników.

ZASADY POWIADAMIANIA W PRZYPADKU AWARII, POŻARU LUB INNYCH WYPADKÓW

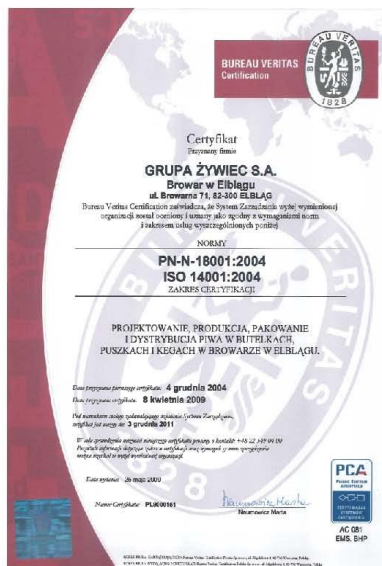
W razie wypadku, pożaru lub awarii należy powiadomić odpowiednie służby i osoby:

- Dyrektor Browaru	- tel. wewn. 500
- Pogotowie Ratunkowe	- tel. 999
- Zakładowa Przychodnia	- tel. wewn. 205
- Straż Pożarna	- tel. 998
- Specjalista ds.ochrony p.poż.	- tel. wewn. 419 lub 515216651
- Specjalista ds. BHP	- tel. wewn. 420 lub 515216650

INNE WAŻNE TELEFONY:

- Sekretariat: budynek produkcyjny	- tel. wewn. 355
- Ochrona zakładu	- tel. wewn. 210

Więcej informacji o **Systemie Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy** certyfikowanym wg. PN-N-18001 i OHSAS 18001 - oraz wdrożonych procedurach i zasadach można uzyskać w informatorze pt.: **"Aspekty Bezpieczeństwa Człowieka W BROWARZE W ELBLĄGU"**, który jest w dyspozycji Działu BHP oraz u kierowników komórek organizacyjnych.

KOMUNIKAT

dla pracowników oraz gości odwiedzających firmę
dotyczący zasad poruszania się po terenie Browaru

Podczas poruszania się po terenie zakładu należy:

korzystać z wyznaczonych dróg komunikacji wewnętrznej (chodników oraz oznakowanych białą linią ciągów pieszych)

korzystać z oznakowanych przejść dla pieszych

poruszając się w grupach nie przekraczać linii ciągów pieszych

poruszając się środkami transportu należy przestrzegać obowiązującego na terenie zakładu ograniczenia prędkości do 10 km/h oraz stosować się do zasad ruchu drogowego

pamiętać o obowiązującym na terenie zakładu zakazie wyprzedzania

parkować w miejscach wyznaczonych

Pamiętaj! Nie jesteś jedynym użytkownikiem dróg.

Obowiązki z zakresu BHP dla firm podwykonawczych wykonujących prace na terenie Browaru w Elblągu

1. Podwykonawca i jego pracownicy zobowiązani są do:

- a/ zapoznania się i przestrzegania zasad i przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz innych zakładowych zasad i ustaleń obowiązujących na terenie browaru / procedury, zarządzenia, instrukcje / a w szczególności:
 - Polityki Jakości, Środowiska i Bezpieczeństwem Grupy Żywiec S.A Browar w Elblągu
 - organizacji prac szczególnie niebezpiecznych i prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej 2 osoby
 - prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo zgodnie z Instrukcją Technologiczno-Ruchową w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia /
- b/ prowadzenia prac, szkolenia pracowników oraz pobierania identyfikatorów osobowych zgodnie z postanowieniami :
 - Zarządzenia wewnętrznego w sprawie regulaminu pracy dla pracowników firm zewnętrznych wykonujących prace na terenie Browaru Elbląg
 - Zarządzenia wewnętrznego w sprawie „Zachowania warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu robót inwestycyjnych, budowlano-montażowych i remontowych na terenie Browaru
 - Zarządzenia wewnętrznego wprowadzającego organizację i kontrolę ruchu osobowo-kolowego w Browarze
- c/ zgłaszania wypadków przy i zdarzeń potencjalnie wypadkowych oraz udzielania I pomocy
- d/ zapewnienia i stosowania zgodnie z przepisami środków ochrony indywidualnej i zbiorowej
- e/ zachowania się w przypadku awarii, pożaru lub innego miejscowego zagrożenia zgodnie z Procedurą w tym zakresie

2. Przed rozpoczęciem prac podwykonawca musi przedstawić:

- aktualne zaświadczenia z badań profilaktycznych pracowników stwierdzających brak przeciwwskazań do wykonywania pracy oraz z badań specjalistycznych np. do pracy na wysokości
- aktualne badania w pracowniczey książeczce zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych (jeżeli jest wymagane – uzgodnione z Koordynatorem prac z ramienia browaru)
- aktualne uprawnienia pracowników do wykonywania prac , jeżeli zachodzi taka konieczność np. spawalnicze , energetyczne, do prac na wysokości
- szczegółowy program szkolenia stanowiskowego w zakresie prac wykonywanych w browarze
- podpisane przez pracowników zaświadczenie o przeszkoleniu na stanowisku pracy przeprowadzonym przez podwykonawcę w zakresie prac wykonywanych na terenie browaru
- aktualną ocenę ryzyka na stanowisku pracy, uwzględniającą zagrożenia związane z wykonywaną pracą na terenie browaru

3. Nie można rozpocząć wykonywania prac bez:

- **spełnienia postanowień Zarządzenia dotyczącego wykonywania prac przez podwykonawców tj :**
 - przekazania frontu robót i sporządzenia w tym zakresie stosownego protokołu
 - przeszkolenia pracowników podwykonawcy w zakresie bhp przez przedstawicieli browaru zgodnie z opracowanym programem szkolenia stanowiącym załącznik do Zarządzenia
 - podpisania poświadczenia odpowiedzialności w zakresie bhp, p.poż i ochrony środowiska
- **spełnienia postanowień Instrukcji Technologiczno-Ruchowej w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia tj:**
 - sporządzenia protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo- niebezpiecznych
 - wydania zezwolenia na przeprowadzenie pracy pożarowo-niebezpiecznej

4. Zleceniodawca ma prawo do:

- kontroli w zakresie BHP, p.poż i ochrony środowiska , wymaganych dokumentów oraz sposobu wykonywania pracy bez powiadamiania Podwykonawcy
- przeprowadzenia auditu wewnętrznego firmy realizującej prace na terenie Browaru, na zgodność z wymaganiami prawa po uprzednim powiadomieniu o jego dacie oraz zakresie

KARTA MONITOROWANIA NIESTANDARDOWYCH ZACHOWAŃ

Obszar/Dział:..... Data:.....

Maszyna / urządzenie:.....

Operator 1 Gość 2 Firma zewnętrzna 3

Zmiana 1 2 3

Kategoria nieprawidłowego zachowania

☐ B1 Brak odzieży ochronnej	☐ B12 Przechodzenie pod transporterem /
lub w innym niedozwolonym miejscu
☐ B2 Brak kamizelki ostrzegawczej*	☐ B13 Czynności remontowe na ruchu
maszyny / urządzenia
☐ B3 Brak nakrycia głowy*	☐ B14 Omijanie zabezpieczeń
☐ B4 Brak obuwia bezpieczeństwa	☐ B15 Stawanie na transporterach/
instalacjach
☐ B5 Brak ochronników słuchu*	☐ B16 Stosowanie niewłaściwych narzędzi /
sprzętu
☐ B6 Brak okularów*	☐ B17 Poruszanie się poza wyznaczonymi
drogami komunikacji
☐ B7 Brak rękawic*	☐ B18 Stawanie / jazda na widłach wózka
☐ B8 Brak maski p.pyłowej / z pochłaniaczem*	☐ B19 Jazda wózkiem/samochodem
z nadmierną prędkością
☐ B9 Brak kasku*	☐ B20 Używanie niezgodnych z wymaganiami
BHP podestów / drabiny
☐ B10 Brak sprzętu do pracy na wysokości /
w studzienkach	☐ B21 Nieprawidłowa organizacja prac
szczególnie niebezpiecznych
☐ B11 Wchodzenie poza strefę
bezpieczeństwa bez ŚOI	☐ B22 Wykonywanie prac wymagających
dwo osobowej obsługi przez 1 osobę

* - zaznacz te które są wymagane

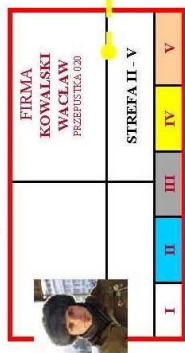

opisz na odwrocie bardziej szczegółowo

Organizacja wejścia i wyjścia z zakładu

Identyfikator wejścia na zakład, podlegający rejestracji w systemie

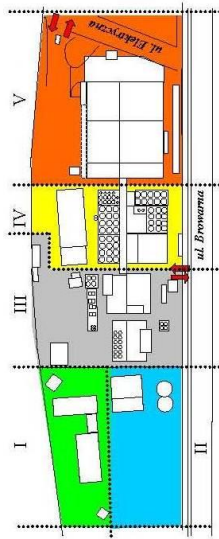
Kołowrotek rejestrujący wejście i wyjście

System monitorowania wejść i wyjść

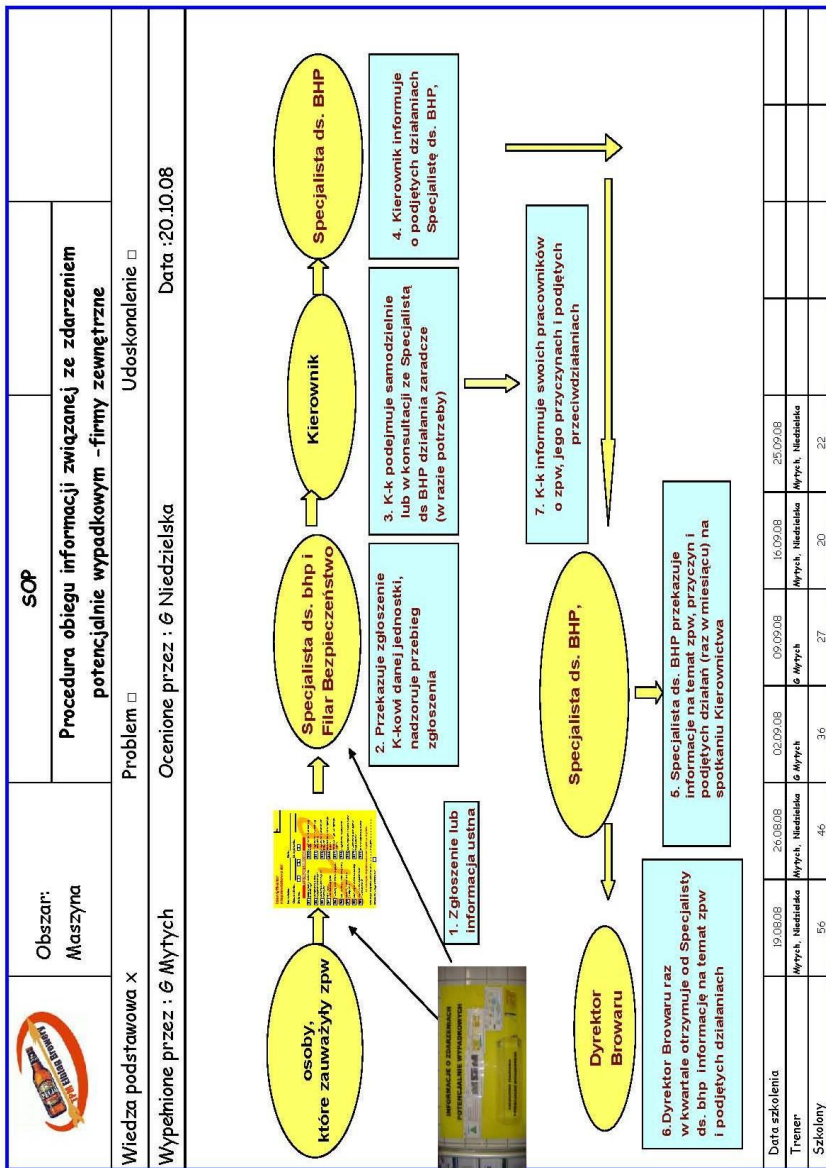

Podział browaru na strefy

I

Załącznik 8.

Pomieszczenia higieniczno-sanitarne w Browarze w Elblągu dla podwykonawców

Stółwka dla podwykonawców

Szatnie dla podwykonawców

Nazwa firmy: **GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże**

Adres: **ul. Grunwaldzka 189, 60-322 Poznań**

Strona internetowa: **<http://www.gsk.com.pl/>**

Osoby do kontaktu: **Anna Majcher-Stabrowska,**

e-mail: **Anna.A.Majcher-Stabrowska@gsk.com**

Izabela Gólecka, e-mail: **Izabela.2.Golecka@gsk.com**

Norbert Nijak, e-mail: **Norbert.T.Nijak@gsk.com**

System zarządzania bezpieczeństwem pracy podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Bezpieczeństwo i zdrowie pracowników w GSK to podstawowy filar polityki firmy. Jest oczywiste, że zależy nam, aby każdy człowiek znajdujący się na naszym terenie czuł się u nas bezpiecznie oraz cało i zdrowo wrócił do domu i swojej rodziny. Stąd nie tylko od przełożonych GSK, ale również od firm zewnętrznych, wykonujących prace na terenie GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A. wymagamy zapewnienia i przestrzegania wysokich standardów bezpieczeństwa i ochrony środowiska, w zgodności z wymaganiami prawnymi oraz praktykami korporacyjnymi.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Dotyczy wszystkich pracowników firm zewnętrznych pracujących na terenie GSK. W GSK w Poznaniu na stałe zlecenie pracuje 12 firm podwykonawczych, zatrudniających blisko 160 osób. Dodatkowo przeszkolonych zostało ponad 1600 pracowników innych firm podwykonawczych wykonujących prace na terenie GSK.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Elementy systemu zarządzania bezpieczeństwem podwykonawców na terenie GSK celem zapewnienia bezpiecznej realizacji zadania:

- umowa z podwykonawcą, obejmująca kwestie bhp i ochrony środowiska
- ocena ryzyka wykonywanych prac i wewnętrzne szkolenia GSK dla pracowników firm zewnętrznych

- monitoring, w tym zgłaszanie zdarzeń potencjalnie niepomyślnych oraz audyty wewnętrzne.

Szczegółowe omówienie wszystkich elementów zawiera załącznik.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Podstawowym efektem działań jest zapewnienie jednego bezpiecznego standardu pracy i zarządzania podwykonawcami, a w konsekwencji – redukcja zdarzeń niepomyślnych (wypadków, pierwszych pomocy) wśród pracowników firm zewnętrznych. Jest to również istotny aspekt, który wpływa na reputację przedsiębiorstwa.

Przykładem pozytywnych skutków omawianych działań może być inwestycja związana z przebudową jednego z budynków, trwająca 330 dni. Prowadzono tam prace demontażowe, wyburzeniowe, prace na wysokości, pożarowo niebezpieczne i szereg innych, a więc występowało tam wiele zagrożeń charakterystycznych dla prac budowlanych. Dziennie na budowie pracowało około 85 podwykonawców (przy największym natężeniu – 150 osób jednocześnie). Dzięki wspólnym staraniom z podwykonawcami i działaniom w myśl polityki GSK „zero tolerancji dla łamania zasad bhp” udało się nam osiągnąć duży sukces potwierdzony **bezwypadkową pracą**. Kompleksowa ocena ryzyka i wymagania były intensywnie komunikowane poprzez szkolenia, wizualizacje, częste inspekcje na budowie, stały nadzór nad prowadzonymi pracami oraz poprzez włączanie kwestii związanych z bezpieczeństwem, jako stałego punktu cyklicznych spotkań z podwykonawcami.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

System zarządzania bezpieczeństwem podwykonawców i gości jest oczywiście ciągle doskonalony w odniesieniu do wymagań prawnych, korporacyjnych i z uwzględnieniem nowych rozwiązań technologicznych w zakresie wykonywania prac, a przede wszystkim sposobów odpowiedniego zabezpieczenia zadań. System dotyczy wszystkich firm pracujących na terenie GSK (zarówno podwykonawców stałych znajdujących się na terenie GSK, jak i firm, które przyjeżdżają tylko w celu wykonania konkretnego zadania). W ciągu miesiąca liczba roboczogodzin przepracowanych przez pracowników firm podwykonawczych na terenie GSK wynosi około 45 000.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

System zarządzania bezpieczeństwem podwykonawców zapewnia podstawową korzyść zarówno dla GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A., jak i dla podwykonawców – redukcję wypadków przy pracy oraz ciężkości urazów, a także poprawę efektywności i komfortu pracy. Każdemu z nas bowiem pracuje się lepiej, jeśli ma świadomość, że prace może wykonać w bezpieczny dla siebie i innych sposób. Dodatkowym elementem jest poprawa świadomości na tematy bezpieczeństwa i ochrony środowiska nie tylko wśród pracowników GSK (mają bowiem szansę uczestniczyć w inspekcjach „GEMBA” w obszarach modernizowanych), lecz także, a nawet przede wszystkim, pracowników firm zewnętrznych – poprzez szkolenia, odpowiednią komunikację i możliwość zgłaszania potencjalnych zagrożeń, na równi z pracownikami GSK. Elementy te istotnie wpływają na kształtowanie kultury pracy i efektywnej współpracy między podwykonawcami a GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A. Ponadto, przedstawione działania przyczyniają się do budowania reputacji firmy.

Załącznik:

1. Elementy systemu zarządzania bezpieczeństwem podwykonawców

Załącznik 1.

Załącznik nr 1

Elementy systemu zarządzania bezpieczeństwem Podwykonawców

Aby zapewnić jednolity standard w zakresie wymagań dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska dla Podwykonawców, aspekty te są uwzględniane na każdym z kroków współpracy z firmami zewnętrznymi, poczynając od sprecyzowania wymagań bhp i ochrony środowiska w umowie, szkolenie z zasad bhp i omówienie wymagań GSK przed przystąpieniem do prac, ocenę ryzyka, kontrolę wykonywania prac oraz weryfikację prac Podwykonawców w procesie rocznej oceny uwzględniającej także kategorię bhp i zapewnienie wewnętrznych audytów BHP dla stałych Podwykonawców.

Poniżej omówiono elementy systemu zarządzania bezpieczeństwem Podwykonawców na terenie GSK celem zapewnienia bezpiecznej realizacji zadania:

- 1) umowa z podwykonawcą zawierająca kwestie bhp i ochrony środowiska,
- 2) ocena ryzyka wykonywanych prac i wewnętrzne szkolenie GSK dla pracowników Firm Zewnętrznych,
- 3) monitoring, w tym zgłaszanie zdarzeń potencjalnie niepomysłnych oraz audyty wewnętrzne,
- 4) komunikacja z podwykonawcami.

1) UMOWA Z PODWYKONAWCĄ ZAWIERAJĄCA KWESTIE BHP I OCHRONY ŚRODOWISKA

Podpisanie umowy z Podwykonawcą, czy zlecenia na wykonanie prac oznacza, że akceptuje on wymagania GSK w zakresie bezpieczeństwa. Zawarte są tam kwestie dotyczące zarówno spełnienia podstawowych wymagań prawnych (odpowiednie uprawnienia, kwalifikacje, zdolność lekarska, ocena ryzyka), jak i szczegółowe, w zależności od kontraktu, dotyczące np. konsekwencji związanych z nieprzestrzeganiem zasad bhp czy sposobem monitorowania jakości i bezpieczeństwa pracy oraz okresowej oceny firmy. Pomaga to na określenie jasnych zasad na początku współpracy i ew. uniknięcia nieдомówień dotyczących wymagań bhp na etapie realizacji zadania. Ponadto przed przystąpieniem do wykonywania prac dokonujemy selektywnego przeglądu rynku firm podwykonawczych, by potrafiły one pracować w sposób zapewniający bezpieczeństwo zarówno pracownikom GSK jak i swoim.

2) OCENA RYZYKA WYKONYWANYCH PRAC I WEWNĘTRZNE SZKOLENIE GSK DLA PRACOWNIKÓW FIRM ZEWNĘTRZNYCH

GSK ściśle sprecyzowało zasady prowadzenia prac oraz wymagania w zakresie bezpieczeństwa stawiane wykonawcom wykonującym prace na terenie GlaxoSmithKilne Pharmaceuticals w Poznaniu. W tym celu powstała również procedura „Zezwolenia ogólne na prace w GSK”, która określa zakres odpowiedzialności zarówno pracowników GSK zlecającym prace na terenie firmy, jak również przyjmujących zlecenie.

Pracownicy firm zewnętrznych przechodzą szkolenie wstępne w zakresie wymagań bhp, p.poż. oraz ochrony środowiska, a także praktyk dobrego

wytwarzania (GMP), zwłaszcza, gdy wykonując zlecenie przebywają w obszarze produkcyjnym. Wszystkie zasady postępowania i regulacje obowiązujące na terenie zakładu zostały zebrane w specjalnej broszurze pt. "Bezpieczna Praca – Księga bezpieczeństwa wykonawcy", którą pracownicy otrzymują po szkoleniu. Szkolenia te odbywają się codziennie. O konieczności odbycia takiego szkolenia przez pracowników firm zewnętrznych Podwykonawca/Właściciel Firmy informowany jest już na etapie podpisywania umowy. Przeszkoleni pracownicy umieszczeni są na wykazie, którym dysponują pracownicy Ochrony, dzięki temu monitorowane jest, czy pracownik wchodzący jest przeszkolony. Jeśli nie, nie może wejść na teren GSK samodzielnie (tylko pod nadzorem pracownika odpowiedzialnego z ramienia GSK). Warto też podkreślić, że w przypadku stałych podwykonawców szkolenie musi być minimum raz/rok odnawiane celem przypomnienia zasad/ ew. zapoznania ze zmianami.

Poza ogólnymi wymaganiami GSK w broszurze znajdują się m.in. informacje dotyczące:

- posiadanych uprawnień, szkoleń okresowych i badań lekarskich podwykonawców,
- odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej,
- zasad poruszania się po terenie zakładu,
- wykonywania prac niebezpiecznych,
- oznakowania miejsc pracy i zagrożeń
- zagadnień pożarowych,
- postępowania w przypadku wystąpienia urazu, bądź zdarzenia potencjalnie niepomyślnego, itp.

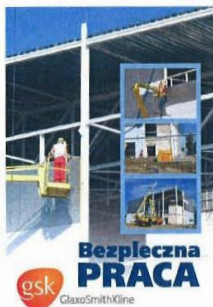
Dzięki temu mogą w każdej chwili przypomnieć sobie istotne kwestie dot. zachowań i zasad na terenie GSK. Oczywiście są oni również zobowiązani do pisemnego potwierdzenia odbycia szkolenia i zapoznania się z regułami pracy na terenie GSK. Dodatkowo pracownicy uwrażliwiani są z zasadami programu GSK „Living safety” („Żyj bezpiecznie”), który podkreśla zachowania świadczące o kulturze bezpiecznej pracy, tj:

- Dokładne przestrzeganie zasad wykonywania bezpiecznej pracy oraz zawsze stosowanie właściwej procedury i narzędzia podczas wykonywanej pracy
- Niezwłoczne zgłaszanie incydentów, sytuacji grożące wypadkiem lub zaistnienie warunków niebezpiecznych
- Przeciwstawianie się zachowaniom z naruszeniem zasad bezpieczeństwa
- Przewidywanie potencjalnych zagrożeń i problemów, a w przypadku wątpliwości co do bezpiecznego wykonywania pracy należy ją przerwać i ostrzec innych o zagrożeniu
- Bycie czujnym i świadomym zagrożeń mogących wystąpić na swoim i sąsiednich stanowiskach pracy
- Przeznaczanie czasu na zaplanowanie i zorganizowanie bezpiecznej pracy, oraz utrzymywać stanowisko pracy w czystości

Od każdego z Podwykonawców wymagane jest aby przyjeżdżając na teren firmy posiadali przy sobie minimum:

- kamizelki odblaskowe (ich noszenie jest obowiązkowe poza wyznaczonymi drogami dla pieszych – chodniki, pasy),
- obuwie ochronne z podnoskami,
- kaski –konieczne do noszenia przy pracach inwestycyjnych/modernizacyjnych/ na wysokości (obowiązkowo z pasem podbródkowym)/ w trudno dostępnych miejscach,
- dodatkowe środki ochronne z zależności od wykonywanych prac.

Na ostatniej stronie znajdują się dodatkowo istotne numery telefonów oraz Plan Sytuacyjny GSK z zaznaczeniem miejsc ewakuacyjnych.

Celem ułatwienia identyfikacji prowadzonych prac oraz osób odpowiedzialnych za prace, a także określenia zagrożeń, z jakimi mogą mieć do czynienia Podwykonawcy na terenie GSK firmy zewnętrzne muszą uzyskać pozwolenie na pracę. Jest ono dokumentem dla prac, w których nie występuje wiele zagrożeń. Określa ono również czy i jakie prace w ramach zlecenia wymagają dodatkowych pozwoleń na prace niebezpieczne. W pozwoleniu tym osoba odpowiedzialna za dane prace z ramienia GSK zobowiązana jest do zaznaczenia, z jakimi zagrożeniami wiąże się wykonanie zlecenia. Zagrożenia podzielone zostały na kategorie:

- pożar/wybuch,
- zdrowie,
- zagrożenia mechaniczne,
- związane z dostępem do miejsca wykonania prac (np. prace na wysokości, spadające przedmioty) oraz
- środowiskowe.

Wypełnione zlecenie wykonywane jest w 4 egzemplarzach (jeden dla wykonawcy, drugi dla działu zlecającego pracę, trzeci egzemplarz musi być wystawiony w miejscu prac, natomiast czwarty przekazuje się działu Kontroli Ryzyka). Dzięki temu istnieje możliwość bieżącego monitorowania odbywających się na terenie zakładu prac i wykonywania inspekcji bhp sprawdzających czy rzeczywiście prowadzone prace nie generują dodatkowych zagrożeń i zostały spełnione warunki określone w zezwoleniu. W celach profilaktycznych na zezwoleniu umieszczono dodatkowo telefony alarmowe GSK. Przykład ogólnego zezwolenia na prace poniżej:

Załącznik nr 1 do PRM 01
OGÓLNE ZEZWOLENIE NA WYKONANIE PRAC W GłAZESmithKline Pharmaceuticals S.A.

OGÓLNE ZEZWOLENIE

A. Miejsce prac (Dział, Oddział, Wydział, Oddział, etc.)

B. Data prac:

C. Miejsce do odwołania (np. ul. Młoczeńska 169, Warszawa)

D. Miejsce przebiegu prac

E. Zakres prac:

F. Osoby odpowiedzialne:

G. Inne uwagi:

A. Miejsce prac (Dział, Oddział, Wydział, Oddział, etc.)

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

B. Data prac:

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

C. Miejsce do odwołania (np. ul. Młoczeńska 169, Warszawa)

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

D. Miejsce przebiegu prac:

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

E. Zakres prac:

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

F. Osoby odpowiedzialne:

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

G. Inne uwagi:

Wzrost	Temperatura	Ciepłota	ciężkość	ciężkość	ciężkość
cm	°C	°C	cm	cm	cm

PRM01-GŁOZPLAC - Warszawa, DZIAŁ GŁOZPLAC - dobie dróg-pojazdów, TRIOGŁOZPLAC - zastój wjeżdżania w miejscu prac, GDMWY-GŁOZPLAC - zastój dróg
Telefon szpitalny GłazSmithKline Pharmaceuticals S.A. - +48 (0)1 6601 112 / wewnątrz 1112, Telefax szpitalny techniczne - +48(0)1 6601 111 wewnątrz 1111

PRM01-GŁOZPLAC - Warszawa, DZIAŁ GŁOZPLAC - dobie dróg-pojazdów, TRIOGŁOZPLAC - zastój wjeżdżania w miejscu prac, GDMWY-GŁOZPLAC - zastój dróg
Telefon szpitalny GłazSmithKline Pharmaceuticals S.A. - +48 (0)1 6601 112 / wewnątrz 1112, Telefax szpitalny techniczne - +48(0)1 6601 111 wewnątrz 1111

PRM01-GŁOZPLAC - Warszawa, DZIAŁ GŁOZPLAC - dobie dróg-pojazdów, TRIOGŁOZPLAC - zastój wjeżdżania w miejscu prac, GDMWY-GŁOZPLAC - zastój dróg
Telefon szpitalny GłazSmithKline Pharmaceuticals S.A. - +48 (0)1 6601 112 / wewnątrz 1112, Telefax szpitalny techniczne - +48(0)1 6601 111 wewnątrz 1111

W przypadku, gdy prace wykonywane przez pracowników firm zewnętrznych należą do stwarzających szczególne zagrożenia niezbędne jest wystawienie zezwolenia na prace niebezpieczne (dotyczy ono również pracowników GSK). Wykaz tych prac został również sprecyzowany w wewnętrznej procedurze zakładowej.

Na pozwoleniu znajduje się lista sprawdzająca, na pytania, której wszystkie odpowiedzi powinny być twierdzące. Odpowiedź „nie” na przynajmniej jedno z pytań powoduje, że pozwolenie nie może zostać wydane, ponieważ istnieją poważne zagrożenia i przystąpienie do wykonywania prac będzie możliwe dopiero po usunięciu tego zagrożenia.

ZEZWOLENIE nr

na prace na wysokości
na terenie GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A

1. Miejsce pracy:
- (Przy którym budynku / urzędzeniu / inny jednoznaczny opis miejsca)
2. Rodzaj pracy:
3. Czas pracy: dzień od godz do godz

4. Ocena ryzyka przy pracy na wysokości

Punkty do sprawdzenia	Tak/Nie	Uwagi/niedotyczy
Czy osoba mająca wykonać prace na wysokości posiada odpowiednie badania lekarskie?		
Czy obrabiarki użytkowane/podnosniki koszowy są ustawione w sposób zapobiegający niebezpieczną pracę (t.j. na stabilnym podłożu, zabezpieczone przed niebezpiecznym opadnięciem podczas pracy na wysokości itp.)		
Czy istnieje bezpieczne miejsce na ruszowanie (próbkarka) i przejście między poziomami?		
Czy podnoszniki koszowy jest obsługiwany przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia?		
Czy ciężar podnoszony przez podnosnik mieści się w dopuszczalnych granicach obciążania dla urzędzenia?		
Czy obszar robót został wygrodzony (względną możliwość upaśću przedmiotu z wysokości) zakreślnu ramienia podnoszaka, czy umieszczono tabliczki ostrzegawcze.		
Czy pracownicy posiadają niezbędne środki ochrony indywidualnej i pełni ochronny z pacem podobrodkowymi. szelła bezpieczeństwa linka bezpieczeństwa, jeżeli praca wymaga wychylenia się poza obręb balustrad zabezpieczających?		
Czy tam gdzie to wymagane istnieje możliwość bezpiecznego zejścia na linię szkieletu konstrukcji?		
Czy ochronny indywidualne są sprawne, posiada dają znak CE?		
Inne		

Praca jest niedopuszczalna, jeżeli jakkolwiek odpowiedź jest NIE.

5. Odpowiedzialność:

a) przygotowanie miejsca pracy

Jestem poinformowany o prowadzeniu prac na wysokości na moim odczarzeheranie

Nazwisko data godz Podpis

(zarządzący obszarem)

Zaswiadczam, że zostałem poinformowany o w/w pracach, dokonalem kontroli miejsca pracy i stwierdzam, że miejsce dla wykonania w/w zostało przygotowane w sposób właściwy i nie stwarza zagrożenia

Nazwisko data godz Podpis

(osoba wystawiająca zezwolenie)

b) przygotowanie środków ochrony indywidualnej

Zaswiadczam, że miejsce dla wykonania prac stan techniczny konstrukcji i urzędzeń jest właściwy, nie stwarza zagrożenia. Pracownicy posiadają środki ochrony określone w p. 4. Rozumemy niniejsze zezwolenie.

Firma

Nazwisko data godz Podpis

Nazwisko data godz Podpis

Pozwolenia na prace mogą być wydawane tylko przez wyznaczone do tego osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia w zakresie danego rodzaju prac. Wykaz tych osób znajduje się również w wskazanej procedurze. Warto również wspomnieć, że poza standardowym nadzorem, jaki sprawuje nad firmą zlecający pracę oraz inspekcjami ze strony działu EHS i Zarządzania Ryzykiem (BHP) system zezwoleń na prace podlega również audytom wewnętrznym systemu zarządzania bezpieczeństwem. W przypadku, gdy zostałyby w tym zakresie stwierdzone nieprawidłowości są one usuwane i/lub podejmowane są odpowiednie działania korygujące lub zapobiegawcze.

3) MONITORING, W TYM ZGLASZANIE ZDARZEŃ POTENCJALNIE NIEPOMYŚLNYCH ORAZ AUDYTY WEWNĘTRZNE.

Aby zapewnić pełne wdrożenie w GSK zasad bezpieczeństwa i spełnienia wymagań wśród podwykonawców system zarządzania przewiduje monitoring prowadzonych prac. W tym celu wykorzystywane są następujące narzędzia: systemy inspekcji, tzw. GEMBA EHS (czyli kontroli i obserwacji w miejscu pracy związanych ze zdrowiem, bezpieczeństwem i środowiskiem) i audytów wewnętrznych Podwykonawców celem potwierdzenia spełnienia wymagań. Mają one na celu kontrole wszelkich odstępstw, potencjalnych przyczyn zagrożeń dla zdrowia, bezpieczeństwa człowieka i środowiska. Inspekcje EHS prowadzone są przez inspektorów, inżynierów i specjalistów EHS (BHP i ochrony środowiska), natomiast audyty wewnętrzne przez certyfikowanych audytorów wewnętrznych (zgodnie z wymaganiami korporacyjnymi i standardu OHSAS 18001 i ISO 14000). Każde z powyższych działań kontrolnych zakończone jest formalnym raportem oraz w przypadku stwierdzenia odstępstw od określonych wymagań EHS, określeniem działań korygujących/ zapobiegawczych.

GEMBY EHS w obszarach prowadzonych prac (m.in. firm zewnętrznych)

Polegają one na inspekcji i obserwacji w miejscu pracy kadry kierowniczej/ inżynierów/ specjalistów bhp w obszarach, gdzie prowadzone są prace inwestycyjne ukierunkowane na sprawdzenie poprawności działań/ systemu i zgodności z wymaganiami EHS zarówno w myśl prawa polskiego jak i standardów korporacyjnych.

Jednym z narzędzi używanych w czasie GEMBY EHS wśród Podwykonawców i służących do monitoringu skuteczności procesu ogólnych pozwoleń na prace jest – „PTW-Contractor metric” – (PTW-Permit-To-Work czyli ogólne pozwolenie na prace). Narzędzie to pozwala na sprawdzenie poprawności wystawianego ogólnego pozwolenia na prace w GSK, zidentyfikowanych w nim zagrożeń wiążących się z pracą i stosowanie przez naszych pracowników i pracowników firm podwykonawczych zaleceń zawartych w tym pozwoleniu – przede wszystkim w odniesieniu do stosowanych środków kontrolnych.

Poniżej przykład narzędzia – jego podpunkty są powiązane z ogólnym pozwoleniu na prace:

PTW Metric - 2012

(System pozwoleń na prace)

Miesięczny formularz oceny	Miesiąc	ROK	Miesięczny wynik pomiaru prac podwykonawców w obszarze:	
Wypełnia menadżer obszaru lub EHS co miesiąc.		2012		
Ocenić jeśli prowadzone są w obszarze prace przez podwykonawców.				
Odpowiedzieć na 4 poniższe pytania (T-TAK lub N-NIE)				
Wpisać datę obserwacji	Data	Data	Data	Data
Odpowiedzieć T lub N na pytania				
1. Czy wystawione zostało ogólne zezwolenie na wykonanie prac w GSK uwzględniające miejsce prac (budynki/dział/obszar)? (Punkt A w ogólnym zezwoleniu na wykonanie prac w GSK)				
2. Czy określono odpowiadające zagrożenia na pozwoleniu na prace? (Punkt D w ogólnym zezwoleniu na wykonanie prac w GSK)				
3. Czy zaznaczono że wymagane jest zezwolenie na prace niebezpieczne? (Punkt D w ogólnym zezwoleniu na wykonanie prac w GSK)				
4. Czy właściwie zdefiniowano środki Ochrony Indywidualnej oraz czy pracownicy stosują się do zaleceń np.: środków ochrony, w celu uniknięcia wymienionych niebezpieczeństw? (Punkt E w ogólnym zezwoleniu na wykonanie prac w GSK)				
4.1. Jeśli wymagane jest pozwolenie na prace niebezpieczne to czy jest wystawione? (Jeśli tak sprawdzić dodatkowo punkt 4.)				
Podjęte natychmiastowe działania korygujące:				
Tygodniowy rezultat:				

Identyfikacja przyczyn ew. niezgodności czy monitoring ewentualnych zaleceń są ujęte w systemie zdarzeń nieplanowanych. Z uwagi na to, że nowoczesne podejście do zarządzania bezpieczeństwem, to przede wszystkim zapobieganie zdarzeniom nieplanowanym, działania profilaktyczne, a nie podejmowanie działań korygujących po zdarzeniach. Temat ten jest również realizowany w odniesieniu do Podwykonawców. Aby zatem rozpocząć już u podnóża „góry lodowej” wdrożono program zgłaszania zdarzeń nieplanowanych EHS (związanych z środowiskiem, zdrowiem oraz BHP). Pod pojęciem **zdarzenia nieplanowanego EHS** należy rozumieć:

- zdarzenia potencjalnie nieplanowane
- urazy (wypadki),
- przypadki udzielenia 1-szej pomocy,
- choroby związane z pracą,
- incydenty środowiskowe (niekontrolowane emisje, wycieki, itp.)
- incydenty „pożarowe”: pożary, wybuchy, ewakuacje
- zgłoszenia w zakresie EHS od osób zewnętrznych oraz niesprzyjające komentarze w mediach.
- incydenty zagrażające zdrowiu, bezpieczeństwu pracowników zarówno GSK jak i firm podwykonawczych

Po zgłoszeniu zdarzenia nieplanowanego EHS i jego zarejestrowaniu dokonywana jest analiza w celu zidentyfikowania przyczyn źródłowych zdarzenia

niepomyślnego EHS oraz identyfikowane są działania korygujące lub zapobiegawcze. Analiza i określenie działań formalizowane jest w dokumencie Karta Działań Korygujących/Zapobiegawczych (tzw. KDKZ). Działania korygujące zawsze mają przypisaną osobę odpowiedzialną, które będzie je zrealizować oraz termin realizacji. Każdy KDKZ jest śledzony w bazie od daty rejestracji do czasu zakończenia i potwierdzenia skuteczności zastosowanych działań korygujących. Przykładowy formularz KDKZ poniżej oraz forma komunikacji poniżej:

Załącznik Nr 1 do SOP/TK 5022
R4 01

Użytkownik niekwalifikowanej analizy jest odpowiedzialny. Odpowiedzialnością odpowiedzialny jest zarządca, z którego strony jest aktywna. Sprawdzi aktualność w bazie IT (KDKZ)

Zdarzenie niepomyślne EHS / Karta Działania		Numer karty	Data
POLECENIE REALIZACJA NIEPOMYŚLNEGO EHS			
Numer zdarzenia		Data zdarzenia	Data / Działania
1	Międzina Logika zdarzenia EHS:		
Proceda kwalifikacji odpowiedzialności			
OSTATNIA KORYGUJĄCE / ZAPOBIEGAWCZE			
Zdarzenie powtórza się w następnym zdarzeniu		Wzrost kosztów	Data zdarzenia
2	Analiza przyczyn		
Przytarcie środków			
Zdarzenie powtórza się		Wzrost odpowiedzialności za zdarzenie (wzrost kosztów)	Data zdarzenia (wzrost kosztów)
3	Działania korygujące / zapobiegawcze		
Przebieg zdarzenia w wyjątkowych sytuacjach		Data zdarzenia (wzrost kosztów)	Data zdarzenia (wzrost kosztów)
4	Potwierdzenie skuteczności		
Potwierdzenie skuteczności działań*		Data zdarzenia	Podpis

* 1 - przy zdarzeniu, 2 - przy zdarzeniu, 3 - przy zdarzeniu, 4 - przy zdarzeniu

** 1 - przy zdarzeniu, 2 - przy zdarzeniu, 3 - przy zdarzeniu, 4 - przy zdarzeniu

Najwyższe kierownictwo jest również zaangażowane w system zarządzania Podwykonawcami. Raz w miesiącu wyniki z przeprowadzonych GEMB oraz statystyki dotyczące zdarzeń potencjalnie niepomyślnych EHS SA przeglądane i omawiane na spotkaniu Kierownictwa

4) KOMUNIKACJA Z PODWYKONAWCAMI

Dobra komunikacja i zrozumienie wzajemne dwóch stron to klucz do bezwypadkowości w czasie prowadzenia dużych prac inwestycyjnych .

Podczas każdej z prowadzonych prac dokładamy wszelkich starań, aby Inwestycja była prowadzona bezpiecznie i z pełnym zrozumieniem i akceptacją zasad bezpieczeństwa.

Poza szkoleniem dla pracowników Podwykonawcy z wewnętrznych zasad GSK, czy w przypadku konieczności, zapoznaniem z planem BIOZ, tworzony jest też plan komunikacji – obejmujący komunikację wewnętrzną do pracowników GSK o zakresie inwestycji oraz do podwykonawców o zasadach prowadzenia prac na terenie GSK . Jednym z elementów tego planu są cykliczne (z reguły codzienne) spotkania koordynacyjne w obszarze inwestycji, w którym uczestniczą przedstawiciele GSK i przedstawiciele wszystkich firm podwykonawczych zaangażowanych w daną inwestycję – jednym z kluczowych elementów spotkania jest BHP na budowie.

Poniżej przykłady komunikacji:

Bezpieczeństwo pracy - Komunikacja do pracowników JK

Komunikacja do pracowników JK:

- * Komunikacja e-mail do wszystkich pracowników o stopniu zaawansowania prac
- * Wyłączenie dostępu pracownikom JK do obszarów modernizowanych
- * Rozdzielenie klatek schodowych dla pracowników oraz wykonawców
- * Używanie środków ochrony osobistej (kaski, kamizelki buty z noskiem)

Przed wejściem na III technicznie zostały rozwiązane tablice ostrzeżenia

Bezpieczeństwo pracy - wizualizacja

PLAC BUDOWY
REZERWACJA
WYKONANIE

Informacje związane z przebudową są zlokalizowane tak, aby pracownik oraz dowolna osoba znajdującą się w Budyńku były poinformowana od odbywającej się modernizacji.

Drzwi wejściowe
Drzwi windy
Drzwi klatek schodowych
Panel wewnętrzny windy

Bezpieczeństwo pracy - Komunikacja do pracowników JK oraz gości

Bezpieczeństwo pracy - kontrola firm wykonawczych

Kontrola firm wykonawczych:

- Weryfikacja przez EHS dokumentów wymaganych przez prawo, zapoznanie wszystkich firm z dokumentem BIOS.
- Codzienne spotkania z wykonawcami (7:45-8:15)
- Omawianie problemu „poprzedniego dnia”
- Potwierdzanie zakresu na dzień obecny, oraz planowanie prac na następny,
- Zagadnienia EHS,
- Podczas spotkania codziennego zaznaczanie miejsca pracy przez wykonawców na planie Budynku JK
- Codzienne niezapowiadane kontrole przez pracowników GSK
- Tygodniowe spotkania

Zaznaczanie miejsca pracy przez wykonawców

Zestawienie wszystkich pozwoleń w jednym miejscu

Nazwa firmy: **Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże**

Adres: **ul. Chemików 7, 09-411 Płock**

Strona internetowa: **www.orken.pl**

Osoba do kontaktu: **Jan Płaza, główny specjalista w dziale bhp**

Klauzula *Bezpieczeństwo pracy* w umowach z kontrahentami na wykonanie prac inwestycyjnych, remontowych, projektowych, badawczych

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

W ramach prowadzonych prac w zakresie przeciwdziałania wypadkom, awariom, pożarom oraz katastrofom w Spółce, w tym z udziałem pracowników wykonawców zewnętrznych, wprowadzono klauzule zatytułowane *Bezpieczeństwo pracy*. Są one wprowadzane do umów z kontrahentami (wykonawcami zewnętrznymi, podwykonawcami) na wykonywanie prac inwestycyjnych, remontowych, projektowych, badawczych (ekspertyz). PKN ORLEN jako firma odpowiedzialna społecznie traktuje bezpieczeństwo jako jeden z priorytetów.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Zagadnienie dotyczyło (w 2011 r.) wszystkich ww. rodzajów umów z kontrahentami.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Zapisy w klauzulach na prace inwestycyjne oraz remontowe podzielono na trzy grupy:

- grupa I – zapisy stanowiące minimalne wymagania bhp, ppoż. i bezpieczeństwa procesowego
- grupa II – sankcje w razie stwierdzenia nieprzestrzegania wymaganych zasad bezpieczeństwa pracy
- grupa III – zapisy dotyczące środków motywacyjnych w razie stwierdzenia wzorowego przestrzegania postanowień klauzuli i przepisów.

Poszczególne grupy zapisów wprowadzono do umów od 2010 r., począwszy od grupy I.

Zapisy w klauzulach na prace projektowe dotyczą minimalnych wymagań bezpieczeństwa:

- na etapie opracowania koncepcji obiektu będącego przedmiotem umowy
- w czasie prowadzenia prac projektowych z uwzględnieniem wszystkich faz „życia” obiektu będącego przedmiotem umowy
- dla kontrahentów, którzy w czasie realizacji umowy będą przebywali lub wykonywali prace na terenie obiektów produkcyjnych, magazynowych Spółki.

Klauzula do umów na prace badawcze zawiera zmodyfikowane zapisy klauzuli do umów na prace projektowe.

Sankcje i zasady ich stosowania

Zasady stosowania sankcji oraz konsekwencje nieprzestrzegania wymienionych postanowień zawarte są w załączniku do klauzul na prace inwestycyjne oraz remontowe, zatytułowanym: *Zasady postępowania w przypadku naruszenia przez Wykonawcę postanowień Umowy w zakresie bhp, ppoż. i bezpieczeństwa procesowego. Taryfikator dodatkowych kar pieniężnych. Wzór protokołu do ukarania Wykonawcy dodatkową karą pieniężną.*

Sankcje mogą dotyczyć, np.:

- odstąpienia od umowy z wykonawcą
- okresowego lub trwałego wykluczenia wykonawcy z przetargów
- czasowego lub trwałego usunięcia z baz wykonawców
- wstrzymania prac bez zobowiązania wypłaty odszkodowania
- skierowania pracownika, który wykazał niedostatek wiedzy w zakresie spraw bhp i ppoż., na egzamin z tych przepisów, odnoszących się do przedmiotu umowy, z jednoczesnym unieważnieniem przepustki
- nałożenia kary pieniężnej na podstawie *Taryfikatora dodatkowych kar pieniężnych*
- okresowego lub stałego wstrzymania pracownikowi wykonawcy przepustki na teren PKN ORLEN S.A.

W odniesieniu do kontrahentów realizujących prace projektowe oraz badawcze za nieprzestrzeganie postanowień klauzuli oraz przepisów bezpieczeństwa pracy obowiązują sankcje na zasadach ogólnych wskazanych w umowie oraz sankcje jak dla osób przebywających na terenie Spółki i nieprzestrzegających wymagań (nie są zapisane w klauzuli).

Środki motywacyjne i zasady ich stosowania

W PKN ORLEN S.A. za wzorową dbałość o bezpieczeństwo pracy przy realizacji prac szczególnie niebezpiecznych wykonawcy może zostać nadany tytuł „Bezpieczny

Wykonawca”, potwierdzony dyplomem o znaczeniu referencyjnym. Posiadanie tytułu stanowi ważny atut w procesie wyboru wykonawcy do prac na terenie PKN ORLEN S.A. Tytuł nadaje się, gdy jednocześnie:

- wykonawca spełniał wzorowo wymagania zawarte w klauzuli *Bezpieczeństwo pracy*, wykonując w okresie nie krótszym niż jeden rok prace szczególnie niebezpieczne na terenie PKN ORLEN S.A.
- pracownicy oraz osoby pracujące na rzecz wykonawcy nie ulegli w tym czasie wypadkom przy pracy podczas prac wykonywanych w ramach umowy
- wykonawca prac uzyskał pozytywną opinię osób pełniących obowiązki nadzoru bezpośredniego oraz specjalistycznego w zakresie bezpieczeństwa pracy.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Zastosowanie opracowanych w PKN ORLEN S.A. omawianych klauzul przyczyniło się do:

- usprawnienia procesu nadzoru nad kontrahentami w zakresie bezpieczeństwa pracy, ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa procesowego, w tym zwiększenia możliwości skuteczniejszego oddziaływania na kontrahentów poprzez stosowanie omówionych instrumentów
- wzmocnienia roli przedstawicieli zamawiającego oraz koordynatorów bhp, nadzorujących kontrahentów w zakresie bezpieczeństwa pracy
- uproszczenia rozstrzygnięć kwestii spornych w zakresie bhp w relacjach zamawiający – kontrahent, w przypadku stwierdzenia przez nadzór nieprzestrzegania przepisów bhp, ppoż. i bezpieczeństwa procesowego
- podnoszenia skuteczności praktycznego zastosowania przyjętych w PKN ORLEN S.A. zasad polityki bezpieczeństwa pracy w odniesieniu do kontrahentów, a także w zakresie korporacyjnej odpowiedzialności biznesu.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Trudna do oszacowania ze względu na liczbę firm wykonawczych i zmienną liczbę pracowników wykonujących prace na terenie Spółki.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego rozwiązania bhp.

8. Wnioski/uwagi

Klauzule *Bezpieczeństwo pracy* w umowach z kontrahentami są instrumentem:

- wskazującym minimalne wymagania bhp, ppoż., bezpieczeństwa procesowego, których spełnienie i przestrzeganie jest obowiązkiem w czasie wykonywania prac na terenie PKN ORLEN S.A.
- motywującym do bezpiecznych zachowań w procesie pracy, w którym symetrycznie wdrożono zarówno środki dyscyplinujące wobec tych, którzy zaniedbują sprawy bezpieczeństwa pracy, jak i ustanowiono pozytywne środki motywujące dla kontrahentów wzorowo dbających o bezpieczeństwo pracy.

Instrument ten wspierany jest konsekwentnym stosowaniem oceny ryzyka zawodowego, ukierunkowanej na specyfikę prac i warunków, w jakich mają być wykonane, oraz wykorzystywaniem wyników tej oceny na dalszych etapach działań prewencyjnych.

Nazwa firmy: **Zakłady Chemiczne ZACHEM S.A.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże**

Adres: **ul. Wojska Polskiego 65, 85-825 Bydgoszcz**

Strona internetowa: **<http://zachem.pl/>**

Osoba do kontaktu: **Krystyna Czyżewska**, e-mail: **krystyna.czyzewska@zachem.com.pl**

System dobrej współpracy z podwykonawcami w zakresie bhp

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Bezpieczeństwo i higiena pracy jest istotnym elementem występującym w procesie pracy bez względu na branżę i charakter produkcji. Należymy do branży chemicznej, zajmujemy się produkcją chemikaliów organicznych, z czym łączy się kontakt z wieloma niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi. Staramy się zapewniać bezpieczne warunki pracy naszym pracownikom na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa. Ponadto stale, na różnych etapach produkcji, inwestycji czy remontów, nasza Spółka korzysta z usług podwykonawców. Pracownicy tych firm wykonują prace na naszą rzecz, na naszym terenie. Dlatego również tym pracownikom zapewniamy takie same standardy bezpieczeństwa, jakie wdrożono dla naszych pracowników. Aby sprostać tym potrzebom, wypracowaliśmy i w dalszym ciągu udoskonalamy system dobrej, bezpiecznej współpracy z podwykonawcami, tzw. dobrej praktyki w zakresie współpracy z firmami obcymi.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Ogólnie w naszej Spółce pracuje około 780 naszych pracowników oraz pracownicy firm obcych wykonujący pracę na naszą rzecz (liczba firm płynna – 2, 3 lub więcej).

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Dobra praktyka, czyli umiejętna współpraca w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy z podwykonawcami to skuteczne rozwiązanie, które pozytywnie wpływa na wskaźniki bhp, m.in. częstotliwość i ciężkość wypadków, powstawanie zdarzeń potencjalnie wypadkowych czy innych niepożądanych zdarzeń związanych z procesem pracy.

Naszymi partnerami są zarówno małe, lokalne firmy podwykonawcze i dostawcze, jak również duże przedsiębiorstwa. Współpraca naszych pracowników z pracownikami firm obcych występuje w każdym obszarze działania.

Wszystkich partnerów traktujemy jednakowo i wszystkim stawiamy jednakowe wymagania. W tym celu wdrożono i w dalszym ciągu udoskonala się standardy dotyczące szeroko pojętego bezpieczeństwa, są to m.in. zbiory dokumentów, które w czytelny i prosty sposób określają nasze minimalne wymagania w zakresie bezpiecznego wykonywania robót. Standardy są obligatoryjne dla wszystkich podwykonawców.

Proces od wyłonienia podwykonawcy do wykonawstwa przebiega etapami.

⇒ **Wybór podwykonawcy**

Już na etapie wyboru podwykonawcy (wymagania zapisane w specyfikacji/umowie) stawiane są konkretne wymagania, dotyczące m.in. bhp, które musi spełniać firma ubiegająca się o współpracę z nami. Wymagamy od przyszłego wykonawcy, aby przedstawił ocenę ryzyka zawodowego oraz aby wszyscy pracownicy posiadali aktualne badania lekarskie, odpowiednie uprawnienia do obsługi urządzeń i wykonywania prac, byli wyposażeni w odpowiednią odzież, obuwie robocze i środki ochrony indywidualnej. Ponadto musi przedstawić aktualne badania ochrony przeciwporażeniowej maszyn, urządzeń, elektronarzędzi itp.

W przypadku wprowadzania na teren budowy maszyny budowlanej lub innego urządzenia, podwykonawca ma obowiązek przedstawić zaświadczenie o dopuszczeniu tej maszyny lub urządzenia do eksploatacji, np. aktualny wpis UDT.

Bardzo ważnym kryterium wyboru, zwłaszcza podwykonawcy, który kolejny raz ubiega się o współpracę, jest sprawdzenie, czy figuruje on w naszym wewnętrznym rejestrze protokołów wstrzymania prac lub odsunięcia od prac bezpośrednio zagrażających życiu i zdrowiu.

Przyszły podwykonawca otrzymuje nasze wewnętrzne zarządzenia/instrukcje, które będą go obowiązywały podczas wykonywania u nas prac, m.in. dotyczące prac szczególnie niebezpiecznych i prac wymagających asekuracji, a także dotyczące postępowania na wypadek awarii, pożaru.

Ponadto wszyscy pracownicy firm obcych bezwzględnie muszą przestrzegać zasad i norm ogólnie obowiązujących w Spółce, m.in.:

- stosować się do informacji i zaleceń umieszczonych na tablicach
- oznakować, wygrodzić, zabezpieczyć niebezpieczne miejsca robót
- poruszać się po terenie tylko wyznaczonymi drogami
- przestrzegać zakazu palenia tytoniu, za wyjątkiem miejsc do tego celu wyznaczonych
- przestrzegać zakazu spożywania alkoholu i zakazu przebywania osób w stanie po spożyciu alkoholu lub innych środków odurzających

- spożywać posiłki wyłącznie w miejscach do tego przeznaczonych
- stosować się do zakazu przebywania na terenie Spółki poza godzinami pracy.

⇒ **Szkolenie przed rozpoczęciem robót**

Wszystkie osoby wykonujące pracę na rzecz Spółki przed wejściem na teren są instruowane ustnie o występujących zagrożeniach z tytułu naszej produkcji (omawiane są zagadnienia dotyczące m.in. postępowania na wypadek awarii chemicznej i pożaru, bezpieczeństwa podczas poruszania się po drogach oraz inne kwestie dotyczące specyfiki naszej Spółki). Instruktaż prowadzą pracownicy służby bhp i ppoż. Po odbyciu instruktażu pracownicy firm obcych otrzymują przepustki uprawniające do wejścia na teren Spółki.

W miejscu docelowym, tam gdzie pracownicy firmy obcej będą wykonywali usługi, przed dopuszczeniem do pracy odbywają następny instruktaż, tzw. dla firm obcych. Przeprowadzają go pracownicy nadzoru. Instruktaż ten dotyczy bezpośrednich zagrożeń w miejscu wykonywania pracy.

Wszystkie formy szkolenia są udokumentowane, a pracownicy potwierdzają ich odbycie własnoręcznym podpisem.

⇒ **Wykonawstwo robót**

Pracownicy firm obcych każdorazowo przed przystąpieniem do wykonywania prac oraz po ich zakończeniu zobowiązani są do zgłoszenia tego faktu pracownikowi nadzoru z ramienia Spółki.

Na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych wykonawca musi uzyskać odpowiednie pozwolenie, które wystawia pracownik nadzoru Spółki (wyznaczony na mocy zarządzenia).

Zgodnie z kodeksem pracy wyznaczony do takiej współpracy zostaje koordynator, który bezpośrednio sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w tym samym miejscu.

Ponadto, pracownicy służby bhp, prewencji ppoż., inspektorzy budowlani oraz ZSIP przeprowadzają doraźne kontrole wykonawstwa robót przez firmy obce.

⇒ **Sprawy organizacyjne**

Bardzo ważnym elementem dobrej współpracy pomiędzy podwykonawcami jest komunikacja. Dotyczy to przede wszystkim relacji międzyludzkich. Współpraca z podwykonawcami może zawierać w sobie elementy konfliktu i wtedy niezbędne staje się duże doświadczenie i wycucie pozwalające na opanowanie sytuacji i pomyślne przejście do właściwych działań.

W związku z powyższym, jeszcze przed przystąpieniem do wykonawstwa wyznaczamy odpowiednią osobę na koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeń-

stwem i higieną pracy wszystkich pracowników, którzy będą zatrudnieni w tym samym miejscu, jak również zwracamy szczególną uwagę na ustalenie zasad współdziałania uwzględniającego sposoby postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Widoczne efekty przeprowadzonych działań to przede wszystkim:

- znikomy odsetek wypadków przy pracy i zdarzeń potencjalnie wypadkowych
- poprawa terminowości wykonanych zadań
- zachowanie ładu i porządku w miejscach wykonywania usługi
- poprawa relacji międzyludzkich pomiędzy podwykonawcami, brak konfliktów.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Poprawa warunków generalnie dotyczy wszystkich pracowników. Liczbę naszych pracowników pracujących w komórkach organizacyjnych, w których najczęściej wykonuje się remonty czy prowadzi inwestycje można szacować na około 450 osób; liczba pracowników podwykonawców, którzy z nami współpracują, jest bardzo płynna – od kilku do kilkudziesięciu osób na raz.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/ uwagi

Dobre praktyki stosowane podczas współpracy z podwykonawcami dają obopólne wymierne efekty – każda ze stron czerpie z tego pewne korzyści.

Dla naszej Spółki usługa wykonana w terminie pozwala na zachowanie planowanego cyklu produkcyjnego.

Bezwzględne podporządkowanie się podwykonawcy naszym zasadom i normom bhp prowadzi do braku wypadków przy pracy i zdarzeń potencjalnie wypadkowych u jego i naszych pracowników, co wpływa pozytywnie na absencje chorobowe. Podwykonawcy, chcąc podjąć z nami współpracę, muszą spełnić szereg wymagań, które im stawiamy, co bardzo pozytywnie odbija się na sytuacji ich pracowników (zostają

wyposażeni w odzież, obuwie i środki ochrony indywidualnej, muszą być wyposażeni w sprawny sprzęt, narzędzia, mieć odpowiednie uprawnienia oraz spełniać wymogi zdrowotne).

Z czasem podwykonawcy przejmują zasady dobrych praktyk na swoje „podwórko” i kontynuują je podczas innych robót.

Nazwa firmy: **Fiat Auto Poland**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja przedsiębiorstwa): **duże**

Adres: **ul. Turyńska 100, 43-100 Tychy**

Strona internetowa: **www.fiat.com**

Osoba do kontaktu: **Katarzyna Knapczyk, tel. (32) 325 39 79**

Wspólne szkolenia praktyczne – warsztaty bhp – dla pracowników i podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Zagrożenia powodowane niebezpiecznymi zachowaniami kierowców wózków widłowych (nadmierna prędkość, przewożenie zbyt dużej ilości materiału, nieuwaga, niekontrolowany wjazd w linię produkcyjną itp.) i innych pracowników FAP (poruszanie się poza wyznaczonymi ścieżkami dla pieszych, wtargnięcia na jezdnię, brak zachowania ostrożności) należą do głównych problemów związanych z bezpieczeństwem w komunikacji wewnętrznej.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Dotychczas w warsztatach wzięło udział ponad 1200 pracowników FAP oraz 100 pracowników Sistema Poland.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Organizowane są warsztaty, które odbywają się w małych grupach – po 10 pracowników (po 2 z każdej jednostki produkcyjnej + pracownicy utrzymania ruchu i jakości + 2 pracowników podwykonawcy Sistema Poland). W programie warsztatów znajdują się następujące punkty dotyczące transportu:

- widoczność kierowców: możliwość „zamiany miejsc” – nasz pracownik siada za kierownicą, pracownik operatora logistycznego porusza się po wyznaczonych trasach pieszo
- analiza skutków nieuwagi pieszych – analiza zdarzeń

- obliczanie drogi hamowania przy różnych prędkościach
- znaczenie luster na skrzyżowaniach, slalomów przy przejściach dla pieszych – dyskusja
- wspólne opracowanie materiału szkoleniowego – lekcji jednotematycznych: OPL
- wspólne nagranie filmów z symulacjami zdarzeń komunikacyjnych oraz ich późniejsza analiza (aktorami są nasi pracownicy oraz pracownicy firmy Sistema) – aktualnie mamy 10 filmów.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Zmniejszenie niebezpiecznych zachowań pracowników FAP, związanych z:

- poruszaniem się po wydzielonych przestrzeniach produkcyjnych
- poruszaniem się między wydzielonymi przestrzeniami
- wtargnięciami na jezdnię
- brakiem poprawnej komunikacji między pracownikami FAP i Sistema.

Zmniejszenie niebezpiecznych zachowań kierowców wózków widłowych/platform i ciągników (Sistema Poland), związanych z:

- nadmierną prędkością
- pozostawianiem pojazdów na przejściach dla pieszych
- pozostawianiem ładunków w miejscach do tego nieprzeznaczonych
- przewożeniem nadmiernej ilości materiału
- brakiem zachowania ostrożności
- poruszaniem się wózkiem niesprawnym technicznie.

Ogólny efekt: zwiększenie świadomości oraz samokontroli związanej z bezpieczeństwem podczas wykonywania obowiązków zawodowych (kierowcy wózków + pracownicy produkcji bezpośredniej FAP).

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Około 5 100 – pracownicy FAP + pracownicy Sistema Poland.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego rozwiązania bhp.

7. Wnioski/uwagi

Warsztaty zmieniają podejście pracowników do tematu szkoleń bhp – dotychczas traktowane jako nudny i nieistotny obowiązek, teraz stały się ciekawe, atrakcyjne i warte uczestnictwa. Sama inicjatywa została przyjęta bardzo ciepło przez pracowników FAP oraz współuczestniczących pracowników Sistema Poland. Pracownicy coraz chętniej podejmują tematy dotyczące poprawy bezpieczeństwa, są bardziej aktywni i kreatywni, co przejawia się wzrostem ilości pomysłów z obszaru bhp. Podczas warsztatów pracownicy zmieniają się ze „szkolonych” na bardzo aktywnych „szkolących”.

Załącznik:

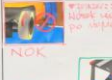

1. Materiały informacyjno-szkoleniowe

Plakat wykorzystywany podczas warsztatów

Obliczanie drogi hamowania przy różnych prędkościach

Lekcja tematyczna		PP 2:
Temat: ZBIÓRNY ZACZĄTKIKA W FKLHE, RACH	Na kopie	ZT
Legenda: Wzrost (Wzrost), CD (Ciężar ciała), Prędkość (prędkość) , Wzrost (Wzrost), AM (Amplituda), Wzrost (Wzrost), Prędkość (prędkość), CD (Ciężar ciała), LBC (Liczba błędów) i obciążenie (obciążenie).	S	
WYKAZ PRACOWNIKÓW: TRESC SZKOLENIA: Przygotowanie tematu: materiały		
1) KETK.		Wyznaczenie szlaku jazdy i przestrzeni wokół maszyny - obliczenia
2) MATEK.		OK
3) TOMEK.		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
4) ADAM.		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
5) BASIA.		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
6) ANITA.		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
7) MIŁEK.		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
8)		
9)		
10)		
11)		
12)		
13)		
14)		
15)		
16)		
17)		
18)		
19)		
20)		
UWAGI I ZADANIA		
1)		
2)		
3)		
4)		
5)		
6)		
7)		
8)		
9)		
10)		
11)		
12)		
13)		
14)		
15)		
16)		
17)		
18)		
19)		
20)		

Lekcja tematyczna		PP 2:
Temat: BEZPECZNE PORUSZANIE SIĘ W TERENIE KASADU	Na kopie	ZT
Legenda: Wzrost (Wzrost), CD (Ciężar ciała), Prędkość (prędkość) , Wzrost (Wzrost), AM (Amplituda), Wzrost (Wzrost), Prędkość (prędkość), CD (Ciężar ciała), LBC (Liczba błędów) i obciążenie (obciążenie).	S	
WYKAZ PRACOWNIKÓW: TRESC SZKOLENIA: Przygotowanie tematu: materiały		
1) BOBISIA BOBISIA		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
2) GRASIA PIAŁA		OK
3) POLSKI PIĘTAK		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
4) JAKI... WYKONAK		
5) JAKI... WYKONAK		
6) ZŁASICH... WYKONAK		
7)		
8)		
9)		
10)		
11)		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
12)		
13)		
14)		Ważność bezpiecznej odległości od worka (i towarów)
15)		
16)		
17)		
18)		
19)		
20)		
UWAGI I ZADANIA		
1)		
2)		
3)		
4)		
5)		
6)		
7)		
8)		
9)		
10)		
11)		
12)		
13)		
14)		
15)		
16)		
17)		
18)		
19)		
20)		

Materiały szkoleniowe opracowywane wspólnie z pracownikami

Nazwa firmy: **Huta Bankowa Sp. z o.o.**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja przedsiębiorstwa): **duże**

Adres: **ul. Sobieskiego 24, 41-300 Dąbrowa Górnicza**

Strona internetowa: **www.hutabankowa.pl**

Osoby do kontaktu: **Wacław Kryczka**, tel. **0-32/ 2957 419**

Mirosław Gwóźdź, tel. **0-32/ 2957 418**

Podwykonawca:

Nazwa firmy: **Maritex 2 Sp. z o.o. (remonty)**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja przedsiębiorstwa): **duże**

Adres: **ul. Piłsudskiego 92, 41-308 Dąbrowa Górnicza**

Strona internetowa: **www.maritex2.pl**

Osoba do kontaktu: **Zbigniew Banowicz**, tel. **513 189 005**

Zwiększenie bezpieczeństwa pracy podczas eksploatacji narzędzi i elektronarzędzi w trakcie wykonywania remontów przez podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Działanie wynikało z bezpośredniej potrzeby zwiększenia dbałości i odpowiedzialności pracowników za powierzony im osprzęt techniczny (narzędzia i elektronarzędzia).

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

6 pracowników – wdrożono w dniu 11.10.2011 r.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Działania systemowe:

- Zgłoszenie pisemne na formularzu F 329 (zał. nr 1), przez kierownika robót Maritexu do służby bhp Huty Bankowa, terminu i rodzaju prowadzonych prac będących przedmiotem wcześniejszej umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorstwami.

- Określenie na zgłoszeniu prac, przez specjalistę ds. bhp Huty Bankowa, poleceń dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy do obowiązkowego wykonania przed podjęciem prac, w ich trakcie oraz po zakończeniu. Polecenia te obejmują:
 - wystawienie pisemnego polecenia na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych, wg wzoru F 105 (zał. nr 2)
 - sporządzenie protokołu zabezpieczenia ppoż. prac spawalniczych prowadzonych na terenie Huty Bankowa, wg wzoru F 323 (zał. nr 3)
 - uzyskanie od kierownika wydziału TU zezwolenia na przeprowadzenie prac spawalniczych, wg wzoru F 324 (zał. nr 4)
 - wyposażenie pracowników w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej oraz sprawne technicznie narzędzia i elektronarzędzia
 - stosowanie do prac transportowych suwnicą tylko sprawnych technicznie zawiesi dopuszczonych do pracy przez kontrolera zawiesi
 - wygradzenie taśmą ostrzegawczą i oznakowanie tablicami ostrzegawczymi terenu, na którym prowadzone będą prace
 - przypominanie pracownikom w trakcie codziennych odpraw przedmiotowych o zagrożeniach wypadkowych mogących wystąpić podczas wykonywania prac oraz o środkach im zapobiegających
 - znajomość i korzystanie z telefonów alarmowych (ambulatorium zakładowe, dyspozytor Huty, służba bhp)
 - odbycie instruktażu ogólnego bhp w służbie bhp przed rozpoczęciem pracy i na stanowisku pracy, poświadczony na formularzu F 072 (zał. nr 5)
 - przedłożenie oświadczenia kierownika robót, że narzędzia i elektronarzędzia używane przez pracowników spełniają wymagania obowiązujących norm bezpieczeństwa.

Działania wynikające z podjęcia dobrej praktyki:

- Zapoznanie pracowników z zasadniczym przesłaniem wdrażanej praktyki.
- Wyznaczenie pracowników do realizacji zaplanowanych prac.
- Przestrzeganie zasad związanych z wydawaniem pracownikom i odbiorem od pracowników osprzętu technicznego.
- Ocena usterki urządzenia, możliwości usunięcia jej we własnym zakresie lub przekazania do naprawy specjalistycznej.
- Wydanie przez kierownika robót polecenia naprawy specjalistycznej urządzenia.
- Przyjęcie osprzętu po ewentualnych naprawach.
- Zapisy w kartach urządzenia.
- Sposób przekazywania informacji o stanie technicznym urządzenia pracownikom brygady.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

- Zmniejszenie praktycznie do zera liczby przypadków użytkowania uszkodzonego sprzętu.
- Wytworzenie u pracowników nawyku zwiększonej dbałości o powierzony im sprzęt techniczny.
- Wykształcenie u pracowników odpowiedzialności za powierzony im sprzęt techniczny.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
Około 300 pracowników w skali roku.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

- Wszyscy nowo przyjmowani pracownicy są na wstępie zapoznawani ze sprzętem, który będą wykorzystywać podczas wykonywania prac.
- Po zapoznaniu z instrukcją obsługi i konserwacji pokazanego im sprzętu ćwiczą pod okiem doświadczonego pracownika posługiwanie się nim.
- Biorąc udział w remoncie, każdy nowy pracownik ma przydzielonego opiekuna, który obserwuje jego poczynania, pokazuje mu, jak należy przygotować sobie stanowisko pracy, gdzie ustawiać używany sprzęt, udziela mu porad.
- Zastosowanie powyższego sposobu uczy nowego pracownika właściwego postępowania ze sprzętem, którego używa podczas pracy, przykładania wagi do jego stanu technicznego i zabezpieczania go przed przypadkowym uszkodzeniem.
- Pracownicy dozoru na zakończenie zmiany roboczej zbierają od nowo przyjętego pracownika i jego opiekuna informacje, które wykorzystują podczas odpraw przedmianowych w następnym dniu roboczym.

Załączniki:

1. Zgłoszenie do służby bhp Huty Bankowa prac remontowych, montażowych, inwestycyjnych oraz wszelkiego rodzaju innych prac przygotowawczych i pomocniczych (formularz F 329)
2. Polecenie na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych (formularz F 105)
3. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych (formularz F 323)
4. Zezwolenie na przeprowadzenie prac spawalniczych i tym podobnych prac z otwartym ogniem (formularz F 324)
5. Zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bhp przeprowadzonego dla pracowników firm zewnętrznych wykonujących w Hucie Bankowa Sp. z o.o. prace na podstawie umowy (formularz F 072)

Umowa/Zlecenie Nr z dnia

Dąbrowa Górnicza, dnia.....

(pieczęć firmy zgłaszającej/ jednostki organizacyjnej)

(wypełnia zgłaszający)

Z G Ł O S Z E N I E Nr

DO Służby BHP Huty BANKOWA Sp. z o.o. prac remontowych , montażowych , inwestycyjnych oraz wszelkiego rodzaju innych prac przygotowawczych i pomocniczych związanych bezpośrednio z ww wykonywanych przez firmy zewnętrzne, podwykonawców tych firm i jednostki organizacyjne Huty.

1.
(data rozpoczęcia prac i okres ich trwania)

2.
(dokładne określenie miejsca i rodzaju wykonywanych prac w tym prac szczególnie niebezpiecznych*)

a) planowana ilość pracowników zatrudnionych do wykonywania wyżej wymienionych prac :

b) planowana ilość pracowników zatrudnionych na poszczególnych zmianach : Zm. I prac.
Zm. II prac. Zm. III

c) Nazwisko i imię Kierowników robót na poszczególnych zmianach/telefon kontaktowy :
.....
.....

d) rodzaj zaplanowanych środków bezpieczeństwa, środków ochrony indywidualnej i zbiorowej do zastosowania w trakcie wykonywania prac :
.....
.....

Oświadczenie dotyczące maszyn własnych Firmy, stosowanych przez jej pracowników w trakcie prac badanych przedmiotem niniejszego zgłoszenia:

1/ W trakcie prowadzonych prac Firma będzie wykorzystywała własne maszyny określone w Wykazie dodatkowym stanowiącym załączniku nr 1 do niniejszego zgłoszenia, które zakupione zostały przed 2003r. i poddane zostały ocenie z zakresu spełnienia przez nie minimalnych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, o których mowa w rozporządzeniach Ministra Gospodarki Dz.U.2002.1596.191 oraz Dz.U.2003.1745.178).

2/ W trakcie prowadzonych prac Firma nie będzie wykorzystywała własnych maszyn, o których mowa w punkcie 1. .

e) Nazwisko i imię stanowisko
osoby przeprowadzającej instruktaż stanowiskowy przed dopuszczeniem do robót.

3. Podpisy kierowników robót:
Zm. I
Zm. II
Zm. III

4.
(Pieczęć i podpis osoby zgłaszającej prace)

5.
(Pieczęć i podpis kierownika jednostki organizacyjnej Huty)

*** Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych w Hucie Bankowa Sp. z o.o.**

- przy urządzeniach , instalacjach i sieciach elektroenergetycznych i energetycznych
- spawalnicze , na wysokościach
- w zbiornikach , kanałach , wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych ,
- roboty budowlane , rozbiórkowe , remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania zakładu ,
- przy użyciu materiałów niebezpiecznych .

(wypełnia specjalista ds. BHP)

1. Data wpłynięcia Zgłoszenia do Służby BHP
2. Polecenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy do wykonania przed, podczas prowadzenia prac i po zakończeniu prac.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
(pieczęć i podpis specjalisty ds. BHP)

3. Ustalona data szkolenia
4. Data wystawienia zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bhp - przeprowadzonego dla pracowników firm zewnętrznych wykonujących w Hucie Bankowa Sp. z o.o.
5. Data odbioru Zgłoszenia przez osobę zgłaszającą
6. Data ukończenia robót poświadczona przez osobę zgłaszającą pracę
(pieczęć i podpis)
7. Uwagi końcowe Służby BHP po zakończeniu prac

.....

.....

10. Podstawa prawna :

- Rozporządzenie MPiPS z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bhp (Dz.U.20 03.169.1650 z późniejszymi zmianami)
- Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych wykonywanych w Hucie Bankowa Sp. z o.o. – BHP/21/2003 – wydanie 3 z dnia 07.11.2003 r.
- pozostałe rozporządzenia i przepisy związane z pracami szczególnie niebezpiecznymi .

Rozdzielnik : Firma zgłaszająca prace lub Jednostka organizacyjna Huty zgłaszająca prace, ST/TU, BHP.

Obowiązuje od dn. 01.10.2011 r.

.....
 (nazwa jedn. org. Huty wystawiającej Polecenie)

Dąbrowa Górnicza, dnia

Polecenie Nr
na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych*

1.
 (miejsce, rodzaj i zakres wykonywanych prac)

* **Obejmuje prace** (niepotrzebne skreślić) : *na wysokości, w zbiornikach, kanałach, wewnątrz urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych, roboty budowlane, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu, roboty ziemne (F 325), przy użyciu materiałów niebezpiecznych, prace spawalnicze (F 323 i F 324), prace związane z mechanicznym łączeniem wałeczek zgniatacz i nawrotnej w celu wykorzystania wspólnego napędu z silników Iignera lub Marelli, prace gazowo niebezpieczne ***

2. Planowany termin rozpoczęcia : zakończenia : prac.

3. Wykonawca :
 (nazwa i adres firmy/nazwa jednostki organizacyjnej huty)

4. Kierownik robót lub osoba sprawująca bezpośredni nadzór nad tymi pracami (ze strony wykonawcy):

.....
 (nazwisko i imię, stanowisko)

5. Skład brygady wykonującej na następnej stronie w **pkt. 14**

6. Rodzaj zaplanowanych środków bezpieczeństwa, środków ochrony indywidualnej i zbiorowej do zastosowania w trakcie wykonywania prac :

7. Przygotowanie urządzeń do prac lub uruchomienia: **

8. Uwagi i zalecenia SNiRG: **

9. Uwagi i zalecenia ppoż. **

10. Kierownik SNiRG: ** Nazwisko i imię Data: Podpis:

.....

11. Osoba(y) (ze strony zlecającego tj. Huty Bankowa Sp. z o.o.) dopuszczające do przygotowania miejsca pracy, rozpoczęcia robót i uruchomienia urządzeń po zakończeniu prac – **wypełnia Kierownik Wydziału/Jednostki lub osoba przez niego upoważniona**

.....
 (nazwisko i imię, stanowisko)

12. Kierownik Wydziału/ Jednostki wydający polecenie wykonania prac szczególnie niebezpiecznych lub osoba przez niego upoważniona :

.....
 (data, pieczęć i podpis)

13. Osoba ze strony wykonawcy przeprowadzająca instruktaż stanowiskowy z pracownikami wykazanymi na stronie drugiej polecenia przed dopuszczeniem ich do wykonywania robót :

.....
 (nazwisko i imię, stanowisko)

Wypełnia osoba(y) wykazane w pkt. 11.	Nazwisko i imię	Data	Godzina	Podpis
Zezwalam na przygotowanie miejsca pracy				
Zezwalam na rozpoczęcie robót				
Stwierdzam zakończenie robót i zezwalam na uruchomienie urządzeń				

14. Skład brygady wykonującej:

UWAGA : W przypadku braku miejsca skład brygady wykazać w dodatkowym załączniku

Lp.	Nazwisko i imię pracownika	Nr ewid. prac.	Stanowisko	Uwagi
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Potwierdzenie odbycia instruktażu przez pracowników wykonujących prace wykazanych w punkcie 5.

Lp.	Nazwisko i imię	Data szkolenia	Podpis	Uwagi
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Decyzje o wykonaniu pomiarów stężeń gazów i par oraz zawartości tlenu w atmosferze powietrza – każdorazowo podejmuje **Kierownik robót lub osoba sprawująca bezpośredni nadzór nad tymi pracami.**

Pomiary przeprowadza i odnotowuje w poniższej tabeli uprawniony pracownik (ratownik) SN i RG Huty Bankowa Sp. z o.o.

Lp.	Data	Wykonujący pomiar	Wyniki pomiaru	Podpis	Wykonujący prace	Podpis	Uwagi
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

** Wypełnia się w przypadku prac gazowo niebezpiecznych

Obowiązuje od dn.01.06.2009 r.

Nr / Wydział / Rok

Dąbrowa Górnicza dnia

**Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych
prowadzonych na terenie Huty Bankowa Spółka z o.o.**

1. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania
2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu.
Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych.
Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp., na okres wykonywania prac spawalniczych.
3. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych.
4. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru.
5. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych
- Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych.
6. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu.

Sporządził:

Akceptował:

Zatwierdził:

.....
Kierownik UR

.....
Specjalista Branżowy ds. Ochrony Środowiska
i Zabezpieczenia Zakładu

.....
Kierownik Jednostki Organizacyjnej

Zezwolenie Nr
na przeprowadzenie prac spawalniczych i tym podobnych prac z otwartym ogniem
(spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie itp.)
w Hucie Bankowa Spółka z o.o.

- A.**
1. Miejsce pracy (budynek, pomieszczenie)
 2. Rodzaj pracy
 3. Czas pracy, od dnia do dnia zmiana
 4. Zagrożenia pożarowe – wybuchowe w miejscu pracy (określić z czego wynika)
 5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru – wybuchu.
 6. Środki zabezpieczenia:
 - a. P – pożarowe:
 - b. BHP:
 - c. Inne:
 7. Rodzaj prowadzonych prac spawalniczych
 8. Odpowiedzialni za:
 - a. Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac spawalniczych:
Nazwisko i imię
 - Wykonano (podpis)
 - b. Wyłączenie spod napięcia*:
Nazwisko i imię
 - Wykonano (podpis)
 - c. Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów pyłów*:
Nazwisko i imię
 - Wykonano. W miejscu prac nie występują niebezpieczne stężenia (podpis)
 - d. Stosowanie środków zabezpieczających, organizacja pracy i instruktaż:
Nazwisko i imię
 - Przyjąłem do wykonania (podpis)

Zezwalam na rozpoczęcie robót

.....
Sporządził

.....
Podpis, data i pieczęć Kierownika Jednostki Organizacyjnej

- B.**
9. Pracę zakończono dnia godz. Wykonał podpis
 10. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zanieczyszczeń mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam zakończenie prac spawalniczych

Sprawdził i przyjął wykonanie prac spawalniczych

.....
(podpis mistrza/ mistrza zmianowego UR)

.....
(podpis Kierownika UR)

UWAGA! Po zakończeniu prac spawalniczych stanowisko pracy i otoczenie należy skontrolować. W budynkach niebezpiecznych pod względem pożarowym, bądź posiadających palne elementy konstrukcyjne, kontrolę należy przeprowadzić:

- bezpośrednio po zakończeniu prac spawalniczych,
- po upływie 4 godzin od zakończenia tych prac,
- po upływie 8 godzin od zakończenia tych prac
- Wynik kontroli należy wpisać do książki kontroli prac spawalniczych

Obowiązuje 2005-07-01

HUTA BANKOWA Spółka z o.o.
41 – 300 Dąbrowa Górnicza. ul. Sobieskiego 24

F 072

ZASWIADCZENIE
*o ukończeniu szkolenia bhp
przeprowadzonego dla pracowników firm zewnętrznych
wykonujących w Hucie Bankowa Sp. z o.o.
prace na podstawie Umowy*
INSTRUKTAŻ OGÓLNY BHP

odbyty przez pracowników firmyw dniu
wg zestawienia imiennego wykazanego na odwrocie niniejszego zaświadczenia

Celem 45 minutowego instruktażu ogólnego bhp było przekazanie pracownikom informacji o :

1. Zasadach bezpiecznego poruszania się po terenie Huty Bankowej Spółka z o.o. i sposobach korzystania z dróg komunikacyjnych, przejść dla pieszych i dojeżdż do stanowisk pracy oraz o dozwolonych prędkościach poruszania się pojazdami samochodowymi i silnikowymi, a także o zagrożeniach wynikających z wewnętrznego transportu kolejowego – 5 minut.
2. Zasadach postępowania w zakresie udzielania pierwszej pomocy na okoliczność zaistnienia wypadku przy pracy, awarii lub pożaru. – 10 minut.
3. Wymaganiach dotyczących stosowania środków ochrony indywidualnej – 5 minut.
4. Konieczności posiadania aktualnych badań profilaktycznych i szkoleń okresowych bhp – 5 minut.
5. Zasadach stosowania obowiązujących instrukcji bhp w trakcie prowadzonych prac – 10 minut.
6. Zasadach dbałości o bieżącą estetykę, wygląd stanowiska pracy i o ochronie przeciw – pożarowej w zakładzie pracy – 5 minut.
7. Sposobach łączności i komunikowania się – 2 minuty.
8. Wymaganiach dotyczących porozumiewania się na linii sygnalista – sunnicowy w tym konieczności posiadania stosownych zezwoleń na wykonywanie czynności hakowego/sygnalisty – 3 minuty.

.....
*Pieczętka i podpis osoby przeprowadzającej
instruktaż ogólny bhp)*

INSTRUKTAŻ STANOWISKOWY BHP

odbyty przez pracowników firmyw dniu
wg zestawienia imiennego wykazanego na odwrocie niniejszego zaświadczenia

Celem 30 minutowego instruktażu stanowiskowego bhp było przekazanie pracownikom:

1. Wiadomości i praktycznych wskazówek z zakresu bezpiecznego wykonywania powierzonych prac w Wydziale 5 minut
2. Wiadomości o występujących zagrożeniach dla zdrowia i zagrożeniach wypadkowych mogących wystąpić w trakcie prowadzonych prac remontowych lub inwestycyjnych, zasadach postępowania w przypadku awarii - 10 minut.
3. Wiadomości o działaniach ochronnych i zapobiegawczych eliminujących lub ograniczających zagrożenia, o których mowa w pkt.2 - 5 minut.
4. Zasad odbywania codziennych odpraw przedzmiannowych i przekazywania bieżących informacji dotyczących zmian wynikających z prac remontowych lub inwestycyjnych oraz sposobach komunikowania się z dozorem Wydziału - 2 minuty
5. Informacji o sposobach dostępu i korzystania z instrukcji obsługi i konserwacji remontowanych urządzeń - 8 minut.
6. Zasad przygotowania stanowiska pracy oraz konieczności stosowania tylko sprawnych technicznie narzędzi i elektronarzędzi - 5 minut.
7. Informacji o konieczności przestrzeganiu bieżących porządków, czystości oraz dbałości o estetykę stanowiska pracy, a zarazem postępowania zgodnego z wymaganiami dotyczącymi klasyfikacji odpadów - 5 minut.
8. Informacji o pracownikach wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy oraz czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji pracowników – 5 minut.

.....
*(pieczętka i podpis osoby przeprowadzającej
instruktaż stanowiskowy bhp)*

Nr/BHP/20....

Obowiązuje od 01.10.2010 r.

Dąbrowa Górnicza dnia:

Nazwa firmy: **KGHM Polska Miedź S.A. – Oddział Huta Miedzi „Głogów”**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **duże (2635** – zatrudnienie w Oddziale HMG; Spółka zatrudnia 18,5 tys. pracowników)

Adres: **ul. Żukowicka 1, 67-200 Głogów**

Strona internetowa: **<http://www.kghm.pl/>**

Osoba do kontaktu: **Rafał Danielak, p.o. główny specjalista bhp**

Wpływ metody „przywództwo przez przykład” na poprawę warunków bhp

**(behawioralne podejście do pracownika, obserwacja procesu pracy,
brak tolerancji dla nieprzestrzegania przepisów bhp, przedstawianie poprawnych
zachowań, motywowanie do bezpiecznej pracy, wpływ na świadomość
i propagowanie bezpiecznych zachowań)**

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Zarządzanie behawioralne ma na celu skupienie się na problemach „tu i teraz”, obserwację procesu pracy wykonywanej przez podwykonawców i szukanie pozytywnych rozwiązań służących poprawie bezpieczeństwa pracy na budowie czy podczas wykonywania różnorodnych prac związanych z remontami, serwisami oraz modernizacją danej części zakładu pracy. Przywództwo przez przykład pokazuje, że jeżeli chcemy i wymagamy, aby podwykonawcy stosowali się do standardów bezpieczeństwa obowiązujących na terenie naszej firmy, to musimy być dla nich przykładem. Podczas spotkań informacyjno-szkoleniowych staramy się uświadomić pracowników dozoru, że ich zachowanie ma wpływ na bezpieczne zachowania i powinno motywować pracowników do bezpiecznej pracy. W trakcie prowadzonych kontroli oraz obserwacji robót wykonywanych przez podwykonawców zauważamy, jakie błędy najczęściej są popełniane podczas pracy. Podczas cotygodniowych narad wymieniamy poglądy i doświadczenia. Takie działania organizacyjne korzystnie wpływają na poprawę bezpieczeństwa i kultury pracy i promowanie bezpiecznych zachowań.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

2635 – wszyscy pracownicy Oddziału HMG, w tym **180 osób** – pracowników dozoru z Huty Miedzi „Głogów” zostało przeszkolonych w zakresie audytów behawioralnych; **około 1000 osób** – podwykonawców wykonujących prace na terenie Huty, m.in. w ramach projektu PMP – pirometalurgii (modernizacja Huty I) oraz z pozostałych firm wykonujących prace remontowe, serwisowe, inwestycyjne.

Łącznie można przyjąć liczbę **około 3700 osób**.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

W ramach działań związanych z podejściem behawioralnym, zarządzaniem poprzez dawanie dobrego przykładu (*Behavioural Leadership*), zostały przeprowadzone szkolenia dozoru HMG, aby najpierw podnieść świadomość naszej kadry średniego szczebla – w ramach szkolenia firma EcoMS Consulting Sp. z o.o. przeprowadziła szkolenie dla 180 osób z całej organizacji. Szkolenie miało na celu uświadomienie pracownikom dozoru, jak ważne jest motywowanie *dobrych* zachowań i brak kompromisów dla *złych* zachowań. Efektem zakończonego szkolenia było wdrożenie „przywództwa przez przykład” w realia Huty, z uwzględnieniem podwykonawców.

Między innymi, w zakres współpracy z podwykonawcami modernizacji Huty I (projekt pirometalurgii PMP) weszły następujące działania:

- spotkania informacyjno-szkoleniowe (uświadomienie podwykonawców odnośnie do standardów obowiązujących na terenie Huty, zapoznanie z oceną ryzyka zawodowego poszczególnych obiektów – przeprowadzono dwa spotkania dla kilkudziesięciu przedstawicieli firm podwykonawczych
- przekazanie przedstawicielom podwykonawców broszurek informacyjnych, zawierających najważniejsze informacje na temat zagrożeń występujących w HMG, ogólnych zasad bhp, wskazówek i zasad, opis postępowania w razie zauważenia wypadku oraz numery telefonów alarmowych
- cotygodniowe narady kadry zarządzającej, pracowników Biura Zarządu nadzorujących projekt PMP z ramienia KGHM Polska Miedź S.A., przedstawiciela O/HMG z działu bhp, przedstawiciela Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczej oraz przedstawicieli podwykonawców – informacje na temat *złych zachowań* i polecenie wprowadzenia działań naprawczych, analiza stanu bhp na budowie i motywowanie do bezpiecznej pracy, wyciąganie wniosków i wymiana doświadczeń
- spisywanie notatek bhp przed każdym przekazaniem obiektu do prac związanych z modernizacją

- protokółowanie *złych zachowań* i wydawanie zaleceń do poprawy przez służbę bhp
- motywowanie osób odpowiedzialnych za realizację prac modernizacyjnych do propagowania bezpiecznych zachowań wśród swoich pracowników
- równe traktowanie na budowie (wymagania stosowania środków ochrony indywidualnej dotyczą wszystkich przebywających na budowie w równym stopniu) – zero tolerancji dla *złych zachowań*
- propagowanie zgłaszania zdarzeń potencjalnie wypadkowych, wyciągania wniosków z obserwacji sytuacji niebezpiecznych oraz podejmowanie działań zapobiegawczych – zasada „nie czekaj aż zdarzy się wypadek, działaj, aby uniknąć wypadku”
- w razie potrzeby dodatkowe spotkania szkoleniowe oraz analiza zdarzeń wypadkowych, w celu podjęcia działań prowadzących do uniknięcia podobnych sytuacji w przyszłości.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Efektom behawioralnego podejścia do pracowników zarówno Huty jak i podwykonawców jest z całą pewnością zwiększenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa, chęci bezpiecznej pracy, dawania dobrego przykładu oraz zmniejszenie liczby wypadków i, co za tym idzie, ponoszenie mniejszych strat ekonomicznych z tytułu wypadków przy pracy. Jeżeli produkcja oraz praca podwykonawców będzie odbywać się w zgodzie z zasadami bezpieczeństwa, to na pewno osiągniemy wymierny efekt finansowy oraz, co najważniejsze, niewymierny efekt w postaci **zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom**.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Nie można dokładnie określić, ile osób na skutek czerpania dobrego przykładu z osób dozoru poprawiło swoje zachowanie, ale można przyjąć, że $\frac{1}{4}$, czyli około 250 pracowników podwykonawców zmieniło swoje zachowanie pod wpływem motywowania do bezpiecznej pracy.

Odnosnie do pracowników HMG także ciężko jest jednoznacznie określić, na ile osób wywarliśmy pozytywny wpływ, nie mniej chociażby zmniejszona liczba wypadków i chęć propagowania bezpiecznych zachowań przez pracowników dozoru świadczy o skuteczności podjętych działań. Można przyjąć, że co najmniej u połowy osiągnięto poprawę – czyli u około 1300 pracowników.

W sumie podniesienie świadomości bhp i uzyskanie pozytywnego efektu dotyczy około **1550** pracowników.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

7. Wnioski/uwagi

Na początku podejście behawioralne wydaje się zbyt banalne, żeby mogło trafić do „zwykłego” pracownika, a już szczególnie do pracownika, który nie należy do danej organizacji, czyli do podwykonawcy. Jednak na skutek dawania dobrego przykładu pracownikom, motywowania ich do bezpiecznych zachowań oraz uświadomienia pracowników, że oni sami mają wpływ na realizację celów bhp, poprawę warunków pracy i zmniejszenie ryzyka zawodowego, widać wyraźną poprawę. Współdziałanie i umożliwienie podwykonawcom tworzenia bezpiecznych warunków pracy wewnątrz naszej organizacji jest sukcesem nas wszystkich. Przedstawiciele podwykonawców czują się docenieni, kiedy podczas spotkań czy narad wskazuje się firmy wyróżniające się „dobrymi zachowaniami”, przestrzegające przepisów bhp, natomiast podwykonawcy, u których stwierdzono *złe zachowania*, wiedzą, że muszą dążyć do poprawy. Ważne jest, aby utrzymywać w firmie wysokie standardy bezpieczeństwa i zmienić mentalność pracowników z „musieć” na „chcieć”, wówczas przekłada się to na faktyczną poprawę bezpieczeństwa pracy. Zmiana myślenia i zachowania wszystkich pracowników firmy, od najwyższego kierownictwa po szeregowego pracownika, jest drogą do sukcesu w przypadku propagowania bezpiecznego wykonywania pracy.

Nazwa firmy: **KGHM Polska Miedź S.A. – Oddział Huta Miedzi „Cedynia”**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **240**

Adres: **Orsk, 59-305 Rudna**

Strona internetowa: **http://www.kghm.pl/index.dhtml?category_id=278**

Osoba do kontaktu: **Paweł Tomasiak**

Szkolenie informacyjne dla podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Szkolenie informacyjne mające na celu zapoznanie podwykonawców z ogólną charakterystyką i profilem działalności zakładu. Omówienie czynników szkodliwych oraz zagrożeń występujących na terenie oddziału. Przypomnienie podstawowych zasad bezpiecznej organizacji i prowadzenia prac z nakierowaniem na zakres robót objętych umową. Zapoznanie z wewnętrznymi aktami normatywnymi dotyczącymi komunikacji, bezpieczeństwa pracy, ochrony środowiska i ochrony mienia.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

W 2011 r. przeszkolono 93 pracowników z 14 firm zewnętrznych.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Przed organizacją szkolenia zbierane są informacje na temat:

- profilu działalności firmy podwykonawcy
- zleconej pracy dla podwykonawcy (gdzie, co i kiedy będzie robione, jaka technologia zostanie użyta itp.).

Kolejne etapy działania to:

- opracowanie szczegółowej tematyki do poruszenia w zależności od rodzaju prac do wykonania
- przeprowadzenie szkolenia informacyjnego
- potwierdzenie uczestnictwa w rejestrze szkoleń
- dopuszczenie do pracy.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Aktualizacja wiedzy dla pracowników podwykonawcy z tematyki bezpieczeństwa i higieny pracy. Świadomość zagrożeń występujących z tytułu prowadzonej przez nasz zakład działalności produkcyjnej. Spełnienie oczekiwań bezpiecznej organizacji pracy przez podwykonawców. W ostatnich 5 latach nie odnotowano zdarzeń wypadkowych w związku z pracami podwykonawców.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Przedstawione działania poprawiają bezpieczeństwo pracowników Huty Miedzi „Cedynia” (240 osób) oraz pracujących podwykonawców (93 osoby w 2011 r.).

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego dobrej praktyki bhp.

Nazwa firmy: **KGHM Polska Miedź S.A. – Oddział: Zakłady Wzbogacania Rud**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **950**

Adres: **ul. Kopalniana 1, 59 – 301 Polkowice**

Strona internetowa: **www.kghm.pl**

Osoba do kontaktu: **Andrzej Herda, tel. 76 74 74 720**

Działania na rzecz bezpieczeństwa pracy podwykonawców

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Prace inwestycyjne i modernizacyjne, realizowane w zakładzie pracy będącym w ruchu, tzn. w miejscach, gdzie odbywa się proces produkcyjny, wiążą się z występowaniem nowych zagrożeń, zarówno dla pracowników zakładu, w którym odbywa się dana inwestycja/modernizacja, jak i dla pracowników wykonawców (podwykonawców), związanych z wykonywaniem pracy w czasie ruchu zakładu. Aby poprawić stan bezpieczeństwa, podjęto działania, których przedmiotem są:

- zapisy zawarte w umowie z wykonawcą (podwykonawcami) dotyczące obszaru bhp
- wymogi wobec wykonawców (podwykonawców)
- identyfikacja pracowników wykonawców (podwykonawców)
- zapoznanie z warunkami pracy (szkolenie w formie instruktażu) pracowników podmiotów zewnętrznych.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Okolo 5500 osób w ciągu roku.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Celem podjętych działań było uzyskanie sytuacji, w której:

- zapisy w umowach dotyczą zobowiązania się podmiotu zewnętrznego do stosowania i przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych obowiązujących u inwestora (zapisy dotyczące szkoleń, badań lekarskich posiadanych specjalistycznych uprawnień, stosowania ubrania roboczego i środków ochrony indywidualnej, stosowania procedur dotyczących wykonywania określonych prac, np. prac spawalniczych, transportu za pomocą suwnic, wózków itp., prac na wysokości i innych). Wszystkie akty wewnętrzne są na

podstawie zapisów umowy przekazywane podmiotom zewnętrznym (wykonawcom, podwykonawcom) po podpisaniu umowy. W każdej zawieranej umowie znajdują się zapisy dotyczące stosowania kar finansowych wobec wykonawców/podwykonawców za każdy stwierdzony przypadek nieprzestrzegania przepisów bhp i ppoż.

- do wykonywania prac są dopuszczani tylko ci pracownicy podmiotów zewnętrznych (wykonawców/podwykonawców), którzy posiadają aktualne szkolenia bhp i badania lekarskie
- każdy pracownik otrzymuje imienną przepustkę do wejścia do Zakładu. Ponadto, prace związane ze zwiększonym zagrożeniem, np. pożarowo niebezpieczne (m.in. prace spawalnicze), odbywają się na podstawie imiennych zezwoleń wystawianych spawaczom firm zewnętrznych
- prace inwestycyjne/modernizacyjne mogą być wykonywane tylko przez pracowników podmiotów zewnętrznych, którzy odbyli instruktaż związany z zagrożeniami w miejscu prowadzenia prac. Instruktaż przeprowadzany jest każdorazowo przez osobę dozoru z oddziału, na którego terenie prace będą wykonywane. Ponadto, każdorazowo powoływany jest koordynator ds. bhp
- pracownicy służby bhp zakładu, w którym odbywa się proces inwestycyjny, uczestniczą w nim na każdym jego etapie, tj. przed rozpoczęciem (opiniowanie dokumentacji projektowej), w trakcie jego trwania (kontrola miejsc wykonywania prac, uczestniczenie w odbywających się cyklicznie „radach budowy”) oraz po jego zakończeniu (odbory końcowe wykonanych zadań).

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

- zmniejszenie zagrożeń wypadkowych wśród pracowników przedsiębiorstwa i pracowników wykonawców/podwykonawców
- zmniejszenie liczby wypadków przy pracy.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy Okolo 5500 osób.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanej dobrej praktyki bhp.

Nazwa firmy: **KGHM Polska Miedź S.A. – Oddział Zakłady Górnicze „Lubin”**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **3296**

Adres: **ul. M. Skłodowskiej-Curie 188, 59-301 Lubin**

Strona internetowa: **www.kghm.pl**

Osoba do kontaktu: **mgr inż. Wojciech Sobieszek**

Zasady obowiązujące zewnętrzne podmioty gospodarcze i ich pracowników wykonujących prace w ruchu zakładu górniczego (w kopalni)

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

O podjęciu tematu zdecydowały następujące powody:

- wymóg przepisów obowiązujących w górnictwie (prawo geologiczno-górniczne i akty wykonawcze, niezależnie od obowiązujących przepisów prawa pracy)
- potencjalnie większe zagrożenia dla firmy i zatrudnionych pracowników w stosunku do innych gałęzi gospodarki
- potencjalnie większe zagrożenia dla środowiska
- wymóg związany z wprowadzonym dobrowolnie Systemem Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy i uzyskiwanymi certyfikacjami przez Główny Instytut Górnictwa Jednostkę Certyfikującą w Katowicach.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Okolo 1300-1500 osób zatrudnionych w okolo 50 firmach.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Opracowano i wdrożono następujące dobre praktyki:

- Przestrzeganie podczas realizacji prac oraz przebywania na terenie zamawiającego, przepisów bhp, zarządzeń wewnętrznych, instrukcji i regulaminów obowiązujących u zamawiającego oraz stosowanie się do poleceń osób kierownictwa i dozoru ruchu, sprawujących kontrolę nad prowadzonymi robotami. Odpowiedzialność za dostarczenie i zapoznanie swoich pracowników z przepisami i instrukcjami obowiązującymi u zamawiającego oraz udokumentowanie tego faktu ponosi kierownictwo wykonawcy.

- Wykonawca robót w czasie pozostawania na terenie zamawiającego oraz w zakresie objętym umową bądź zleceniem podlega nadzorowi kierownika ruchu Zakładu Górniczego i podległych mu osób kierownictwa i dozoru ruchu Zakładu Górniczego. Szczegóły dotyczące działalności służb zamawiającego określone są w *Zakresie działania poszczególnych działów ruchu oraz służb specjalistycznych Zakładu Górniczego*.
- Dostarczanie przez wykonawcę do zamawiającego technologii wykonania robót i instrukcji stanowisk niewystępujących u zamawiającego, które podlegają zatwierdzeniu przez kierownika ruchu Zakładu Górniczego. Technologia powinna zawierać potwierdzoną przez pracowników wykonawcy listę osób z nią zapoznanych. Ponadto wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia innych dokumentacji wymaganych prawem.
- Dostarczanie do działu bhp, przed przystąpieniem do wykonywania robót, oświadczeń o zapoznaniu się przez osoby kierownictwa oraz dozoru ruchu i przez innych właściwych pracowników wykonawcy z przepisami obowiązującymi w Zakładzie Górniczym.
- Zatrudnianie przy wykonawstwie robót pracowników:
 - posiadających stosowne, wymagane przepisami kwalifikacje
 - posiadających aktualne zaświadczenia o odbytym szkoleniu bhp u wykonawcy
 - w przypadku stanowiska lub wykonywania czynności specjalistycznych – posiadających dokumenty potwierdzające spełnienie określonych wymogów
 - posiadających dowody potwierdzające zapoznanie pracowników z ryzykiem zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą
 - przeszkolonych przez wykonawcę w zakresie przepisów obowiązujących u zamawiającego
 - zapoznanych z technologią prowadzenia robót i instrukcjami z zakresu bezpieczeństwa obowiązującymi u zamawiającego
 - posiadających aktualnie, wymagane przepisami na danym stanowisku badania lekarskie
 - przeszkolonych pod nadzorem określonej służby zamawiającego oraz zapoznanych z oceną ryzyka zawodowego zajmowanych stanowisk.
- W razie wystąpienia wypadku przy pracy, któremu uległ pracownik wykonawcy, wykonawca zobowiązany jest o tym fakcie natychmiast powiadomić zamawiającego oraz ustalić okoliczności i przyczyny wypadku, sporządzić dokumentację powypadkową i wykonać inne czynności zgodnie z zarządzeniem kierownika ruchu Zakładu Górniczego w sprawie zgłaszania, rejestracji oraz sporządzania sprawozdań z wypadków.

- Umożliwienie uczestnictwa służb bhp zamawiającego w wizjach lokalnych miejsc wypadków przy pracy oraz zdarzeń, co do których istnieje przepisowy obowiązek zgłaszania ich przez kierownika ruchu Zakładu Górniczego lub pracodawcę zamawiającego, a zaistniałych u wykonawcy.
- Prowadzenie przez wykonawcę ewidencji zaktualizowanych drogą elektroniczną zarządzeń, przepisów i instrukcji otrzymywanych od zamawiającego.
- Oznakowanie w sposób czytelny nazwą lub symbolem (logo) firmy:
 - hełmów górniczych (ochronnych)
 - stosowanych maszyn i urządzeń
 - zajmowanych pomieszczeń.
- Wyposażanie swoich pracowników w odzież i obuwie robocze lub ochronne, w środki ochrony indywidualnej, w tym górnicze hełmy ochronne i odzież ostrzegawczą, na tych samych zasadach, co pracownicy zamawiającego.
- Stosowanie w podziemnych wyrobiskach maszyn, urządzeń i instalacji posiadających zezwolenia na oddanie do ruchu zgodnie z uwarunkowaniami zawartymi w zarządzeniu kierownika ruchu Zakładu Górniczego (pracodawcy) w sprawie odbioru technicznego maszyn, urządzeń i instalacji oraz sposobu wydawania zezwoleń na oddanie do ruchu.
- Dostarczanie do określonego działu, przed rozpoczęciem robót oraz co miesiąc do dnia pierwszego każdego miesiąca, wykazu samojezdnych maszyn górniczych, które będą użytkowane przez wykonawcę z podaniem miejsc/a pracy.
- Wykonawca w celu zgłoszenia swoich pracowników do przeszkolenia, przedkłada u zamawiającego wniosek o przeszkolenie i oświadczenie podpisane przez pracodawcę, z pięciodniowym wyprzedzeniem terminu przeszkolenia.
- Zamawiający zapewnia przeszkolenie pracowników wykonawcy w zakresie:
 - porządku i dyscypliny pracy
 - przepisów bhp
 - prowadzenia ruchu oraz bezpieczeństwa pożarowego
 - występujących zagrożeń
 - zasad łączności i alarmowania
 - oceny ryzyka zawodowego
 - dokumentu bezpieczeństwa
 - ochrony zdrowia pracowników
 - znajomości rejonu robót oraz zgłaszania wypadków i zagrożeń
 - znajomości budowy, zasady działania i sposobu posługiwania się aparatem uciezkowym, lampą górniczą i innym specjalistycznym sprzętem stosowanym u zamawiającego.
- Prowadzenie rozpoznania i analiz zagrożeń związanych z ruchem Zakładu

Górnictwo w rejonach robót prowadzonych przez wykonawcę oraz podejmowanie niezbędnych środków dla zapobiegania i usuwania tych zagrożeń, poprzez informowanie odpowiednich osób z kierownictwa i dozoru ruchu wykonawcy o tych działaniach.

- Wykonywanie przez zamawiającego w rejonie robót wykonawcy pomiarów określonych czynników szkodliwych dla zdrowia – charakterystycznych dla branży (niezależnie od pomiarów wykonywanych przez wykonawcę jako pracodawcę), np.:
 - pomiaru stężenia pyłu w powietrzu oraz zawartości wolnej krystalicznej krzemionki
 - pomiaru i badania składu chemicznego wody kopalnianej
 - pomiarów wskaźników zagrożenia radiacyjnego
 - pobierania i pomiaru prób powietrza kopalnianego oraz wykonania analizy chemicznej na zawartość gazów szkodliwych dla zdrowia załogi
 - innych pomiarów i badań zleconych przez organy nadzoru górnictwo, sanitarnego itp., a niewymaganych od wykonawcy.

W razie stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń ww. czynników zamawiający niezwłocznie zawiadomi o tym wykonawcę.

- Wyznaczanie miejsc przeznaczonych do postoju i wykonywania w niezbędnym zakresie czynności naprawczych, przygotowawczych i kontrolnych samojedznych maszyn górniczych.
- Zapewnianie obsługi robót zleconych wykonawcy w zakresie np.: geologicznym, hydrogeologicznym, mechaniki górotworu i obudowy wyrobisk, miernictwa górnictwo (poza obsługą bieżącą).
- Dostarczanie aktualizowanych, w wymaganych przepisami okresach, map w zakresie i liczbie niezbędnej wykonawcy do sporządzania i aktualizacji dokumentacji prowadzenia robót lub innych potrzebnych dokumentacji.
- Kontrolowanie robót i dokumentacji wykonawcy przez własne określone służby w ustalony przez zamawiającego sposób.
- Wyznaczanie właściwych osób w kopalni i przypisanie im odpowiednich zadań w zakresie takich czynności, jak: kontakty z firmami, przeszkolenia firm, nadzór i udzielanie niezbędnych informacji.

Przedstawione działania odbywały się w zasadzie równolegle. Funkcjonujące zasady są okresowo i w miarę potrzeby poddawane weryfikacji.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

W wyniku wdrożenia przedstawionych dobrych praktyk uzyskano:

- poprawę szeroko rozumianej komunikacji pomiędzy kopalnią a firmami

- większe zaangażowanie pracowników podwykonawców w działania zmierzające do poprawy warunków środowiska pracy
- zwiększenie świadomości (wiedzy) pracowników podwykonawców
- poprawę statystyki wypadkowej u większości podwykonawców
- zwiększenie dbałości o stosowanie środków ochrony indywidualnej przez pracowników podwykonawców
- zwiększenie kultury obsługi maszyn górniczych przez podwykonawców.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy

Okolo 2500 pracowników Zakładu Górniczego i 1300-1500 pracowników firm zewnętrznych.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisaney dobrej praktyki bhp.

7. Uwagi/wnioski

Na podstawie omówionych zasad obowiązujących zewnętrzne podmioty gospodarcze i ich pracowników wykonujących prace w ruchu Zakładu Górniczego (w kopalni) można też stworzyć takie zasady w innych zakładach pracy niż górnictwo.

Nazwa firmy: **KGHM Polska Miedź S.A. – Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/ średnie/duże): **średnie**

Adres: **ul. Polkowicka 52, 59-305 Rudna**

Strona internetowa: **www.kghm.pl**

Osoba do kontaktu: **Jerzy Stankiewicz**

Bezpieczeństwo pracowników wykonujących prace na terenie innego pracodawcy

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

Zapoznanie pracowników firm zewnętrznych z zagrożeniami występującymi na terenie, na którym wykonują prace podwykonawcze.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

Wszyscy pracownicy firm zewnętrznych.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

- Przestrzeganie w umowach z firmami zewnętrznymi zapisu o obowiązku podwykonawcy przedstawienia listy pracowników do przeszkolenia.
- Opracowanie ramowego programu szkoleń.
- Wyznaczenie osób szkolących.
- Wydanie przepustek pracownikom firm zewnętrznych.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Szkolenia przyczyniają się do bezpiecznego i bezstresowego poruszania się pracowników po terenie Zakładu Hydrotechnicznego, na który zostali wysłani do wykonywania swoich prac. Znają zasady bhp i ppoż. obowiązujące w Zakładzie, mają przepustki, na podstawie których mają dostęp do niezbędnych obiektów higieniczno-sanitarnych.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
Wszyscy pracownicy firm zewnętrznych.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

Uważam, że istnieje taka możliwość Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego bhp.

7. Uwagi/wnioski

Zastosowana praktyka w pewnym stopniu przyczynia się do zmniejszenia powstawania zdarzeń niepożądanych, jak również ujednolicenia wiedzy w zakresie bhp pracowników własnych i pracowników podwykonawców.

Nazwa firmy: **Murarstwo i Posadzkarstwo**

Liczba pracowników (lub klasyfikacja małe/średnie/duże): **małe**

Adres: **ul. Rzeczna 5, 62-050 Mosina**

Strona internetowa: **e-mail: notodom@o2.pl**

Osoba do kontaktu: **Czesław Przybyły, tel. 602 112 901**

Kształtowanie kultury bezpieczeństwa w trakcie współpracy z podwykonawcami usługowego zakładu ogólnobudowlanego

1. Charakterystyka zagadnienia, którego dotyczy dobra praktyka (powód podjęcia tematu)

O podjęciu tematu zdecydowały następujące powody:

- postawy podwykonawców wobec spraw bezpieczeństwa pracy
- ogólnie przyjęte normy postępowania w tym zakresie
- wartości przypisywane bezpieczeństwu, czyli zdrowiu i życiu.

2. Orientacyjna liczba osób (lub firm), których dotyczyło zagadnienie scharakteryzowane w pkt 1.

2 osoby.

3. Opis podjętych działań (z podaniem etapów)

Celem wprowadzenia dobrych praktyk podczas współpracy z podwykonawcami było doprowadzenie do:

- zmniejszenia wypadkowości
- zredukowania strat wynikających z niedoceniań bhp dla funkcjonowania współpracy z podwykonawcami
- uzgadniania spraw bhp przy planowaniu oraz wdrażaniu zmian organizacyjnych, technicznych i personalnych.

4. Efekty przeprowadzonych działań, w tym szczególnie związane z bezpieczeństwem pracy (dla przedsiębiorstwa oraz dla pracowników)

Podniesienie kultury bezpieczeństwa podczas współpracy z podwykonawcami, a w szczególności:

- wzrost wzajemnego zaufania

- uznawanie przez pracowników wartości bezpieczeństwa
- wzrost przekonania o skuteczności środków prewencyjnych, organizacyjnych, technicznych i personalnych.

5. Orientacyjna liczba osób, dla których osiągnięto poprawę bezpieczeństwa pracy
12 osób.

6. Możliwość wykorzystania opisanego rozwiązania przez inne przedsiębiorstwa

- Uważam, że istnieje taka możliwość** Nie istnieje taka możliwość

Deklaruję gotowość udzielenia dodatkowych informacji przedstawicielom przedsiębiorstw zainteresowanych wykorzystaniem opisanego rozwiązania bhp.